

AB „Pieno žvaigždės“

Finansinių ataskaitų rinkinys
už metus, pasibaigusius
2019 m. gruodžio 31 d.

Turinys

Informacija apie įmonę	1
Vadovybės pareiškimas dėl finansinių ataskaitų rinkinio	2
Nepriklausomo auditoriaus išvada	3
Bendrųjų pajamų ataskaita	8
Finansinės būklės ataskaita	9
Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita	10
Pinigų srautų ataskaita	11
Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas	36
Atsakingų asmenų patvirtinimas	60
2019 m. metinis pranešimas	61

Informacija apie įmonę

AB „Pieno žvaigždės“

Telefonas: +370 5 246 1414
Telefaksas: +370 5 246 1415
Įmonės kodas: 124665536
Registruota: Perkūnkiemio g. 3, Vilnius, Lietuva

Valdyba

Vitalis Paškevičius
Voldemaras Klovas
Julius Kvaraciejus
Aleksandr Smagin
Gžegož Rogoža
Regina Kvaraciejienė
Artiom Smagin

Vadovybė

Aleksandr Smagin, generalinis direktorius

Auditorius

Ernst & Young Baltic UAB

Bankai

AB SEB bankas
„Swedbank“, AB
Luminor bank AS Lietuvos skyrius
UAB „Perlo paslaugos“
AS „SEB Banka“

Vadovybės pareiškimas dėl finansinių ataskaitų rinkinio

Valdyba ir vadovybė šiandien aptarė ir patvirtino finansinių ataskaitų rinkinį (toliau – finansinės ataskaitos) bei Įmonės vardu jį pasirašė.

Finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Mūsų nuomone, taikyti apskaitos principai yra tinkami ir finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įmonės finansinę būklę, finansinius veiklos rezultatus bei pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Rekomenduojame, kad finansines ataskaitas patvirtintų Visuotinis akcininkų susirinkimas.

Vilnius, 2020 m. kovo 31 d.

Vadovybė:

Aleksandr Smagin
Generalinis direktorius

Audrius Statulevičius
Finansų direktorius

Ramutė Plaušiniene
Vyriausioji buhalterė

UAB „Ernst & Young Baltic“
Subačiaus g. 7
LT-01302 Vilnius
Lietuva
Tel.: (8 5) 274 2200
Faks.: (8 5) 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Ernst & Young Baltic UAB
Subačiaus St. 7
LT-01302 Vilnius
Lithuania
Tel.: +370 5 274 2200
Fax: +370 5 274 2333
Vilnius@lt.ey.com
www.ey.com

Juridinio asmens kodas 110878442
PVM mokėtojo kodas LT108784411
Juridinių asmenų registras

Code of legal entity 110878442
VAT payer code LT108784411
Register of Legal Entities

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

AB „Pieno žvaigždės“ akcininkams

Išvada dėl finansinių ataskaitų audito

Nuomonė

Mes atlikome AB „Pieno žvaigždės“ (toliau - Bendrovė) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2019 m. gruodžio 31 d. finansinės būklės ataskaita ir tą dieną pasibaigusių metų bendrųjų pajamų ataskaita, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita, pinigų srautų ataskaita bei aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Mūsų nuomone, toliau pateiktos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Bendrovės 2019 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir jos tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus ir pinigų srautus pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Mes atlikome auditą pagal Tarptautinius audito standartus (toliau - TAS) ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų (Europos parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 537/2014). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Bendrovės pagal Tarptautinį buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (įskaitant Tarptautinius nepriklausomumo reikalavimus) (toliau - TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvoje. Mes taip pat laikėmės kity etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Pagrindiniai audito dalykai

Pagrindiniai audito dalykai - tai dalykai, kurie, mūsų profesiniu sprendimu, buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą. Šie dalykai buvo nagrinėjami atsižvelgiant į finansinių ataskaitų kaip visumos auditą ir mūsų nuomonę, pareikštą dėl šių finansinių ataskaitų, todėl atskiros nuomonės apie šiuos dalykus nepateikiame.

Mes įvykdėme atsakomybes apibūdintas šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“, įskaitant susijusias su pagrindiniais audito dalykais. Atitinkamai, mūsų auditas apėmė procedūrų atlikimą, kurios buvo suplanuotos kaip atsakas į finansinių ataskaitų reikšmingo išskraipymo riziką. Atliktų procedūrų rezultatai, įskaitant procedūras atliktas kaip atsaką į dalykus pateiktus toliau, suteikia pagrindą mūsų nuomonei, pareikštai apie toliau pateiktas finansines ataskaitas.

Pagrindinis audito dalykas

Atsargų grynoji galimo realizavimo vertė ir vertės sumažėjimas pasenusioms atsargoms

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės atsargų likutis buvo lygus 11 608 tūkst. eurų neatėmus vertės sumažėjimo, ir 11 388 tūkst. eurų - atėmus vertės sumažėjimą (11 pastaba). Šis dalykas yra reikšmingas mums atliekant auditą, nes ši suma yra reikšminga Bendrovei, nes ji sudaro 15 proc. viso Bendrovės turto, ir Bendrovės vadovybė turi priimti sprendimą dėl to, ar atsargų balansinė vertė metų pabaigoje nėra didesnė nei grynoji galimo realizavimo vertė. Taip pat vadovybė turi priimti svarbų sprendimą nustatydamą vertės sumažėjimą pasenusioms atsargoms, nes tokį sprendimą vadovybė grindžia ankstesnių laikotarpių ir prognozuojamais atsargų pardavimais, fizinio senėjimo normomis ir kitais svarbiais veiksniais. Pasikeitus šioms prielaidoms, gali reikšmingai pasikeisti atsargų balansinė vertė.

Ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė buvo lygi 43 839 tūkst. eurų, o nusidėvėjimo sąnaudos per 2019 metus - 5 565 tūkst. eurų. 2019 metais vertindama ir keisdama ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką vadovybė priėmė svarbius sprendimus, įskaitant svarbius svarstymus dėl įvairių rinkos ir technologinių veiksmų (pastaba „Svarbūs apskaitiniai vertinimai“ ir 8 pastaba). Šis dalykas yra reikšmingas mums atliekant auditą, nes 2019 m. gruodžio 31 d. ilgalaikis materialusis turtas sudarė 59 proc. bendro Bendrovės turto, o susijusios nusidėvėjimo sąnaudos 3 proc. visų per metus patirtų sąnaudų. Todėl Bendrovės vadovybė turėjo priimti svarbų sprendimą dėl šio dalyko.

Kaip audito metu nagrinėjome pagrindinį audito dalyką

Be kitų audito procedūrų, mes taip pat susipažinome su tuo, kaip vadovybė nustato atsargų grynąją galimo realizavimo vertę ir kaip skaičiuoja vertės sumažėjimą pasenusioms atsargoms. Remdamiesi pardavimų pasibaigus metams duomenimis, įvertinome, kaip vadovybė apskaičiavo atsargų grynąją galimo realizavimo vertę. Imties principu patikrinome atsargų senėjimą pagal pirminius dokumentus, kurie pagrindžia žaliavų įsigijimo datą ir pagamintos produkcijos pagaminimo datą. Taip pat išanalizavome normas, kurios buvo taikomos skaičiuojant vertės sumažėjimą, ir palyginome vertės sumažėjimo sumą su Bendrovės ankstesnių laikotarpių duomenimis. Be to, apsvaustėme finansinėse ataskaitose atskleistos informacijos apie šį dalyką pakankamumą (11 pastaba).

Be kitų audito procedūrų, mes susipažinome su vadovybės taikoma ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiko peržiūros ir nustatymo procedūra. Analizuodami ankstesnių laikotarpių informaciją apie visiškai nudėvėtą turtą ir jo naudojimą Bendrovės veikloje, patikrinome vadovybės įvertinimų tikslumą 2019 m. gruodžio 31 d. Aptarėme pagrindines vadovybės taikytas prielaidas ir peržiūrėjome Bendrovės planus dėl ilgalaikio materialiojo turto naudojimo, perleidimo, nurašymo ar įsigijimo. Įvertinome pasirinktų ilgalaikio materialiojo turto vienetų naudingo tarnavimo laiko pakeitimą remdamiesi iš vadovybės ir įgaliotų techninių darbuotojų gautais paaiškinimais. Patikrinome, ar nusidėvėjimas buvo tinkamai apskaičiuotas, remdamiesi naujomis normomis, taikomomis turtui, kurio naudingo tarnavimo laikas buvo pakoreguotas. Taip pat patikrinome, ar pastaboje „Svarbūs apskaitiniai vertinimai“ ir 8 pastaboje vadovybė pakankamai atskleidė informaciją apie ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką.

Ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimas

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovės ilgalaikio materialiojo turto balansinė vertė buvo lygi 43 839 tūkst. eurų. Per praėjusius trejus metus Bendrovės grynas pelningumas svyravo nuo neigiamo 1 proc. iki teigiamo 2,4 proc. Bendrovės pelningumui įtakos turi toliau Rusijos taikomi prekybos apribojimai, konkurencija vietos rinkoje ir svyruojančios produktų kainos. Pirmiau nurodytos aplinkybės gali būti laikomos požymiu, kad tam tikras Bendrovės ilgalaikis materialusis turtas gali būti nuvertėjęs. Atsiperkamosios vertės nustatymas yra toks procesas, kurį įgyvendinant būtini svarbūs vadovybės sprendimai ir apskaitiniai įvertinimai dėl prognozuojamų būsimų pinigų srautų, diskonto normų ir pagrindinės gamybos sąnaudų lygio. Tokios prognozės labai kinta dėl neužtikrintų rinkos sąlygų, kaip tai atskleista pastaboje „Svarbūs apskaitiniai įvertinimai“ ir 8 pastaboje. Šis dalykas yra reikšmingas mums atliekant auditą, nes su juo yra susijusi reikšminga suma ir svarbūs vadovybės įvertinimai.

Susipažinome, kaip vadovybė nustato ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimą. Be kitų audito procedūrų, pasitelkėme EY vertinimo specialistus, kurie mums padėjo peržiūrėti Bendrovės vadovybės prielaidas ir įvertinimus, taikytus ilgalaikio materialiojo turto atsiperkamajai vertei nustatyti. Susipažinę su Bendrovės veikla ir palyginę apskaitos duomenis su duomenimis, naudotais atsiperkamosios vertės skaičiavimo modelyje, taip pat įvertinome Bendrovės vadovybės sprendimus dėl pinigų generuojančių vienetų nustatymo ir turto priskyrimo pinigų generuojantiems vienetams. Taip pat patikrinome Bendrovės diskontuotų pinigų srautų modelyje atliktų matematinių skaičiavimų tikslumą, palyginome planuojamas pajamas ir sąnaudas su ankstesnių laikotarpių veiklos rezultatais ir augimo rodikliais bei įvertinome pritaikytą diskonto normą. Be to, peržiūrėjome Bendrovės atliktą vertės sumažėjimo testo rezultatų jautrumo analizę atsižvelgdami į prielaidas dėl didžiausio galimo poveikio testo rezultatams. Taip pat patikrinome, ar vadovybė pastaboje „Svarbūs apskaitiniai įvertinimai“ ir 8 pastaboje pakankamai atskleidė informaciją apie ilgalaikio materialiojo turto vertės sumažėjimą.

Kiti dalykai

Bendrovės finansinės ataskaitos už metus pasibaigusius 2018 m. gruodžio 31 d. buvo audituotos kito auditoriaus, kuris apie Bendrovės ataskaitas 2019 m. balandžio 15 d. pateikė besąlyginę nuomonę.

Kita informacija

Kitą informaciją sudaro informacija pateikta Bendrovės 2019 m. metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, ir Socialinės atskaitomybės ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta žemiau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvastyti ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose ar mūsų žinioms, pagrįstoms atliktu auditu, ir ar ji neatrodo kitą reikšmingai iškraipyta. Jeigu remiantis mūsų atliktu darbu, mes pastebime reikšmingą kitos informacijos iškraipymą, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Mes taip pat privalome įvertinti, ar Bendrovės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, pateikta finansinė informacija atitinka tų pačių finansinių metų finansines ataskaitas bei ar Bendrovės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, buvo parengtas laikantis taikomų teisinių reikalavimų. Mūsų nuomone, pagrįsta finansinių ataskaitų audito metu atliktu darbu, visais reikšmingais atžvilgiais:

- ▶ Bendrovės metiniame pranešime, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, pateikti finansiniai duomenys atitinka tų pačių finansinių metų finansinių ataskaitų duomenis; ir
- ▶ Bendrovės metinis pranešimas, įskaitant Bendrovių valdymo ataskaitą, buvo parengtas laikantis LR įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimų.

Be to, mes privalome patikrinti, ar buvo pateikta Socialinės atsakomybės ataskaita. Jeigu nustatome, kad Socialinės atsakomybės ataskaita nebuvo pateikta, mes turime atskleisti šį faktą. Mes neturime su tuo susijusių pastebėjimų.

Vadovybės ir už valdymą atsakingų asmenų atsakomybė už finansines ataskaitas

Vadovybė yra atsakinga už finansinių ataskaitų parengimą ir teisingą pateikimą pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, ir tokią vidaus kontrolę, kokia, vadovybės nuomone, yra būtina finansinėms ataskaitoms parengti be reikšmingų iškraipymų dėl apgaulės ar klaidos.

Rengdama finansines ataskaitas vadovybė privalo įvertinti Bendrovės gebėjimą tęsti veiklą ir atskleisti (jei reikalinga) dalykus, susijusius su veiklos tęstinumu ir veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymu, išskyrus tuos atvejus, kai vadovybė ketina likviduoti Bendrovę ar nutraukti veiklą arba neturi kitų realių alternatyvų, tik taip pasielgti.

Už valdymą atsakingi asmenys yra atsakingi už Bendrovės finansinių ataskaitų rengimo proceso priežiūrą.

Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą

Mūsų tikslas yra gauti pakankamą užtikrinimą dėl to, ar finansinės ataskaitos kaip visuma nėra reikšmingai iškraipytos dėl apgaulės ar klaidos, ir išleisti auditoriaus išvadą, kurioje pateikiama mūsų nuomonė. Pakankamas užtikrinimas - tai aukšto lygio užtikrinimas, bet ne garantija, kad reikšmingas iškraipymas, jeigu jis yra, visuomet bus nustatytas atliekant auditą pagal TAS. Iškraipymai gali atsirasti dėl apgaulės ar klaidos ir yra laikomi reikšmingais, jeigu galima pagrįstai numatyti, kad atskirai ar kartu jie gali turėti didelės įtakos vartotojų ekonominiams sprendimams, priimamiems remiantis finansinėmis ataskaitomis.

Atlikdami auditą pagal TAS, viso audito metu priimame profesinius sprendimus ir laikomės profesinio skepticizmo principo. Mes taip pat:

- ▶ Nustatome ir įvertiname finansinių ataskaitų reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės arba klaidos riziką, suplanuojame ir atliekame procedūras kaip atsaką į tokią riziką ir surenkame pakankamų tinkamų audito įrodymų mūsų nuomonei pagrįsti. Reikšmingo iškraipymo dėl apgaulės neaptikimo rizika yra didesnė nei reikšmingo iškraipymo dėl klaidos neaptikimo rizika, nes apgaule gali būti sukčiavimas, klastojimas, tyčinis praleidimas, klaidinantis aiškinimas arba vidaus kontrolės nepaisymas.
- ▶ Įgyjame su auditu susijusios vidaus kontrolės supratimą, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, bet ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Bendrovės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- ▶ Įvertiname taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- ▶ Nusprendžiame dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonų dėl Bendrovės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų sprendimai pagrįsti audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Bendrovė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- ▶ Įvertiname bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, informuojame už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatome audito metu.

Taip pat pateikiame už valdymą atsakingiems asmenims patvirtinimą, kad laikėmės atitinkamų etikos reikalavimų dėl nepriklausomumo ir juos informavome apie visus santykius ir kitus dalykus, kurie galėtų būti pagrįstai vertinami, kaip turintys įtakos mūsų nepriklausomumui, ir, jei reikia, apie susijusias apsaugos priemones.

Iš dalykų, apie kuriuos informavome už valdymą atsakingus asmenis, išskiriame tuos dalykus, kurie buvo svarbiausi atliekant einamojo laikotarpio finansinių ataskaitų auditą ir kurie laikomi pagrindiniais audito dalykais. Tokius dalykus apibūdiname auditoriaus išvadoje, jeigu pagal įstatymą arba teisės aktą nedraudžiama viešai atskleisti tokio dalyko arba, jeigu labai retomis aplinkybėmis nustatome, kad dalykas neturėtų būti pateikiamas mūsų išvadoje, nes galima pagrįstai tikėtis, jog neigiamos tokio pateikimo pasekmės persvers visuomenės gaunamą naudą.

Išvada dėl kitų teisinių ir priežiūros reikalavimų

Kiti auditoriaus išvados reikalavimai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 537/2014.

Auditoriaus paskyrimas ir patvirtinimas

Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu 2019 m. balandžio 26 d., buvome paskirti atlikti Bendrovės finansinių ataskaitų auditą. Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu, mūsų paskyrimo atlikti Bendrovės finansinių ataskaitų auditą bendras nepertraukiamas laikotarpis yra dveji metai. Finansinių ataskaitų už laikotarpį, pasibaigusį 2019 m. gruodžio 31 d., auditas, buvo mūsų pirmasis Bendrovės atliekamas auditas.

Suderinimas su audito ataskaita, teikiama audito komitetui

Patvirtiname, kad skyriuje „Nuomonė“ pareikšta mūsų nuomonė atitinka finansinių ataskaitų audito ataskaitą, kurią kartu su šia auditoriaus išvada pateikėme Bendrovei ir jos Audito komitetui.

Ne audito paslaugos

Patvirtiname, kad mūsų žiniomis ir įsitikinimu, Bendrovei suteiktos paslaugos atitinka taikomų įstatymų ir teisės aktų reikalavimus bei neapima Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 537/2014 5 straipsnio 1 dalyje nurodytų ne audito paslaugų.

Per audito vykdymo laikotarpį nesuteikėme kitų paslaugų, išskyrus finansinių ataskaitų audito ir vertimo paslaugas.

Audito, kurį atlikus išleidžiama ši nepriklausomo auditoriaus išvada, užduoties partnerė yra Asta Štreimikienė.

UAB „ERNST & YOUNG BALTIC“
Audito įmonės pažymėjimo Nr. 001335

Asta Štreimikienė
Auditoriaus pažymėjimo
Nr. 000382

2020 m. kovo 31 d.

Bendrujų pajamų ataskaita

tūkst. EUR	Pastaba	2019	2018
Pajamos pagal sutartis su klientais	1	170 596	168 662
Pardavimo savikaina	3	(137 205)	(138 862)
Bendrasis pelnas		33 391	29 800
Kitos veiklos pajamos	2	683	620
Kitos veiklos sąnaudos	2	(58)	(97)
Pardavimų ir platinimo sąnaudos	3	(16 751)	(16 667)
Administracinės sąnaudos	3	(12 450)	(11 043)
Gautinų sumų vertės (sumažėjimas)/sumažėjimo atstatymas	22	(117)	(120)
Veiklos pelnas (nuostoliai)		4 698	2 493
Finansinės pajamos	4	148	91
Finansinės veiklos sąnaudos	5	(1 100)	(1 092)
Pelnas (nuostoliai) prieš mokesčius		3 746	1 492
Pelno mokesčio sąnaudos	6	364	706
Ataskaitinių metų pelnas (nuostoliai)		4 110	2 198
Iš viso bendrųjų pajamų už laikotarpį		4 110	2 198
Pagrindinis pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai (EUR)	7	0,09	0,05
Sumažintas pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai (EUR)	7	0,09	0,05

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinės būklės ataskaita

tūkst. EUR	Pastaba	2019-12-31	2018-12-31
Turtas			
Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai	8	43 839	42 098
Nematerialusis turtas	9	120	136
Naudojimo teise valdomas turtas	17	3 383	-
Kitas finansinis turtas	10	22	22
Ilgalaikės gautinos sumos	12	38	683
Atidėtasis pelno mokestis	19	1 511	1 147
Iš viso ilgalaikio turto		48 913	44 086
Atsargos	11	11 388	13 423
Prekybos gautinos sumos	12	9 051	10 090
Išankstiniai mokėjimai	12	543	629
Kitos gautinos sumos	12	516	447
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	13	3 599	4 795
Iš viso trumpalaikio turto		25 097	29 384
Iš viso turto		74 010	73 470
Akcininkų nuosavybė			
Akcinis kapitalas		13 089	13 089
Akcijų priedai		7 891	7 891
Rezervai		1 570	2 200
Nepaskirstytas pelnas (nuostoliai)		6 337	2 950
Iš viso nuosavo kapitalo	14	28 887	26 130
Įsipareigojimai			
Dotacijos	15	1 004	1 129
Paskolos ir įsiskolinimai	16	18 620	13 500
Išmokos darbuotojams	18	818	883
Nuomos įsipareigojimai	17	2 224	-
Iš viso ilgalaikių įsipareigojimų		22 666	15 512
Išvestinės finansinės priemonės	21	99	180
Paskolos ir įsiskolinimai	16	3 920	13 037
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos	20	17 312	18 611
Nuomos įsipareigojimai	17	1 126	-
Iš viso trumpalaikių įsipareigojimų		22 457	31 828
Iš viso įsipareigojimų		45 123	47 340
Iš viso nuosavo kapitalo ir įsipareigojimų		74 010	73 470

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Nuosavo kapitalo pokyčių ataskaita

tūkst. EUR	Past aba	Akcinis kapitalas	Akcijų priedai	Privalom asis rezervas	Kiti rezervai	Nepaskirst ytasis pelnas	Iš viso nuosavo kapitalo
2018 m. sausio 1 d.		13 089	7 891	1 570	630	752	23 932
Grynasis pelnas 2018 m. gruodžio 31 d.		-	-	-	-	2 198	2 198
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	-
Iš viso bendrųjų pajamų už metus		-	-	-	-	2 198	2 198
Pervedimai į / iš rezervų		-	-	-	-	-	-
Dividendai		-	-	-	-	-	-
2018 m. gruodžio 31 d.		13 089	7 891	1 570	630	2 950	26 130
2019 m. grynasis pelnas		-	-	-	-	4 110	4 110
Kitos bendrosios pajamos		-	-	-	-	-	-
Iš viso bendrųjų pajamų už metus		-	-	-	-	4 110	4 110
Pervedimai į / iš rezervų	14	-	-	-	(630)	630	-
Dividendai	14	-	-	-	-	(1 353)	(1 353)
2019 m. gruodžio 31 d.		13 089	7 891	1 570	-	6 337	28 887

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Pinigų srautų ataskaita

už metus, pasibaigusius gruodžio 31 d.

tūkst. EUR

	Pastaba	2019	2018
Pinigų srautai iš pagrindinės veiklos			
Pelnas (nuostoliai) už metus		4 110	2 198
Koregavimai:			
Nusidėvėjimas ir amortizacija	8, 9, 17	6 254	6 803
Dotacijų amortizacija	15	(167)	(121)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo ir nurašymo rezultatas		(131)	(118)
Abejotinų ir nurašytų skolų sąnaudos	12	117	152
Atostogų rezervo pokytis	20	185	187
Atsargų vertės sumažėjimas ir nurašymas		9	(1 016)
Išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pasikeitimas	21	(82)	(28)
Palūkanų pajamos / sąnaudos, grynąja verte	4,5	856	886
Pelno mokesčio sąnaudos	6	(364)	(706)
		10 787	8 237
Atsargų pokytis		2 026	3 671
Gautinų sumų pokytis		1 739	1 098
Mokėtinų sumų pokytis		(1 473)	2 887
Pinigų srautai iš pagrindinės veiklos		13 079	15 893
Sumokėtos palūkanos		(919)	(936)
Grynieji pinigų srautai iš pagrindinės veiklos		12 160	14 957
Pinigų srautai iš investicinės veiklos			
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas	8	(7 662)	(5 170)
Nematerialiojo turto įsigijimas	9	(53)	(102)
Įplaukos už parduotą nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus		210	134
Palūkanų pajamos		63	50
Grynieji pinigų srautai, panaudoti investicinėje veikloje		(7 442)	(5 088)
Pinigų srautai iš finansinės veiklos			
Gautos paskolos		31 500	3 922
Paskolų grąžinimas		(35 460)	(9 892)
Sumokėta pagrindinė finansinės nuomos (lizingo) įmoka	17	(651)	(14)
Gautos dotacijos		42	657
Išmokėti dividendai		(1 345)	(3)
Grynieji pinigų srautai iš finansinės veiklos		(5 914)	(5 330)
Grynujų pinigų ir jų ekvivalentų pasikeitimas		(1 196)	4 539
Pinigai ir pinigų ekvivalentai sausio 1 d.	13	4 795	256
Grynieji pinigai ir jų ekvivalentai gruodžio 31 d.	13	3 599	4 795

Toliau pateikiamas aiškinamasis raštas yra sudėtinė šių finansinių ataskaitų dalis.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Bendroji informacija

AB „Pieno žvaigždės“ (toliau – Įmonė) buveinė yra Perkūnkiemio g. 3 Vilniuje, Lietuvos Respublikoje. AB „Pieno žvaigždės“ buvo įkurta 1998 m. sujungus akcines bendroves „Mažeikių pieninė“, „Pasvalio sūrinė“ ir „Kauno pienas“.

Įmonės pagrindinė buveinė yra Vilniuje, o filialų – Mažeikiuose, Pasvalyje, Kaune ir Panevėžyje.

Visos Įmonės paprastosios akcijos yra kotiruojamos Vilniaus vertybinių popierių biržoje. Tarp AB „Pieno žvaigždės“ akcininkų nėra įmonių ar asmenų, kurie kontroliuotų Įmonę.

Įmonė gamina ir parduoda pieno produktus mažmeninės prekybos įmonėms tiesiogiai ir per tarpininkus.

2019 m. vidutinis darbuotojų skaičius buvo 1 672 darbuotojai (2018 m. – 1 654 darbuotojų).

Reikšmingi apskaitos principai

Ataskaitų atitiktis standartams

AB „Pieno žvaigždės“ finansinės ataskaitos buvo parengtos pagal tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus (TFAS), priimtus taikyti Europos Sąjungoje (ES). Išskyrus naujų standartų ir jų pataisų bei naujų interpretacijų taikymo įtaką finansinėms ataskaitoms, Įmonė nuosekliai taikė apskaitos politiką, pateiktą šiose finansinėse ataskaitose, visiems šiose finansinėse ataskaitose pateiktiems laikotarpiams.

Įmonės vadovybė šias finansines ataskaitas patvirtino 2020 m. kovo 31 d. Įmonės akcininkai turi teisę patvirtinti arba nepatvirtinti šių finansinių ataskaitų bei reikalauti parengti naujas finansines ataskaitas.

Parengimo pagrindas

Finansinėse ataskaitose skaičiai pateikiami Įmonės funkcinė valiuta – eurai, o ataskaitos yra parengtos remiantis istorine savikaina, išskyrus finansinio turto ir įsipareigojimų, kurių tikrosios vertės pokyčiai pripažįstami pelnu (nuostoliais) ar bendrosiomis pajamomis.

Šios finansinės ataskaitos yra parengtos remiantis veiklos tęstinumo apskaitos principu, numatant, kad Įmonė bus pajėgi įvykdyti savo sutartinius finansinius įsipareigojimus suėjus terminui, įskaitant paskolos grąžinimą pagal sutartį, kaip yra atskleista 16-oje pastaboje.

2019 metais Įmonė sudarė ilgalaikio kreditavimo sutartį su AB SEB banku ir AB „Swedbank“. Šia sutartimi buvo refinansuota AB SEB banko ir „Luminor Bank“ AS anksčiau suteikta ilgalaikė sindikuota paskola. Naujoji paskola suteikta penkerių metų laikotarpiui kasmet mokant 3,92 mln. EUR metinę išmoką. Naudodamasi ilgalaikiu bankų finansavimu Įmonė gali geriau valdyti piniginius srautus ir planuoti ilgalaikes investicijas (16 pastaba).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Parengimo pagrindas (tęsinys)

Įmonės vadovybė mano, kad veiklos tęstinumo apskaitos principo taikymas yra tinkamas ir nėra reikšmingų neapibrėžtumų, susijusių su veiklos tęstinumu.

Rengdama finansines ataskaitas pagal TFAS, priimtus taikyti ES, vadovybė turi atlikti skaičiavimus ir įvertinimus remdamasi tam tikromis prielaidomis, kurios turi įtakos apskaitos principų pasirinkimui ir turto, įsipareigojimų, pajamų ir sąnaudų sumoms. Įvertinimai ir su jais susijusios prielaidos yra pagrįsti istorine informacija bei veiksniais, atspindinčiais esamas sąlygas. Minėtų prielaidų ir įvertinimų pagrindu yra daroma išvada dėl turto ir įsipareigojimų verčių, apie kurias negalima spręsti iš kitų šaltinių. Faktiniai rezultatai gali skirtis nuo įvertinimų.

Įvertinimai ir susijusios prielaidos yra nuolat peržiūrimi. Įvertinimų pasikeitimo įtaka yra pripažįstama tame laikotarpyje, kuriame įvertinimas yra peržiūrimas, jei jis turi įtakos tik šiam laikotarpiui, arba įvertinimo peržiūros laikotarpyje bei ateinančiuose laikotarpiuose, jei įvertinimas turi įtakos tiek peržiūros, tiek ateinantiems laikotarpiams.

Dėl TFAS, priimtų taikyti ES, taikymo priimti vadovybės sprendimai ir įvertinimai, kurie turi didžiausios įtakos finansinėms ataskaitoms, yra aptariami dalyje „Svarbūs apskaitiniai įvertinimai ir sprendimai“.

Sandoriai užsienio valiuta

Sandoriai užsienio valiuta įvertinami eurais operacijos dieną galiojančiu valiutos keitimo kursu. Piniginis turtas ir įsipareigojimai, išreikšti užsienio valiuta, įvertinami eurais finansinės būklės ataskaitos dieną galiojančiu oficialiu valiutos keitimo kursu. Skirtumai, atsiradę dėl valiutos kursų pasikeitimo, apskaitomi pelne (nuostoliuose). Nepiniginis turtas ir įsipareigojimai, išreikšti užsienio valiuta, kurie apskaitomi istorine savikaina, yra įvertinami eurais sandorio dieną galiojančiu oficialiu valiutos keitimo kursu. Nepiniginis turtas ir įsipareigojimai, išreikšti užsienio valiuta yra apskaitomi tikrąja verte, įvertinami eurais valiutos keitimo kursu, kuris buvo jų tikrosios vertės nustatymo dieną.

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

Nuosavas turtas

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai yra apskaitomas įsigijimo savikaina, atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimo nuostolius. Žemė yra apskaitoma savikaina, atėmus vertės sumažėjimo nuostolius.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo savikainą sudaro jo įsigijimo kaina, įskaitant importo muitą ir kitus negrąžintinus pirkimo mokesčius, atimant pirkimo nuolaidas, taip pat visos tiesiogiai su turto įsigijimu ir parengimu numatytam naudojimui susijusios sąnaudos.

Skolinimosi sąnaudos, susijusios su nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų, kuriems yra būtinas ilgas parengimo naudojimui laikotarpis, įsigijimu, statyba ar gamyba, yra kapitalizuojamos kaip dalis nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo savikainos. 2019 ir 2018 metais jokios skolinimosi išlaidos nebuvo kapitalizuotos kaip turto savikainos dalis.

Pačių sukurto turto savikainą sudaro medžiagų ir tiesioginės darbo sąnaudos bei atitinkamai susijusios netiesioginės sąnaudos.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Nekilnojamoji turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Jeigu nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų dalys turi skirtingą naudingo tarnavimo laikotarpį, tokios dalys apskaitomos kaip atskiri nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vienetai ir nudėvimi per jų tikėtiną naudingo tarnavimo laiką.

Naudingo tarnavimo laikas, likvidacinės vertės ir nusidėvėjimo metodai yra peržiūrimi kiekvieną finansinių ataskaitų sudarymo datą.

Vėlesnės išlaidos

Išlaidos, patirtos siekiant pakeisti nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų komponentą, yra kapitalizuojamos tik nurašius pakeičiamojo komponento vertę ir tik jeigu iš to turto tikėtina gautina ekonominė nauda ir naujojo komponento savikaina gali būti patikimai įvertinta. Visos kitos išlaidos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) kaip sąnaudos, kai yra patiriamos.

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas (išskyrus žemę, kuri yra nenudėvima) apskaičiuojamas tiesiniu būdu per numatomą nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų naudingo tarnavimo laiką ir apskaitomas pelne (nuostoliuose). Numatomas naudingo tarnavimo laikas yra toks:

- pastatai 20–40 metų;
- mašinos ir įrengimai 5–25 metų;
- transporto priemonės ir kitas ilgalaikis turtas 4–20 metų.

Nematerialusis turtas

Įmonės įsigytas nematerialusis turtas su apibrėžtu naudingo tarnavimo laiku yra apskaitomas savikaina, atėmus sukauptą amortizaciją ir vertės sumažėjimo nuostolius.

Įmonė nėra sukūrusi prestižo ir prekių ženklų.

Vėlesnės išlaidos

Vėliau patirtos išlaidos, susijusios su nematerialiuoju turtu, kapitalizuojamos tik jeigu jos padidins konkretaus turto, su kuriuo jos susijusios, duodamą ekonominę naudą ateityje. Visos kitos išlaidos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) kaip sąnaudos, kai yra patiriamos.

Amortizacija

Amortizacija apskaičiuojama tiesiniu būdu per numatomą nematerialiojo turto naudingo tarnavimo laiką ir apskaitoma pelne (nuostoliuose). Nematerialusis turtas yra amortizuojamas nuo turto naudojimo pradžios. Numatomas naudingo tarnavimo laikas yra nuo 1 iki 3 metų.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės

Finansinis turtas. Įmonės finansinis turtas apima pinigus, prekybos ir kitas gautinas sumas.

Prekybos gautinos sumos iš pradžių pripažįstamos tada, kai jos atsiranda. Pirminio pripažinimo metu visas kitas finansinis turtas pripažįstamas tuomet, kai Įmonė tampa priemonės sutarties sąlygų šalimi.

Finansinis turtas (išskyrus prekybos gautinas sumas be reikšmingo finansavimo komponento), jei jis nėra apskaitomas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje, iš pradžių vertinamas tikrąja verte pridėdant sandorio išlaidas, kurios tiesiogiai susijusios su įsigijimu arba perleidimu. Prekybos gautinos sumos be reikšmingo finansavimo komponento iš pradžių pripažįstamos sandorio kaina.

Finansinio turto klasifikacija. Finansinis turtas suskirstomas į tris grupes priklausomai nuo jo vertinimo metodo:

- finansinis turtas, kuris vėliau vertinamas amortizuota savikaina;
- finansinis turtas, kuris vėliau vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis (kai nutraukus pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai perkeliama į pelną ar (nuostolius) (skolos finansinės priemonės) ir kai nutraukus pripažinimą sukauptas pelnas ar nuostoliai nėra perkeliama į pelną ar (nuostolius) (nuosavybės priemonės));
- finansinis turtas, kuris vėliau vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais.

Finansinio turto klasifikavimas priklauso nuo finansinio turto valdymo verslo modelio (įvertinama, koku būdu įmonė valdo finansinį turtą siekiant generuoti pinigų srautus) ir nuo finansinio turto sutartinių pinigų srautų charakteristikos (ar sutartiniai pinigų srautai apima tik pagrindinės paskolos sumos ir palūkanų mokėjimus).

Įmonė neturi finansinio turto, kuris vėliau vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis. Finansinis turtas, kuris vėliau vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais, apima išvestines finansines priemones (21 pastaba).

Finansinis turtas yra apskaitomas amortizuota savikaina, jei tenkinamos abi šios sąlygos:

- finansinis turtas laikomas pagal verslo modelį, kurio tikslas – laikyti finansinį turtą sutartyje numatytiems pinigų srautams surinkti; ir
- dėl finansinio turto sutarties sąlygų nustatytomis datomis gali atsirasti pinigų srautų, kurie yra tik pagrindinės sumos ir pagrindinės nepadengtosios sumos palūkanų mokėjimai.

Finansinis turtas, kuris neapima pinigų srautų, tenkinančių tik pagrindinės sumos ir palūkanų mokėjimų reikalavimo, vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės (tęsinys)

Finansinis turtas, kuris vėlesniais laikotarpiais vertinamas amortizuota savikaina, yra vertinamas faktinių palūkanų normos metodu. Amortizuota savikaina yra sumažinama dėl vertės sumažėjimo nuostolių. Palūkanų pajamos, užsienio valiutos pasikeitimo pelnas ir nuostoliai bei vertės sumažėjimo nuostoliai yra apskaitomi pelne (nuostoliuose). Bet koks pripažinimo nutraukimo pelnas ar nuostoliai apskaitomi pelne (nuostoliuose).

Faktinių palūkanų normos (*eng. EIR*) metodas – tai metodas, skirtas finansinio turto ar įsipareigojimo amortizuotai savikainai apskaičiuoti ir palūkanų pajamoms ar sąnaudoms paskirstyti per atitinkamą laikotarpį. Faktinių palūkanų norma yra norma, kurią taikant galima tiksliai diskontuoti būsimus mokėjimų gryniaisiais pinigais per numatomą finansinio įsipareigojimo galiojimo laikotarpį arba, kur galima, per trumpesnę laikotarpį.

Finansinis turtas, vertinamas tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje, pirminio pripažinimo metu yra apskaitomas tikrąja verte. Vėliau tikrosios vertės pasikeitimo pelnas ir nuostoliai, įskaitant visas palūkanas ir dividendus, yra pripažįstami pelnu arba nuostoliais bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimas, klasifikavimas ir vertinimas

Skolos iš pradžių pripažįstamos gautų lėšų tikrąja verte atėmus sandorio išlaidas. Po pirminio pripažinimo skolos apskaitomos amortizuota verte taikant EIR metodą, o skirtumas tarp gautų lėšų ir sumos, kurią reikės sumokėti per skolos terminą, yra įtraukiamas į laikotarpio bendrųjų pajamų ataskaitą, išskyrus kapitalizuojamas skolinimosi išlaidas, kurios aprašytos toliau.

Skolinimosi išlaidos, tiesiogiai priskiriamos įsigijimui tokio turto, kuriam reikia laiko paruošti numatomam naudojimui ar pardavimui, statybai ar gamybai, yra kapitalizuojamos kaip atitinkamo turto savikainos dalis. Visos kitos skolinimosi išlaidos pripažįstamos sąnaudomis tuo laikotarpiu, kuriuo jos yra patiriamos. Skolos priskiriamos ilgalaikėms, jei iki ataskaitų datos sudaryta finansavimo sutartis įrodo, kad įsipareigojimas ataskaitų datai pagal pobūdį buvo ilgalaikis.

Prekybos įsipareigojimai yra neišvestiniai finansiniai įsipareigojimai su fiksuotais arba nustatytu būdu apskaičiuojamais mokėjimais, kai tokiais finansiniais įsipareigojimais neprekiuojama aktyvioje rinkoje. Tokie įsipareigojimai yra apskaitomi amortizuota verte naudojant faktinių palūkanų normos metodą. Pelnas ir nuostoliai yra pripažįstami bendrųjų pajamų ataskaitoje, kai prekybos įsipareigojimai yra nurašomi arba amortizuojami.

Finansinio turto pripažinimo nutraukimas. Finansinio turto (ar, kur tinkama, dalies finansinio turto ar dalies panašaus finansinio turto grupės) pripažinimas yra nutraukiamas, kai:

- baigiasi teisės į finansinio turto pinigų srautus galiojimo laikas;
- Įmonė išlaiko teisę į pinigų srautus, bet prisiima įsipareigojimą sumokėti visą sumą trečiajam šaliai pagal perleidimo sutartį per trumpą laiką;
- Įmonė perleidžia savo teisę gauti pinigines įplaukas iš turto ir (arba):

a) perleidžia iš esmės visą su finansinio turto nuosavybe susijusią riziką ir naudą;

b) nei perleidžia, nei išlaiko su finansiniu turtu susijusios rizikos ir naudos, bet perleidžia šio turto kontrolę.

Kai Įmonė perleidžia teises į turto pinigų srautus, bet nei perleidžia, nei išlaiko su to turto nuosavybe susijusios rizikos ir naudos ir neperleidžia turto kontrolės, turtas yra pripažįstamas ta dalimi, su kuria Įmonė yra vis dar susijusi. Įmonės turtas, kuris buvo perleistas kaip garantija, apskaitomas apskaitine turto verte arba didžiausia numanoma suma, kurią Įmonei gali tekti sumokėti, ta, kuri iš jų yra mažesnė.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Finansinės priemonės (tęsinys)

Įmonė sumažina finansinio turto bendrąją apskaitinę vertę, jei negali pagrįstai tikėtis atgauti visą finansinį turtą arba jo dalį. Nurašymas yra pripažinimo nutraukimo įvykis.

Finansinių įsipareigojimų pripažinimo nutraukimas. Įmonė nutraukia finansinio įsipareigojimo pripažinimą, kai jos sutartiniai įsipareigojimai yra įvykdyti arba atšaukiami arba baigiasi jo galiojimas. Įmonė taip pat nutraukia finansinio įsipareigojimo pripažinimą, kai jo sąlygos yra pakeistos, o pakeisto įsipareigojimo pinigų srautai iš esmės skiriasi. Tokiu atveju, naujas finansinis įsipareigojimas pripažįstamas tikrąja verte pagal pakeistas sutarties sąlygas.

Finansinio įsipareigojimo pripažinimo nutraukimo atveju skirtumas tarp nurašytos apskaitinės vertės ir sumokėto atlygio (įskaitant perleistą nepiniginį turtą arba prisiimtus įsipareigojimus) pripažįstamas pelnu arba nuostoliais pelno (nuostolių) ir kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Finansinio turto ir finansinių įsipareigojimų sudengimas. Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra sudengiami tik tada ir tik tada, kai Įmonė turi teisiškai įgyvendinamą teisę įskaityti sumas ir ketina jas sudengti arba realizuoti turtą ir taip sudengti įsipareigojimą.

Išvestinės finansinės priemonės

Įmonė laiko išvestines priemones tam, kad apsidraustų nuo palūkanų rizikos. Išvestinės finansinės priemonės pradžioje yra pripažįstamos tikrąja verte, sandoriui priskirtinos sąnaudos yra pripažįstamos pelne arba nuostoliuose tuo laikotarpiu, kuriuo jos yra patiriamos. Po pirminio pripažinimo išvestinės finansinės priemonės vertinamos tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant pelnu ar nuostoliai, nes Įmonės apsidraudimo sandoriai neatitinka apsidraudimo sandorių apskaitai keliamų reikalavimų.

Finansinių priemonių tikrosios vertės nustatymas

Tikroji finansinių priemonių, kuriomis prekiaujama finansų rinkose, vertė nustatoma atsižvelgiant į kotiruojamas rinkos kainas. Finansinio turto įvertinimui naudojamos pirkimo kainos, o įsipareigojimų įvertinimui – pardavimo kainos. Visų kitų finansinių priemonių tikrajai vertei nustatyti Įmonė naudoja kitus vertinimo būdus.

Jei turtą arba įsipareigojimą Įmonė iš pradžių įvertina jo tikrąja verte, o sandorio kaina skiriasi nuo tikrosios vertės, skirtumas pripažįstamas kaip pelnas arba nuostoliai, jeigu TFAS nenurodyta kitaip. Turtą ir įsipareigojimus, kurie finansinės būklės ataskaitoje įvertinami tikrąja verte arba kurių tikroji vertė nėra nustatoma, tačiau informacija apie kuriuos yra atskleidžiama, Įmonė klasifikuoja pagal tikrosios trijų lygių vertės hierarchiją atsižvelgdama į galimybę nustatyti kintamuosius.

- 1 lygis – kintamieji yra kotiruojamos (nekoreguotos) tokių pačių priemonių kainos aktyviose rinkose.
- 2 lygis – kintamieji, kurie yra stebimi tiesiogiai (t. y. kaip kainos) arba netiesiogiai (t. y. išvesti iš kainų). Į šią kategoriją įtraukiamos priemonės, įvertinamos naudojant skelbiamas panašių priemonių rinkos kainas aktyviose rinkose, skelbiamas identiškų arba panašių priemonių rinkos kainas ne tokiose aktyviose rinkose arba kitus vertinimo būdus, kuriems visi reikšmingi kintamieji yra tiesiogiai arba netiesiogiai stebimi iš rinkos duomenų.
- 3 lygis – nestebimi kintamieji. Į šią kategoriją įtraukiamos visos priemonės, kurios vertinamos naudojant nestebimus kintamuosius ir nestebimi kintamieji turi reikšmingos įtakos priemonių vertinimui. Į šią kategoriją įtraukiamos priemonės vertinamos remiantis skelbiamomis panašių priemonių kainomis; kai norima atspindėti skirtumus tarp priemonių ir kai reikalingos reikšmingos nestebimos korekcijos arba prielaidos.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Finansinės priemonės (tęsinys)

Finansinių priemonių tikrosios vertės nustatymas (tęsinys)

Tais atvejais, kai kintamieji, naudojami turto arba įsipareigojimo tikrosios vertės nustatymui, gali būti priskiriami skirtingiems tikrosios vertės hierarchijos lygiams, visas tikrosios vertės nustatymo rezultatas priskiriamas tam pačiam tikrosios vertės hierarchijos lygiui, kaip ir žemiausio lygio kintamasis, svarbus visam vertės nustatymui.

Palūkanas uždirbančios finansinės priemonės tikroji vertė nustatoma įvertinus pinigų srautus, diskontuotus taikant rinkos palūkanų normas, kurios taikomos panašioms priemonėms. Tais atvejais, kai finansinio turto ir įsipareigojimų tikroji vertė reikšmingai skiriasi nuo jų apskaitinės vertės, tikroji tokio finansinio turto ir įsipareigojimų vertė yra atskleidžiama atskirai finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte.

Jei nėra skelbiamos kainos aktyvioje rinkoje, Įmonė naudoja įvertinimo būdus, kurie maksimizuoja atitinkamų stebimų kintamųjų naudojimą ir minimizuoja nestebimų kintamųjų naudojimą. Pasirinktas vertinimo būdas apima visus veiksnius, į kuriuos atsižvelgtų rinkos dalyviai, nustatydami sandorio kainą.

Geriausias finansinės priemonės tikrosios vertės šaltinis pradinio pripažinimo metu paprastai yra sandorio kaina, t. y. duoto arba gauto atlygio tikroji vertė. Jei Įmonė nustato, kad tikroji vertė pradinio pripažinimo metu skiriasi nuo sandorio kainos ir tikrosios vertės nepatvirtina nei identiško turto ar įsipareigojimo skelbiamos kainos aktyvioje rinkoje, nei nepagrindžia vertinimo būdo, naudojamo tik duomenis iš stebimų rinkų gauti, tai finansinė priemonė pradinio pripažinimo metu vertinama tikrąja verte, pakoreguota taip, kad skirtumas tarp tikrosios vertės pradinio pripažinimo metu ir sandorio kainos būtų atidėtas. Vėliau šis skirtumas pripažįstamas pelne (nuostoliuose) per priemonės galiojimo laikotarpį, bet ne vėliau, kai įvertinimas visiškai pagrindžiamas stebimais rinkos duomenimis arba sandoris baigiamas.

Atsargos

Atsargos apskaitomos savikaina arba grynąja galimo realizavimo verte (mažesniąja iš jų). Grynoji realizacinė vertė yra įvertinta pardavimo kaina įprastinės veiklos metu, atėmus įvertintas gamybos užbaigimo išlaidas ir įvertintas pardavimo išlaidas. Atsargų savikaina apskaičiuojama FIFO metodu. Savikainą sudaro sąnaudos, susijusios su atsargų įsigijimu ir jų pristatymu iki esamos vietos bei parengimu naudojimui. Kai atsargos yra pasigaminamos ir nebaigtos gamybos atveju, į savikainą įtraukiama ir atitinkama dalis netiesioginių gamybos sąnaudų, paskirstomų pagal normas, apskaičiuotas atsižvelgiant į įprastinį gamybos pajėgumų panaudojimą.

Pinigai ir pinigų ekvivalentai

Pinigus sudaro pinigai kasoje ir banko sąskaitose. Pinigų ekvivalentai yra trumpalaikės, labai likvidžios investicijos, lengvai konvertuojamos į žinomą pinigų sumą. Tokių investicijų terminas neviršija trijų mėnesių, o vertės pokyčių rizika yra labai nežymi.

Pinigų srautų ataskaitoje pinigų ir jų ekvivalentus sudaro pinigai kasoje ir banko einamosiose sąskaitose bei indėliai, kurių terminas sutarties sudarymo datą neviršija 3 mėnesių.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Vertės sumažėjimas

Finansinio turto vertės sumažėjimas

Remiantis 9-uju TFAS apskaičiuojamas finansinio turto, kuris vertinamas amortizuota savikaina arba tikrąja verte, kurios pasikeitimas pripažįstamas kitose bendrosiose pajamose, vertės sumažėjimas (išskyrus investicijas į nuosavybės priemones ir sutarčių turtą). Vertės sumažėjimo modelis yra pagrįstas apskaičiuotu tikėtiniu nuostoliu.

Norėdama nustatyti vertės sumažėjimo nuostolius, Įmonė taiko šiuos modelius:

- bendrasis modelis (pagrindinis),
- supaprastintas modelis.

Bendrąjį modelį Įmonė taiko finansiniam turtui, įvertintam amortizuota savikaina, išskyrus prekybos gautinas sumas ir turtą, vertinamą tikrąja verte kitų bendrųjų pajamų ataskaitoje.

Taikydama bendrą modelį Įmonė stebi su atitinkamu finansiniu turtu susijusio kredito rizikos lygio pasikeitimus ir finansinį turtą klasifikuoja pagal vieną iš trijų etapų, skirtų nustatyti vertės sumažėjimo nuostolius remiantis kredito rizikos lygio pasikeitimais po pirminio priemonės pripažinimo.

Priklausomai nuo atskirų etapų klasifikavimo, vertės sumažėjimas nustatomas 12 mėnesių laikotarpiui (1-asis etapas) arba per priemonės galiojimo laikotarpį (2-asis ir 3-asis etapas).

Kiekvieną paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną Įmonė analizuoja požymius, kuriais remiantis finansinis turtas klasifikuojamas į atskirus etapus nustatant vertės sumažėjimo nuostolius. Požymiai gali apimti skolininko kreditingumo pasikeitimus, rimtas skolininko finansines problemas, reikšmingus nepalankius skolininko ekonominius, teisinius ar rinkos aplinkos pasikeitimus.

Siekdama nustatyti tikėtinius kredito nuostolius (*eng. ECL*), Įmonė taiko įsipareigojimų nevykdymo tikimybės lygius atsižvelgdama į kredito išvestinių finansinių priemonių kotiruojamas rinkos kainas, taikomas tam tikrą reitingą turintiems ūkio subjektams, kurie veikia tam tikrame sektoriuje.

Įmonė įtraukia prognozuojamus duomenis į vertinimo parametrus, taikomus tikėtinų kredito nuostolių įvertinimo modelyje, apskaičiuodama nemokumo parametrų tikimybę pagal kotiruojamas rinkos kainas.

Prekybos gautinoms sumoms įvertinti Įmonė taiko supaprastintą modelį.

Taikydama supaprastintą modelį Įmonė nestebi kredito rizikos lygio pasikeitimų per priemonės galiojimo laikotarpį ir tikėtinius kredito nuostolius nustato iki numatyto priemonės naudojimo laikotarpio pabaigos.

Siekdama nustatyti tikėtinius kredito nuostolius Įmonė sudarė tikėtinų kreditų nuostolių matricą, kuri paremta istorine kredito nuostolių analize ir pakoreguota atsižvelgiant į ateities veiksnius, būdingus skolininkams ir ekonominei aplinkai (tokiems makroekonominiams rinkos veiksniams kaip užimtumo lygis, vartojimo prekių kainos indekso pasikeitimas ir pan.).

Įmonės vadovybė įtraukia prognozuojamus duomenis į parametrus, naudojamus tikėtinų kredito nuostolių įvertinimo modelyje, koreguodama pagrindinius nemokumo tikimybės parametrus.

Norėdama apskaičiuoti tikėtinius kredito nuostolius, Įmonė nustato gautinų sumų įsipareigojimų nevykdymo tikimybės parametrus, apskaičiuotus istorine neapmokėtų sąskaitų skaičiaus analize, ir įsipareigojimų nevykdymo tikimybės parametrus, apskaičiuotus remiantis istorine neapmokėtų sąskaitų vertės analize. Tikėtini kredito nuostoliai apskaičiuojami, kai gautina suma pripažįstama finansinės būklės ataskaitoje ir yra atnaujinama kiekvieną vėlesnę paskutinę ataskaitinio laikotarpio dieną, priklausomai nuo pradelstų gautinos sumos dienų skaičiaus.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Vertės sumažėjimas (tęsinys)

Nefinansinio turto vertės sumažėjimas

Įmonės turto apskaitinė vertė, išskyrus atsargas ir atidėtojo mokesčio turta, yra peržiūrima kiekvieną finansinės būklės ataskaitos dieną, siekiant išsiaiškinti, ar yra nuvertėjimo požymių. Jeigu tokių požymių yra, įvertinama turto atsiperkamoji vertė.

Dar neparengtam naudojimui nematerialiam turtui atsiperkamoji vertė įvertinama kiekvieną finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną.

Testuojant vertės sumažėjimą, turtas yra sujungiamas ir suskirstomas į mažiausias grupes (kiek tai praktiškai įmanoma), generuojančias pinigų srautus. Įmonė turi keturis pinigus generuojančius vienetus (PGV). Turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: turto naudojimo vertės ir tikrosios vertės, atėmus pardavimo išlaidas. Turto naudojimo vertė apskaičiuojama diskontuojant būsimus pinigų srautus iki jų dabartinės vertės taikant ikimokestinę diskonto normą, atspindinčią dabartinės rinkos prielaidas dėl pinigų vertės laike ir riziką, susijusią su tuo turtu ar grynuosius pinigus generuojančiu vienetu.

Vertės sumažėjimas apskaitomas tada, kai turto ar grynuosius pinigus generuojančio vieneto apskaitinė vertė viršija jo apskaičiuotą atsiperkamąją vertę. Nuostoliai dėl nuvertėjimo yra įtraukiami į pelną (nuostolius).

Nefinansinio turto vertės sumažėjimo atstatymas

Nefinansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai atstatomi taip, kad turto apskaitinė vertė neviršytų tos vertės, kuri būtų nustatyta, jei vertės sumažėjimo nuostoliai nebūtų buvę pripažinti, atskaičius amortizaciją ar nusidėvėjimą.

Dividendai

Dividendai apskaitomi kaip įsiskolinimas laikotarpyje, kada jie yra paskelbiami.

Mokestis prie pajamų šaltinio, susijęs su dividendų išmokėjimu, pripažįstamas tada, kai atsiranda įsipareigojimas mokėti šiuos dividendus.

Atidėjiniai

Atidėjiniai įsipareigojimams yra apskaitomi, kai dėl praeities įvykio Įmonė turi dabartinę prievolę (teisinę ar konstruktyvią), kuri gali būti patikimai įvertinta, ir kai yra tikėtina, kad šiai prievolei įvykdyti bus reikalingos ekonominė nauda teikiančių išteklių išmokos. Suma, pripažinta kaip atidėjinys, yra dabartinei prievolei įvykdyti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje reikalingų išlaidų tinkamiausias įvertinimas. Atidėjiniai peržiūrimi kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir koreguojami, kad atspindėtų geriausią einamąjį apskaičiavimą. Atidėjinys panaikinamas, jeigu nebėra tikėtina, kad šiai prievolei įvykdyti bus reikalingos ekonominė nauda teikiančių išteklių išmokos. Atidėjinys yra naudojamas tik toms išlaidoms, dėl kurių jis iš pradžių buvo pripažintas. Kai pinigų kainos laike poveikis yra esminis, atidėjinio suma yra išlaidų, kurių tikėtinai prireiks įsipareigojimui įvykdyti, dabartinė vertė. Jeigu taikomas diskontavimo metodas, atidėjinių padidėjimas laikui bėgant yra pripažįstamas finansinėmis sąnaudomis.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Išmokos darbuotojams

Trumpalaikės išmokos darbuotojams yra pripažįstamos kaip laikotarpio, kurio metu darbuotojai teikė paslaugas, einamosios išlaidos. Jas sudaro atlyginimai ir darbo užmokestis, socialinio draudimo įnašai, premijos, apmokamos atostogos ir kitos išmokos. Visi pensijų įsipareigojimai priklauso valstybei.

Išeitinės kompensacijos darbuotojams mokamos nutraukus darbo santykius su darbuotoju iki įprasto išėjimo į pensiją amžiaus arba darbuotojui priėmus sprendimą savo noru išeiti iš darbo mainais į tokias išmokas. Įmonė pripažįsta išeitines kompensacijas, kai yra griežtai įpareigota nutraukti su esamais darbuotojais darbo sutartis pagal detalų formalų planą be galimybės jo atsakyti arba mokėti išeitines kompensacijas dėl pasiūlymo, skatinančio išeiti iš darbo savo noru.

Pagal atlyginimų planus darbuotojai turi teisę į išmokas jubiliejaus proga ir išeitinę pensijos išmoką. Kiekvienam Įmonės darbuotojui, išeinančiam iš darbo sulaukus pensinio amžiaus pagal Lietuvos Respublikos įstatymus priklauso 2 mėnesių atlyginimų dydžio išmoka. Išmokos jubiliejaus proga mokamos darbuotojams, kuriems sukanka 50 ir 60 metų.

Atidėjiniai išmokoms jubiliejaus proga ir išeitinėms pensijų išmokoms skaičiuojami individualiai kiekvienam asmeniui, kuris turi teisę jas gauti. Darbuotojui skirtas atidėjinyje skaičiuojamas pagal numatomą išmoką, kurią Įmonė yra įsipareigojusi sumokėti pagal vidaus tvarkos taisyklės ir įstatyminius reikalavimus. Dabartinė šių įsipareigojimų vertė apskaičiuojama kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje.

Įmonėje šis išmokų darbuotojams įsipareigojimas pripažįstamas finansinės būklės ataskaitoje ilgalaikiuose įsipareigojimuose ir atspindi tų išmokų dabartinę vertę finansinės būklės ataskaitos sudarymo datą.

Pajamos pagal sutartis su klientais.

Įmonės pajamos pripažįstamos vadovaujantis 15-ojo TFAS nuostatomis. Įmonė pripažįsta pajamas tuo laiku ir tokia apimtimi, kad prekių ar paslaugų perdavimas klientams parodytų sumą, kuri atitinka atlygį, kurį Įmonė tikisi gauti mainais už tas prekes paslaugas. Taikant šį standartą, Įmonė atsižvelgia į sutarties sąlygas ir į visus svarbius faktus bei aplinkybes. Pajamas Įmonė pripažįsta pagal 5 žingsnių modelį:

1 žingsnis. Sutarties su klientu identifikavimas.

Sutartimi pripažįstamas susitarimas tarp dviejų ir (arba) daugiau šalių (priklauso nuo pirkimo / pardavimo sąlygų), kuriuo sukuriama įgyvendintinos teisės ir vykdytinios prievolės (netaikomas, jeigu pasirašoma jungtinės veiklos sutartis)). Sutartis, kuriai taikomas 15-asis TFAS, pripažįstama tik tuo atveju, kai yra tenkinami šie kriterijai:

- šalys sutartį patvirtino (raštu, žodžiu ar pagal kitą įprastą verslo praktiką) ir yra įsipareigojusios vykdyti sutartimi numatytas prievoles,
- yra galimybė identifikuoti kiekvienos šalies teises dėl perduotinų prekių ir (arba) paslaugų,
- yra galimybė identifikuoti mokėjimo sąlygas, numatytas už perduotinas prekes ir (arba) paslaugas,
- sutartis yra komercinio pobūdžio,
- yra tikimybė gauti atlygį mainais už prekes ir (arba) paslaugas, kurios bus perduotos klientui.

Sutartys su klientu gali būti sujungiamos ar atskiriamos į kelias sutartis, išlaikant buvusių sutarčių kriterijus. Toks sujungimas arba atskyrimas laikomas sutarties keitimu.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Pajamos pagal sutartis su klientais (tęsinys)

2 žingsnis. Veiklos įsipareigojimų sutartyse identifikavimas.

Sutartimi įtvirtintas pasižadėjimas perduoti prekes ir (arba) paslaugas klientui. Jeigu prekes ir (arba) paslaugas galima išskirti, įsipareigojimai pripažįstami atskirai. Kiekvienas įsipareigojimas identifikuojamas vienu iš dviejų būdų:

- prekė ir (arba) paslauga yra atskira, arba
- atskirų prekių ir (arba) paslaugų, kurios iš esmės yra vienodos ir perduodamos klientui pagal vienodą modelį, rinkinys.

3 žingsnis. Sandorio kainos nustatymas.

Įmonės sudarytuose sandoriuose taikomos fiksuotos kainos prekėms kontrolės perdavimo momentu. Įmonė atsižvelgia į galimą nepiniginio atlygio ir klientui mokėtino atlygio poveikį (nevykdant arba dalinai vykdant sutartyje numatytus įsipareigojimus, Įmonės mokamas atlygis klientui už iš kliento gaunamas rinkodaros paslaugas). Tikėtina, kad galimo nepiniginio atlygio poveikis ir galimo klientui mokėtino atlygio poveikis ateityje neturės įtakos pajamų pripažinimui (praityje nebuvo jokių reikšmingų su pajamomis susijusių atvejų ir nesitikima, kad bus su einamųjų metų pajamomis susijusių atvejų).

4 žingsnis. Sandorių kainos priskyrimas veiklos įsipareigojimams.

Veiklos įsipareigojimas – tai pažadas sutartyje su klientu perduoti klientui prekę ar paslaugą, kuri yra atskira, arba atskirų prekių ar paslaugų, kurios iš esmės yra vienodos ir perduodamos klientui pagal vienodą modelį, rinkinį. Sandorio kaina paskirstoma kiekvienam veiklos įsipareigojimui remiantis santykinėmis atskiriomis prekės ar paslaugos, pažadėtos sutartyje, pardavimo kainomis. Vertindama sandorio kainą Įmonė įvertina nuolaidą arba kintamą atlygio sumą, kuri susijusi tik su tam tikra sutarties dalimi. Panašūs sandoriai vertinami vienodai.

5 žingsnis. Pajamų pripažinimas, kai Įmonė (į)vykdo veiklos įsipareigojimus.

Pardavimo pajamos pripažįstamos, atvaizduojant prekių perdavimą ar paslaugų suteikimą ta suma, kuri teisingai atvaizduoja įvykdytą įsipareigojimą ir teisę gauti atlygį mainais už prekes ir (arba) paslaugas. Pajamų pripažinimas priklauso nuo to, ar įsipareigojimas vykdomas per tam tikrą laikotarpį (tęstinis) ar tam tikru momentu. Bet koku atveju atsižvelgiama į kontrolės perdavimą. Įmonė pripažįsta pajamas pagal sutartis su klientais tam tikru momentu.

Įmonė taip pat perka rinkodaros paslaugas iš savo klientų. Remiantis sutartimis iš klientų (vykdančių mažmeninę prekybą) įgytos su rinkodara susijusios paslaugos nėra išskirtinės paslaugos, susijusios su Įmonei teikiamomis įvairiomis reklamos ir rinkodaros paslaugomis, todėl visos tokios per atskaitinį laikotarpį patirtos rinkodaros sąnaudos atimamos iš pajamų, pripažįstamų Įmonės bendrųjų pajamų ataskaitose (1 pastaba).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Dotacijos

Vyriausybės dotacijos, susijusios su turtu, apima dotacijas, kurios gautos ilgalaikiu turtu arba skirtos ilgalaikiam turtui įsigyti. Dotacijos apskaitoje pripažįstamos finansinės būklės ataskaitoje, kai pagrįstai tikimasi jas gauti ir manoma, kad įmonė atitinka jų gavimui keliamus reikalavimus. Dotacijos, gautos įmonės sąnaudoms padengti, pripažįstamos kitomis pajamomis pelne (nuostoliuose) tuo laikotarpiu, kai minėtos sąnaudos patiriamos. Dotacijos, gautos įmonės turto įsigijimo išlaidoms padengti, yra pripažįstamos įsipareigojimu ir vėliau proporcingai apskaitomos pelne (nuostoliuose) per numatomą to turto naudingo tarnavimo laiką.

Sąnaudos

Kitos veiklos pajamos ir sąnaudos

Kitas veiklos pajamas ir sąnaudas sudaro pelnas (nuostoliai) iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų pardavimo ir kiti straipsniai, tiesiogiai nesusiję su pagrindine įmonės veikla.

Finansinės veiklos pajamos ir sąnaudos

Finansinės veiklos sąnaudas sudaro palūkanų sąnaudos, įvertintos faktinių palūkanų normos metodu ir užsienio valiutos kursų pasikeitimo neigiama įtaka (grynąja verte). Finansinio lizingo mokėjimo palūkanų sąnaudų sudedamoji dalis pripažįstama pelne (nuostoliuose), taikant faktinių palūkanų normos metodą. Minimalūs nuomos mokėjimai yra paskirstomi į finansines sąnaudas ir nepadengto įsipareigojimo dengimą. Finansinės sąnaudos paskirstomos per visą finansinės nuomos laikotarpį, apskaičiuojant jas pagal pastovią apskaičiuotų palūkanų normą, taikomą nepadengtam įsipareigojimo likučiui.

Finansinės veiklos pajamas sudaro palūkanų pajamos iš investuotų lėšų, dividendų pajamos ir užsienio valiutos kursų pasikeitimo teigiama įtaka (grynąja verte). Palūkanų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose) joms kaupiantis, naudojant faktinių palūkanų normos metodą. Dividendų pajamos pripažįstamos pelne (nuostoliuose), kai dividendai paskelbiami ir įgyjama teisė juos gauti.

Pelno mokestis už laikotarpį

Pelno mokestį sudaro einamasis ir atidėtas mokestis. Pelno mokestis apskaitomas pelne (nuostoliuose), išskyrus kai jis yra susijęs su straipsniais, tiesiogiai apskaitytomis akcininkų nuosavybėje, tada jis apskaitomas akcininkų nuosavybėje.

Einamasis pelno mokestis yra mokestis, apskaičiuotas nuo metų apmokestinamojo pelno, taikant finansinės būklės ataskaitos sudarymo dieną galiojančius ir taikomus tarifus, ir ankstesnių metų pelno mokesčio koregavimai. 2019 metais Lietuvos Respublikos įmonėms buvo taikomas 15 proc. pelno mokesčio tarifas (2018 metais – 15 proc.).

Atidėtas mokestis apskaičiuojamas atsižvelgiant į laikinus skirtumus tarp turto ir įsipareigojimų verčių finansinėse ataskaitose bei jų verčių mokesčių tikslais. Atidėtas mokestis neskaičiuojamas šiems laikiniams skirtumams: skirtumams, atsiradusiems turto arba įsipareigojimų pradinio pripažinimo momentu, kai tie skirtumai neturi įtakos nei ataskaitinio laikotarpio apskaitomam, nei apmokestinamajam pelnui. Atidėtojo mokesčio suma priklauso nuo numatomo turto panaudojimo ir įsipareigojimų padengimo ateityje bei numatomų tada galiosiančių mokesčių tarifų.

Atidėtojo mokesčio turtas yra pripažįstamas tik tada, kai tikimasi, kad ateityje įmonė turės pakankamai apmokestinamojo pelno, kuris leis išnaudoti mokestinę naudą. Atidėtojo mokesčio turtas mažinamas tokia suma, kokia mokestinė nauda, tikėtina, nebus realizuota.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Pelno mokestis už laikotarpį (tęsinys)

Nuo 2014 m. sausio 1 d. atskaitomų perkeliamų mokestinių nuostolių suma negali būti didesnė kaip 70 proc. ataskaitinių metų apmokestinamo pelno sumos. Mokestiniai nuostoliai gali būti keliami neribotą laikotarpį, išskyrus nuostolius, kurie susidarė dėl vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo.

Nuostoliai nebegali būti perkeliama, jeigu Įmonė nebetęsia veiklos, dėl kurios šie nuostoliai susidarė, išskyrus atvejus, kai Įmonė veiklos nebetęsia dėl nuo jos nepriklausančių priežasčių.

Nuostoliai iš vertybinių popierių ir (arba) išvestinių finansinių priemonių perleidimo gali būti keliami 5 metus ir padengiami tik iš tokio paties pobūdžio sandorių pelno.

Atidėtojo pelno mokesčio turtas ir įsipareigojimai yra užskaitomi, jeigu yra turima pagal įstatymą įgyvendinama teisė užskaityti ataskaitinio laikotarpio mokesčių turtą ataskaitinio laikotarpio mokesčių įsipareigojimu ir jeigu atidėtojo mokesčio turtas ir atidėtojo mokesčių įsipareigojimai, susiję su pelno mokesčiais, nustatyti tam pačiam apmokestinamam ūkio subjektui ir tos pačios mokesčių institucijos.

Remdamasi Lietuvos Respublikos mokesčius reglamentuojančiais įstatymais, Mokesčių inspekcija gali bet kuriuo metu per 3 iš eilės einančius metus po ataskaitinių mokestinių metų atlikti mokestinį Įmonės patikrinimą ir, perskaičiavusi mokesčius, nurodyti sumokėti papildomus mokesčius ar baudas. Įmonės vadovybės nuomone, visi mokesčiai buvo tinkamai apskaičiuoti ir sumokėti remiantis galiojančiais mokesčius reglamentuojančiais įstatymais ir ji neturi informacijos apie aplinkybes, dėl kurių gali atsirasti galimas reikšmingas įsipareigojimas dėl nesumokėtų mokesčių.

Pagrindinis ir sumažintas pelnas, tenkantis vienai akcijai

Vienai akcijai tenkantis pagrindinis pelnas apskaičiuojamas dalijant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų vardinių akcijų skaičiaus svertinio vidurkio. Kadangi nėra jokių nuosavą kapitalą mažinančių priemonių, vienai akcijai tenkantis pagrindinis ir sumažintas pelnas nesiskiria.

Segmentai

Segmentas yra Įmonės dalis, dalyvaujanti ekonominėje veikloje, iš kurios ji gali uždirbti pajamas ir patirti sąnaudas (įskaitant sandorius, vykdomus su kitais segmentais), kurios veiklos rezultatus reguliariai tikrina aukščiausias Įmonės organas, priimdamas sprendimą dėl išteklių, kuriuos reikia paskirti segmentui ir įvertinti jo veiklos rezultatus, ir kuri teikia atskirą finansinę informaciją. Segmentavimo principai yra pateikiami 1 pastaboje.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Finansinės rizikos valdymas

Vykdydama veiklą, Įmonė susiduria su įvairiomis finansinėmis rizikomis: rinkos rizika (įskaitant valiutos riziką ir palūkanų normos riziką), kredito rizika ir likvidumo rizika. Valdyba yra atsakinga už bendros rizikos valdymo politikos sukūrimą ir priežiūrą. Rizikos valdymo politika kuriama tam, kad būtų galima nustatyti ir analizuoti rizikas, su kuriomis Įmonė susiduria, bei nustatyti jų leistinas ribas. Rizikos valdymo politika ir procesai yra sistemingai peržiūrimi, atsižvelgiant į rinkose ir Įmonės veikloje atsirandančius pokyčius. Taikydama mokymo ir valdymo standartus bei procedūras, Įmonė siekia sukurti konstruktyvią kontrolės aplinką, kurioje darbuotojai aiškiai suprastų savo funkcijas ir atsakomybę. Įmonės vadovybė rizikos valdyme pagrindinį dėmesį skiria finansinių rinkų nuspėjamumui ir siekia sumažinti galimą neigiamą poveikį Įmonės finansiniams veiklos rezultatams. Kartais Įmonė gali naudoti išvestines finansines priemones, siekdama apsidrausti nuo tam tikrų rizikų.

(a) Rinkos rizika

Rinkos rizika – rizika, kad rinkos kainų pokyčiai, pvz. užsienio valiutos keitimo kursai ir palūkanų normos, turės įtakos Įmonės rezultatui arba turimų finansinių priemonių vertei. Rinkos rizikos valdymo tikslas – valdyti rizikos atviras pozicijas, siekiant optimizuoti grąžą.

Valiutos rizika

Įmonė patiria didelę valiutos riziką, nes vykdo importo ir eksporto veiklą. Įmonė laikosi politikos suderinti pinigų srautus iš labai tikėtinų pardavimų ir pirkimų ateityje pagal skirtingas valiutas. Įmonė nesinaudoja finansinėmis priemonėmis užsienio valiutos keitimo rizikai valdyti, išskyrus tai, kad ji stengiasi skolintis tik eurais.

Palūkanų normos rizika

Įmonės skoloms taikomos kintamos palūkanos, susijusios su EURIBOR. Pinigų srautų jautrumo palūkanų normos pokyčiams analizė pateikiama 22 pastaboje. Įmonė sudarė palūkanų normų apskaitos sandorio susitarimą, kad galėtų apsidrausti nuo palūkanų normos svyravimo rizikos (21 pastaba).

Įmonė neturi reikšmingų išduotų paskolų arba gautinų sumų, kurioms taikoma fiksuota palūkanų norma ir kurios apskaitomos tikrąja verte.

b) Kredito rizika

Kredito rizika yra Įmonės finansinio nuostolio rizika, jei klientas ar partneris neįvykdo finansinės priemonės sutartinių įsipareigojimų. Kredito rizika yra iš esmės susijusi su sumomis, gautinomis iš Įmonės klientų.

Įmonė turi įdiegusi procedūras, užtikrinančias, kad prekės būtų praduodamos tik pirkėjams su tinkama kreditavimo istorija ir neviršytų priimtinos kredito rizikos ribos, kurią nustato vadovybė. Kredito koncentracija yra nurodyta šių finansinių ataskaitų 22 pastaboje. Finansinio turto apskaitinė vertė atspindi maksimalią kredito riziką (22 pastaba).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Finansinės rizikos valdymas (tęsinys)

c) Likvidumo rizika

Konservatyvus likvidumo rizikos valdymas leidžia Įmonei išlaikyti reikiamą grynujų pinigų kiekį, taip pat finansavimą pagal sutartas pakankamas kreditavimo priemones. Likvidumo rizikos analizė pateikiama 22 pastaboje.

Kapitalo valdymas

Valdybos politika yra palaikyti pakankamą nuosavo kapitalo dalį, palyginti su skolintomis lėšomis, tam, kad būtų palaikomas investuotojų, kreditorių ir rinkos pasitikėjimas ir galimybės finansuoti veiklos vystymą ateityje. Valdyba seka kapitalo gražos rodiklius ir teikia siūlymus dėl dividendų išmokėjimo Įmonės akcininkams, atsižvelgdama į Įmonės finansinius rezultatus ir strateginius planus.

Valdyba taip pat siekia palaikyti pusiausvyrą tarp didesnės gražos, kuri galėtų būti pasiekama esant didesniai skolintų lėšų lygiui, ir tarp saugumo, kurį suteikia didesnis nuosavo kapitalo lygis.

Įmonė valdo kapitalo struktūrą bei ją koreguoja atsižvelgdama į ekonominių sąlygų pokyčius bei veiklos rizikos pobūdį. Siekdama palaikyti ar koreguoti kapitalo struktūrą, Įmonė gali koreguoti dividendų išmokėjimą akcininkams, gražinti kapitalą akcininkams ar išleisti naujas akcijas. Pokyčių, susijusių su tikslais, principais ar procesais, finansiniais metais, pasibaigusiais 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d., nebuvo.

Pagal Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymą Įmonės akcininkų nuosavybė turi sudaryti ne mažiau kaip 50 proc. akcinio kapitalo.

Įvykiai po ataskaitinio laikotarpio

Įvykiai, kurie įvyksta po ataskaitinio laikotarpio ir kurie suteikia papildomos informacijos apie Įmonės padėtį finansinių ataskaitų dieną (koreguojantys įvykiai), atskleidžiami finansinėse ataskaitose. Po ataskaitinio laikotarpio įvykę įvykiai, kurie nėra koreguojantys įvykiai, yra aprašomi aiškinamojo rašto pastabose, jeigu jie yra reikšmingi.

Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai

A. Įmonė yra nuomininkas

Politika, kurios laikomasi nuo 2019 m. sausio 1 d.

Sutarties pradžioje Įmonė vertina, ar sutartis yra nuoma ar ją apima. Tai reiškia, kad vertinama, ar pagal sutartį suteikiama teisė kontroliuoti valdomo turto naudojimą tam tikrą laiką mainais už atlygį.

Visoms nuomos sutartims, išskyrus trumpalaikes ir mažaverčio turto nuomos sutartis, Įmonė taiko vieną pripažinimo ir vertinimo metodą. Įmonė pripažįsta nuomos įsipareigojimą mokėti nuomos įmokas ir naudojimo teise valdomą turtą, pagal kurį suteikiama teisė naudotis pagrindiniu turtu.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai (tęsinys)

Naudojimo teise valdomas turtas

Įmonė pripažįsta naudojimo teise valdomą turtą nuomos pradžios datą (t. y. datą, nuo kurios nuomojamas turtas gali būti naudojamas). Naudojimo teise valdomas turtas apskaitomas savikaina atėmus sukauptą nusidėvėjimą ir vertės sumažėjimą bei pakoregavus dėl pakartotinio nuomos įsipareigojimo įvertinimo. Naudojimo teise valdomo turto išigijimo savikaina apima nuomos įsipareigojimų pirminio vertinimo sumą, pirmines tiesiogines išlaidas, nuomos mokesčius pradžios datą arba iki jos, atėmus bet kokias gautas nuomos paskatas. Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas skaičiuojamas pagal tiesiogiai proporcingą (tiesinį) metodą per nuomos laikotarpį arba nustatytą turto naudingo tarnavimo laikotarpį, priklausomai nuo to, kuris iš jų yra trumpesnis:

- Pastatai 5 metai
- Transporto priemonės ir kiti įrenginiai 1–5 metai

Jeigu iki nuomos laikotarpio pabaigos Įmonei perleidžiama nuomojamo turto nuosavybės teisė arba jeigu naudojimo teise valdomo turto kaina rodo, kad nuomininkas pasinaudos pasirinkimo pirkti teise, nusidėvėjimas skaičiuojamas remiantis numatomu turto naudingo tarnavimo laiku.

Taip pat naudojimo teise valdomas turtas yra vertinamas dėl vertės sumažėjimo. Daugiau skaityti apskaitos metodus, pateiktus skyriaus „Vertės sumažėjimas“ poskyryje „Nefinansinio turto vertės sumažėjimas“.

Nuomos įsipareigojimai

Pradžios datą Įmonė pripažįsta nuomos įsipareigojimus, apskaitomus nuomos įmokų, kurios turės būti sumokėtos per nuomos laikotarpį, dabartine verte. Nuomos įmokos apima fiksuotas įmokas (įskaitant prilygintas fiksuotoms įmokoms), atėmus bet kokias gautinas nuomos paskatas, kintamas nuomos įmokas, kurios priklauso nuo indekso ar normos, ir sumas, kurios turėtų būti sumokėtos pagal likvidacinės vertės garantijas. Tokios nuomos įmokos taip pat apima pasirinkimo pirkti sandorio vykdymo kainą, jei yra pagrįstai žinoma, kad Įmonė ta pasirinkimo teise pasinaudos, ir baudas už nuomos nutraukimą, jeigu daroma prielaida, kad per nuomos laikotarpį Įmonė pasinaudos pasirinkimo teise nutraukti nuomą. Kintamos nuomos įmokos, kurios nepriklauso nuo indekso ar normos, pripažįstamos sąnaudomis (nebent jos yra patiriamos atsargoms pagaminti) laikotarpiu, kuriuo įvyksta įvykis ar atsiranda sąlyga, dėl kurių mokami šie mokesčiai.

Skaičiuodama dabartinę nuomos įmokų vertę, Įmonė taiko nuomos pradžios datą priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą, nes nuomos sutartyje numatytos palūkanų normos negalima lengvai nustatyti. Po pradžios datos nuomos įsipareigojimų suma didinama atsižvelgiant į padidėjusią palūkanų normą ir sumažinama sumokėtų nuomos įmokų suma. Be to, balansinė nuomos įsipareigojimų suma yra vertinama pakartotinai, jeigu atliekami tam tikri koregavimai, pasikeičia nuomos laikotarpis ar nuomos įmokos (pvz., būsimų įmokų pakeitimai dėl indekso ar normos, naudojamos tokiems nuomos įmokoms nustatyti, pasikeitimo) arba pasikeičia pasirinkimo teisės pirkti nuomojamą turtą vertinimas.

Įmonės nuomos įsipareigojimai apskaitomi straipsnyje „Nuomos įsipareigojimai“ (17 pastaba).

Trumpalaikė ir mažaverčio turto nuoma

Įmonė taiko pripažinimo išimtį savo trumpalaikiam turtui, kurį sudaro mašinos ir įrenginiai (t. y. tokia nuoma, kurios laikotarpis pradžios datą yra trumpesnis nei 12 mėnesių ir kuri neapima pasirinkimo teisės pirkti turtą). Šios išimtys ji laikosi ir pripažindama mažos vertės turto, kurį sudaro biuro inventorius ir kurio vertė yra nedidelė (5 tūkst. EUR), nuomą. Trumpalaikės ir mažaverčio turto nuomos įmokos pripažįstamos sąnaudomis pagal tiesinį metodą per nuomos laikotarpį.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai (tęsinys)

Politika, kurios buvo laikomasi iki 2019 m. sausio 1 d.

Palyginamuoju laikotarpiu, Įmonė, būdama nuomininku, nuomos sutartis, pagal kurias perduodama iš esmės visa nuosavybei būdinga rizika ir nauda, klasifikavo kaip finansinės nuomos sutartis, o visas kitas sutartis – kaip veiklos nuomos sutartis. Pagal finansinę nuomą, nuomojamas turtas pirminio pripažinimo metu buvo vertinamas suma, kuri lygi išsinuomoto turto tikrajai vertei arba dabartinei minimalių įmokų pagal nuomos sutartį vertei, jeigu jos mažesnės. Vėliau toks turtas buvo apskaitomas remiantis tokiam turtui taikoma apskaitos politika. Pagal veiklos nuomą nuomojamas turtas nebuvo pripažįstamas Įmonės finansinės būklės ataskaitoje. Pagal tokią nuomą sumokėtos įmokos buvo pripažįstamos pelnu (nuostoliais) tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį.

B. Įmonė yra nuomotojas

Įmonė, kuri yra nuomotojas, nuomos pradžioje nustato, ar sudaryta sutartis yra finansinė ar veiklos nuoma. Jeigu Įmonė nustato, kad pagal nuomos sutartį perduodama iš esmės visa nuomojamo turto nuosavybei būdinga rizika ir nauda, tokią nuomą Įmonė priskiria finansinei nuomai. Nuomos sutartis, pagal kurias Įmonė neperduoda iš esmės visos nuomojamo turto nuosavybei būdingos rizikos ir naudos, ji priskiria veiklos nuomai. Įplaukos iš nuomos apskaitomos tiesiniu metodu per nuomos laikotarpį ir pripažįstamos pelno (nuostolių) ataskaitos pajamų straipsnyje atsižvelgiant į nuomos pobūdį. Pirminės tiesioginės išlaidos, kurios patiriamos dėl derybų ir nuomos organizavimo, turi būti įskaičiuojamos į išnuomoto turto balansinę vertę ir pripažįstamos nuomos laikotarpio sąnaudomis tuo pačiu pagrindu, kaip ir pagal nuomos sutartį gaunamos pajamos. Neapibrėžtosios įmokos pripažįstamos pajamomis tuo laikotarpiu, kuriuo jos uždirbamos.

Įmonės, kuri yra nuomotojas, palyginamuoju laikotarpiu taikyta apskaitos politika nesiskyrė nuo 16-ojo TFAS reikalavimų.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

Įmonės apskaitos principai nesikeitė, išskyrus šias TFAS pataisas, kurias Įmonė pradėjo taikyti nuo 2019 m. sausio 1 d.:

- **16-asis TFAS „Nuoma“**

16-ajame TFAS nurodoma, kaip pripažinti, vertinti, pateikti ir atskleisti nuomą abiem sutarties šalims, t. y. klientui (nuomininkui) ir tiekėjui (nuomotojui). Naujasis standartas reikalauja, kad nuomininkai daugelį nuomos sandorių pripažintų finansinėse ataskaitose. Nuomininkai turi taikyti vienintelį apskaitos modelį pagal visas nuomos sutartis su tam tikromis išimtimis. Nuomotojų apskaita iš esmės nesikeičia. Vadovybė įvertino standarto taikymo poveikį. Nuo 16-ojo TFAS pradžios taikymo datos, kuri yra 2019 m. sausio 1 d., Įmonė pradėjo taikyti standartą naudodama modifikuotą retrospektyvinį metodą. Dėl pasirinkto perėjimo metodo, kurį Įmonė pasirinko taikydama šį standartą, palyginamoji informacija šiose finansinėse ataskaitose nebuvo pakeista..

16-asis TFAS pakeičia 17-ąjį TFAS, 4-ąjį TFAAK „Sutarties patikrinimas, ar ji yra nuomos sutartis“, 15-ąjį NAK „Veiklos nuoma. Skatinimas“ ir 27-ąjį NAK „Sandorių, susijusių su juridine nuomos forma, esmės įvertinimas“. Standartas nustato nuomos pripažinimo, vertinimo pateikimo ir atskleidimo principus ir reikalauja, kad nuomininkas didžiąją dalį nuomos sutarčių pripažintų balanse. Nuomininkas toliau nuomos sutartis skirsto į finansinės ir veiklos nuomą remdamasis panašiais principais kaip ir 17-ajame TFAS. Todėl 16-asis TFAS neturės įtakos nuomos apskaitai, kai Įmonė yra nuomininkas.

Įmonė yra sudariusi įvairaus turto nuomos sutarčių: pastatų, įrangos, mašinų, transporto priemonių ir kitų įrenginių. Prieš pradėdama taikyti 16-ąjį TFAS, Įmonė (kaip nuomininkas) kiekvieną nuomos sutartį pradžios datą pripažino kaip finansinės ar veiklos nuomą. Apskaitos politika, kuri buvo taikoma iki 2019 m. sausio 1 d., aprašyta dalyje „Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai“.

Pradėjusi taikyti 16-ąjį TFAS, visoms nuomos sutartims, išskyrus trumpalaikes ir mažaverčio turto nuomos sutartis, Įmonė taiko vieną pripažinimo ir vertinimo metodą. Apskaitos politika, kuri buvo taikoma po 2019 m. sausio 1 d., aprašyta dalyje „Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai“. Standarte pateikiami specialūs pereinamojo laikotarpio reikalavimai ir praktinės priemonės, kuriomis Įmonė pasinaudojo.

Nuomos sutartys, kurios anksčiau buvo klasifikuojamos kaip finansinė nuoma

Standarto taikymo pradžios datą Įmonė netikslino turto ir įsipareigojimų, kurie buvo pripažinti pagal nuomos sutartis, kurios anksčiau buvo klasifikuojamos kaip finansinė nuoma, pradinės apskaitinės vertės (t. y. naudojimo teise valdomo turto ir nuomos įsipareigojimų, kurie atitinka nuomos sutarties turtą ir įsipareigojimus, pripažintus pagal 17-ąjį TFAS). Šioms nuomos sutartims 16-ojo TFAS reikalavimai pradėti taikyti nuo 2019 m. sausio 1 d.

Nuomos sutartys, kurios anksčiau buvo klasifikuojamos kaip veiklos nuoma

Įmonė pripažino naudojimo teise valdomą turtą ir įsipareigojimus pagal nuomos sutartis, kurios anksčiau buvo klasifikuojamos kaip veiklos nuoma, išskyrus trumpalaikio ir mažos vertės turto nuomą. Naudojimo teise valdomas turtas buvo apskaitytas suma, lygia nuomos įsipareigojimui, pakoreguotam visų iš anksto sumokėtų arba sukauptų nuomos įmokų, susijusių su ta nuoma, suma, pripažinta finansinės būklės ataskaitoje. Nuomos įsipareigojimai buvo vertinami ateities nuomos įmokų dabartine verte, diskontuota naudojant Įmonės priskaitytiną skolinimosi palūkanų normą taikymo pirmą kartą datą, t. y. 2019 m. sausio 1 d.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

Įmonė taip pat pritaikė galimas praktines priemones:

- vieną diskonto normą taikė panašiomis savybėmis pasižyminčioms nuomos sutartims;
- išimtį dėl mažos vertės turto nuomos pripažinimo taikė turtui, kurio vertė mažesnė nei 5 tūkst. EUR;
- išimtį dėl trumpalaikės nuomos taikė nuomos sutartims, kurių laikotarpis pradžios datą yra trumpesnis nei 12 mėnesių;
- naudojo ankstesnių laikotarpių informaciją nustatydamas nuomos laikotarpį, jei sutartyje yra numatyta pasirinkimo teisė pratęsti arba nutraukti nuomą.

Toliau nurodytas 16-ojo TFAS taikymo poveikis (padidėjimas) 2019 m. sausio 1 d.:

	tūkst. EUR
Turtas	
Naudojimo teise valdomas turtas	916
Iš viso turto	916
Trumpalaikiai įsipareigojimai	
Nuomos įsipareigojimai	90
Ilgalaikiai įsipareigojimai	
Nuomos įsipareigojimai	826
Iš viso įsipareigojimų	916

Nuomos įsipareigojimai 2019 m. sausio 1 d. gali būti suderinami su veikos nuomos įsipareigojimais 2018 m. gruodžio 31 d. tokiu būdu:

	tūkst. EUR
Veiklos nuomos įsipareigojimai 2018 m. gruodžio 31 d.	1 300
Priskaitytinos skolinimosi palūkanų normos svertinis vidurkis 2019 m. sausio 1 d.	2,5 %
Diskontuoti veiklos nuomos įsipareigojimai 2019 m. sausio 1 d.	1 242
<i>Atimti:</i>	
įsipareigojimus, susijusius su trumpalaikio ir mažos vertės turto nuoma	326
Nuomos įsipareigojimas pripažintas 2019 sausio 1 d.	916

- **9-asis TFAS „Išankstinio mokėjimo savybės su neigiama kompensacija“ (pataisa)**
Remiantis šia pataisa, leidžiama finansinį turtą su išankstinio mokėjimo savybe, kai susitarimo šaliai leidžiama reikalauti ar reikalaujama, kad ji pati sumokėtų ar gautų pagrįstą kompensaciją už pirma laiko nutrauktą sutartį (tokiu būdu, žvelgiant iš turto turėtojo pozicijos, gali būti ir „neigiama kompensacija“), vertinti amortizuota savikaina arba tikrąja verte, tikrosios vertės pasikeitimą pripažįstant kitomis bendrosiomis pajamomis. Įvertinusi pataisų įtaką, vadovybė mano, kad pataisų taikymas reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms neturi.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

- **28-asis TAS „Ilgalaikiai interesai asocijuotosiose ir bendrose įmonėse“ (pataisos)**
Pataisose aiškinama, ar atliekant ilgalaikių interesų asocijuotosiose ir bendrose įmonėse vertinimą, konkrečiai su vertės sumažėjimu susijusius reikalavimus, kurie, iš esmės, sudaro „grynųjų investicijų“ dalį asocijuotose ar bendrose įmonėse, turėtų būti vadovaujamosi 9-uju TFAS, 28-uju TAS ar abiem kartu. Pataisos paaiškina, kad, prieš taikydamas 28-ąjį TAS, subjektas taiko 9-ąjį TFAS tokiems ilgalaikiams interesams, kuriems netaikomas nuosavybės metodas. Taikydamas 9-ąjį TFAS subjektas neatsižvelgia į ilgalaikių interesų balansinės vertės patikslinimus, padarytus dėl 28-ojo TAS taikymo. Įvertinusi pataisų įtaką, vadovybė mano, kad pataisų taikymas reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms neturi.
- **TFAKK 23-ASIS IŠAIŠKINIMAS „Neapibrėžtumas dėl pelno mokesčio apskaitos“**
Išaiškinimas skirtas pelno mokesčio apskaitai, esant mokestinio traktavimo neaiškumams, turintiems įtakos 12-ojo TAS taikymui. Jame paaiškina, ar neaiškios apmokestinimo tvarkos turi būti vertinamos atskirai arba kartu, daromos prielaidos dėl mokesčių institucijų atliekamų patikrinimų, kaip tinkamai atspindėti neaiškumus ir apskaityti faktų bei aplinkybių pasikeitimą. Įvertinusi aiškinimo įtaką, vadovybė mano, kad aiškinimo taikymas reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms neturi.
- **19-asis TAS „Plano pakeitimas, sumažinimas ar įvykdymas“ (pataisos)**
Pataisose numatyta, kad ūkio subjektai privalo taikyti atnaujintas aktuarines prielaidas, kad galėtų nustatyti einamąją paslaugų savikainą ir grynąsias palūkanas likusiu ataskaitiniu laikotarpiu po to, kai planas yra pakeičiamas, sumažinamas ar įvykdomas. Pataisose taip pat paaiškinta, kokią įtaką plano pakeitimo, sumažinimo ar įvykdymo apskaita daro turto viršutinės ribos taikymas. Įvertinusi pataisų įtaką, vadovybė mano, kad pataisų taikymas reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms neturi.
- **TASV išleido 2015–2017 m. ciklo metinius TFAS patobulinius**, kurie apima TFAS pataisų rinkinį. Įvertinusi pataisų įtaką, vadovybė mano, kad pataisų taikymas reikšmingos įtakos finansinėms ataskaitoms neturi.
 - **3-iasis TFAS „Verslo jungimai“ ir 11-asis TFAS „Jungtinė veikla“**
3-iojo TFAS patobulinimuose paaiškinta, kad kai ūkio subjektas įgyja verslo, kuris yra jungtinė veikla, kontrolę, jis turi pakartotinai įvertinti prieš tai turėtą šio verslo dalį. 11-ojo TFAS patobulinimuose paaiškinta, kad kai ūkio subjektas įgyja verslo, kuris yra bendra veikla, bendrą kontrolę, jis neturi pakartotinai įvertinti prieš tai turėtos verslo dalies.
 - **12-asis TAS „Pelno mokesčiai“**
Pataisose išaiškinta, kad pelno mokesčio nuo mokėjimų už finansines priemones, kurios priskiriamos nuosavybės priemonėms, rezultatas turėtų būti pripažįstamas pagal tai, kur buvo pripažinti praeitieji sandoriai ar įvykiai, dėl kurių susidarė paskirstytinas pelnas.
 - **23-iasis TAS „Skolinimosi išlaidos“**
Pataisose paaiškintas standarto 14 punktas, t. y., kai ilgo parengimo turtas yra parengtas jo numatytam naudojimui ar pardavimui ir tam momentui yra likusių negrąžintų skolų, kurios buvo skirtos konkrečiai ilgo parengimo turtui įsigyti, tokios skolos turi būti priskiriamos prie įmonės bendrų skolinimosi lėšų.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

Patvirtinti, bet dar neįsigalioję ir anksčiau nepradėti taikyti standartai

- **17-asis TFAS „Draudimo sutartys“**

Standartas taikomas metiniams laikotarpiams, prasidedantiems 2021 m. sausio 1 d. arba vėliau, nors leidžiama taikyti anksčiau, jeigu taip pat taikomi 15-asis TFAS „Pajamos pagal sutartis su klientais“ ir 9-asis TFAS „Finansinės priemonės“. Pagal 17-ąjį TFAS nustatomi sudarytų draudimo sutarčių pripažinimo, vertinimo, pateikimo ir atskleidimo principai. Pagal jį taip pat reikalaujama, kad panašūs principai būtų taikomi ir turimoms perdraudimo sutartims ir investavimo sutartims su savarankiško dalyvavimo elementais. Taip siekiama, kad ūkio subjektai pateiktų svarbią informaciją taip, kad tie sandoriai būtų parodyti teisingai. Remdamiesi tokia informacija finansinių ataskaitų vartotojai gali įvertinti tokių sandorių įtaką ūkio subjekto finansinei būklei, finansiniams rezultatams ir pinigų srautams, kai taikomas 17-asis TFAS. ES dar nepatvirtino šio standarto. Šis standartas įmonei netaikomas.

- **10-ojo TFAS „Konsoliduotosios finansinės ataskaitos“ ir 28-ojo TAS „Investicijos į asocijuotąsias bendroves ir bendras įmones. Turto pardavimas ar įnašai tarp investuotojo ir jo asocijuotosios įmonės ar bendros įmonės“ (pataisos)**

Pataisomis sprendžiama pripažinti neatitiktis tarp 10 TFAS ir 28 TAS reikalavimų, susijusių su turto pardavimu ar įnašais tarp investuotojo ir jo asocijuotos ar bendros įmonės. Pagrindinė pataisų pasekmė yra ta, kad pripažįstamos visos pajamos ar nuostoliai, kai sandoris apima verslo perleidimą (nepriklausomai nuo to ar jis vystomas dukterinėje įmonėje ar ne). Dalis pajamų ar nuostolių pripažįstama, kai sandoris apima turtą, kuris neatitinka verslo apibrėžimo, net jei šis turtas priklauso dukterinei įmonei. 2015 m. gruodžio mėn. TASV atidėjo įsigaliojimo datą neribotam laikui, priklausomai nuo nuosavybės apskaitos metodo tyrimo projekto rezultatų. ES dar nėra patvirtinusi šių pataisų. Vadovybė dar neįvertino šių pataisų įtakos finansinėms ataskaitoms.

- **TFAS standartų konceptuali sistema.**

2018 m. kovo 29 d. TASV paskelbė persvarstyta Konceptualią finansinės atskaitomybės sistemą. Konceptualioje sistemoje pateikiamas išsamus rinkinys sąvokų, kurios taikomos rengiant finansines ataskaitas, leidžiant standartus, rengėjams ruošiant nuosekliai taikomas apskaitos politikas. TASV taip pat išleido atskirą pridedamąjį dokumentą „Nuorodų į TFAS standartų konceptualią sistemą pakeitimai“, kuriame pateikti susijusių standartų pakeitimai, siekiant atnaujinti nuorodas į persvarstyta Konceptualią sistemą. Jis taip pat skirtas palengvinti įmonėms perėjimą prie persvarstytos Konceptualios sistemos, kai tokios įmonės rengia apskaitos politiką remdamosi Konceptualia sistema ir kai konkrečiam atvejui negali būti pritaikytas nė vienas TFAS. Jeigu rengėjai apskaitos politiką rengia remdamiesi Konceptualia sistema, jie turėtų jos laikytis 2020 m. sausio 1 d. arba vėliau prasidedančiais finansiniais laikotarpiais.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

- **3-asis TFAS „Verslo jungimai“ (pataisos)**
TASV išleido „Verslo apibrėžimas“ pataisas (3-iojo TFAS pataisos), siekdama išspręsti sunkumus, kylančius tais atvejais, kai ūkio subjektas turi nustatyti, ar jis įsigijo verslą, ar turto grupę. Pataisos galioja verslo jungimams, kurie buvo įsigyti pirmame metiniame ataskaitiniame laikotarpyje, prasidedančiame 2020 m. sausio 1 d., ir turtui, kuris įsigijamas tokio laikotarpio pradžioje arba vėliau. Galima standartą pradėti taikyti anksčiau. Šios pataisos dar nepriimtos taikyti ES. Vadovybė dar neįvertino šių pataisų įtakos finansinėms ataskaitoms.
- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas“ ir 8-ojo TAS „Apskaitos politika, apskaitinių įvertinimų keitimas ir klaidos: sąvokos „reikšminga“ apibrėžtis“ (pataisos)**
Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisose paaiškinta sąvoka „reikšminga“ ir tai, kaip ji turi būti taikoma. Naujoje apibrėžtyje nurodoma, kad „<...>Reikšminga yra tokia informacija, kurios nepateikimas arba klaidingas ar neaiškus pateikimas pagrįstai tikėtina gali daryti įtaką sprendimams, kuriuos pagrindiniai bendrosios paskirties finansinių ataskaitų vartotojai priima remdamiesi tomis finansinėmis ataskaitomis, kuriose pateikiame finansinę informaciją apie konkretų ataskaitas teikiantį ūkio subjektą. <...>“ <...>“ Be to, buvo patobulinti kartu su apibrėžtimi pateikiami paaiškinimai. Pataisose taip pat nurodoma, kad reikšmingumo apibrėžtis nuosekliai vartojama visuose TFAS. Vadovybė dar neįvertino šių pataisų įtakos finansinėms ataskaitoms.
- **Palūkanų normų lyginamojo indekso reforma – 9-asis TFAS, 39-asis TAS ir 7-asis TFAS (pataisos)**
Pataisos įsigalioja 2020 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais ir turi būti taikomos retrospektyviai. Leidžiama taikyti anksčiau. 2019 m. rugsėjį TASV paskelbė 9-ojo TFAS, 39-ojo TAS ir 7-ojo TFAS pataisas, kadangi tais pakeitimais siekiama numatyti bendrą lengvatą prieš vykdant tarpbankinės palūkanų normos (IBOR) pakeitimo „1 etapas“. „2 etapas“ bus orientuotas į problemas, kurios gali turėti įtakos finansinei atskaitomybei, kai esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas keičiamas į beveik nerizikingą palūkanų normą (RFR). Šiose paskelbtose pataisose nagrinėjamos problemos, kurios turi įtakos finansinei atskaitomybei laikotarpiu iki esamo palūkanų normos lyginamojo indekso pakeitimo alternatyvia palūkanų norma, ir analizuojamas poveikis, kurį gali sukelti konkretūs apsidraudimo sandorių apskaitos reikalavimai, nustatyti 9-ajame TFAS „Finansinės priemonės“ ir 39-ajame TAS „Finansinės priemonės. Pripažinimas ir vertinimas“, kai dėl tokio poveikio būtina atlikti į ateitį orientuotą analizę. Remiantis pataisomis, leidžiama naudotis laikinu atleidimu, taikytinu visiems apsidraudimo sandoriams, kuriems palūkanų normų lyginamojo indekso reforma turi tiesioginės įtakos, kai pagal tokią reformą apsidraudimo apskaita tęsiama neapibrėžtumo laikotarpiu, kol esamas palūkanų normos lyginamasis indeksas nekeičiamas į alternatyvią beveik nerizikingą palūkanų normą. Taip pat buvo atliktos pataisos ir 7-ajame TFAS „Finansinės priemonės. Atskleidimas“ dėl papildomos informacijos apie neapibrėžtumą, kuris atsiranda dėl palūkanų normų lyginamojo indekso reformos, atskleidimo. Vadovybė dar neįvertino šių pataisų įtakos finansinėms ataskaitoms.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)

Naujų standartų ir jų pakeitimų bei naujų išaiškinimų taikymo įtaka finansinėms ataskaitoms

- **1-ojo TAS „Finansinių ataskaitų pateikimas. Įsipareigojimų priskyrimas trumpalaikiams ir ilgalaikiams įsipareigojimams“ (pataisos)**
Pataisos įsigalioja 2022 m. sausio 1 d. ar vėliau prasidedančiais finansiniais metais, nors ankstesnis taikymas yra leidžiamas. Pataisomis siekiama paskatinti nuosekliai taikyti reikalavimus ir padėti įmonėms nustatyti, ar skolos ir kiti įsipareigojimai finansinės būklės ataskaitoje turėtų būti priskiriami trumpalaikiams ar ilgalaikiams įsipareigojimams. Pataisos turi įtakos įsipareigojimų pateikimui finansinės būklės ataskaitoje, tačiau jos nekeičia galiojančių reikalavimų dėl turto, įsipareigojimų, pajamų ar sąnaudų vertinimo ar pripažinimo laiko, taip pat ir nekeičia informacijos, kurią įmonės atskleidžia apie tokius straipsnius. Taip pat pataisose paaiškinamas skolų klasifikavimo reikalavimas, kai už tokias skolas įmonė gali atsiskaityti naudodama savo nuosavybės priemones. Šios pataisos dar nepriimtos taikyti ES. Vadovybė dar neįvertino šių pataisų įtakos finansinėms ataskaitoms.

Kitų naujų ar pakeistų standartų ar jų aiškinimų, kurie dar neįsigaliojo ir kurie galėtų turėti reikšmingos įtakos Įmonei, nėra.

Svarbūs apskaitiniai vertinimai ir sprendimai

Įvertinimai ir prielaidos yra nuolat peržiūrimi ir yra paremti patirtimi bei kitais veiksniais, atspindinčiais esamą situaciją, bei pagrįstai tikėtiniais ateities įvykiais.

Įmonė daro įvertinimus ir prielaidas dėl ateities įvykių. Atlikti apskaitiniai vertinimai iš esmės retai kada bus lygūs atitinkamiems faktiniams rezultatams. Toliau aptariami įvertinimai ir prielaidos, kurie reikšmingai veikia turto ir įsipareigojimų vertes ir dėl kurių pasikeitimo tos vertės gali reikšmingai kisti kitais finansiniais metais.

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas

Įmonė kiekvieną finansinių ataskaitų datą įvertina, ar yra požymių, rodančių, kad turto vertė gali būti sumažėjusi. Jeigu nustatomi tokie požymiai, Įmonė apskaičiuoja turto atsiperkamąją vertę. Atsiperkamoji vertė yra didesnė iš dviejų verčių: turto arba pinigų generuojančio vieneto tikroji vertė, sumažinta pardavimo sąnaudomis arba turto naudojimo vertė (8 pastaba).

Gautinų sumų vertės sumažėjimo nuostoliai

Kiekvieno ataskaitinio laikotarpio pabaigoje Įmonės vadovybė, vertindama tikėtinus kredito nuostolius, daro prielaidas ir jų pagrindu priima sprendimus. Siekdama įvertinti prekybos gautinų sumų tikėtinus kredito nuostolius, Įmonė pasirinko atidėjinių matricą. Matrica pagrįsta Įmonės istoriniais, stebimais kredito nuostolių rodikliais, kurie vėliau koreguojami į ateitį orientuotus įvertinimus, įskaitant ekonominės aplinkos pokyčių ateinančiais metais tikimybę. Kiekvieną atskaitomybės datą Įmonė atnaujina stebėtus ankstesnius ir į ateitį orientuotus įvertinimus. Įmonė nustatė, kad nuostolių koeficientai yra mažesni nei 0,4 proc. nuo bendro pirkėjų įsiskolinimo (2017–2019 metais). Prognozuojami duomenys naudojami papildomam prekybos gautinų sumų, kurios nėra pradelstos, vertės sumažėjimui apskaičiuoti remiantis praeities nuostolių normomis (22 pastaba).

Vadovybė, apskaičiuodama vertės sumažėjimą dėl tikėtinų kredito nuostolių, diskontuoja piniginius srautus, atsižvelgdama į kiekvienos gautinos sumos įsipareigojimo neįvykdymo riziką. Vadovybė daro prielaidą, kad įsipareigojimai neįvykdomi tada, kai sumas vėluojama sumokėti daugiau kaip 90 dienų, o suteiktas paskolas vėluojama grąžinti daugiau kaip 180 dienų (22 pastaba).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas **Reikšmingi apskaitos principai (tęsinys)**

Reikšmingi apskaitos įvertinimai ir sprendimai (tęsinys)

Atsargų nukainojimas iki grynosios realizacinės vertės

Įmonė bent kartą per ketvirtį peržiūri atsargas ir įvertina, ar apskaitinė vertė neviršija jų grynosios realizacinės vertės. Mažai naudojamų atsargų atžvilgiu yra palyginamas turimų atsargų lygis su planuojamu jų panaudojimu ir pardavimu ateityje. Be to, yra įvertinama, ar numatomos produkcijos pardavimo kainos nėra mažesnės nei produkcijos savikaina (11 pastaba).

Atidėtojo pelno mokesčio turtas

Įmonė pripažįsta atidėtojo mokesčio turtą, remdamasi vadovybės vertinimais, kad ateityje Įmonė gali uždirbti pakankamai apmokestinamojo pelno šiai mokesčiai naudai panaudoti. Vadovybės vertinimai yra paremti vidiniais biudžetais ir prognozėmis.

Ilgalaikės išmokos darbuotojams

Išmokų darbuotojams atidėjiniui pripažinti būtina įvertinti tikėtinus ekonominę naudą teikiančius išteklius ir tiksliai apskaičiuoti išlaidas, būtinas esamam įsipareigojimui įvykdyti ataskaitinio laikotarpio pabaigoje. Išsami informacija apie taikomus apskaičiavimus ir jų įtaka finansinėms ataskaitoms atskleista 18 pastaboje.

Ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko vertinimas

Įmonės ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas nustatomas kiekvienam turtui atskirai atsižvelgiant į būsimą ekonominę naudą, planuojamą naudojimo laikotarpį, naudojimo intensyvumą, naudojimo aplinką, naudingų turto ypatybių pasikeitimą per jo naudojimo laikotarpį, technologinę ir ekonominę pažangą, dėl kurios turtas gali tapti pasenęs, taip pat į teisinius ir kitus veiksnius, dėl kurių gali būti apribotas ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas.

2019 metais Įmonė peržiūrėjo ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką vadovaudamasi 16-ojo TAS „Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai“ reikalavimais ir koregavo turto, kuris 2019 m. sausio 1 d. nėra visiškai nudėvėtas, naudingo tarnavimo laiką. Dėl didelio kiekio informacijos atitinkami koregavimai buvo atliekami keliais etapais, o naujas pakoreguotas ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laikas buvo perspektyviai pradėtas taikyti nuo sausio 1 d., liepos 1 d., lapkričio 1 d. ir gruodžio 1 d. (8 pastaba).

Žaliavos savikainos paskyrstymo prielaidos

Įmonės specializacija – pieno produktų gamyba, todėl didžiausią gamybos sąnaudų dalį sudaro už šviežią pieną sumokėtos sumos. Pagrindinės pieno sudedamosios dalys yra riebalai (grietinė) ir baltymai (liesas pienas). Kadangi skirtinguose produktuose yra skirtingas riebalų ir baltymų kiekis, vadovybė priima sprendimą dėl to, kokia pieno kainos dalis priskirtina riebalams, o kokia – baltymams. Nustatydama sąnaudų priskyrimo santykinius dydžius, Įmonės vadovybė atsižvelgia į tai, kad susijusių produktų krepšelio marža būtų panaši.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Veiklos segmentai

Segmentavimo pagrindas

Įmonė gamina ir parduoda įvairius pieno produktus. Finansiniai veiklos rezultatai yra analizuojami pagal atskiras pieno produktų rūšis.

Tam tikros pieno produktų rūšys turi panašias ekonomines charakteristikas. Atsižvelgiant į tai, pieno produktų rūšys buvo agreguotos į atskleidžiamus segmentus. Agregavimo metu taip pat yra įvertinami pieno produktų rūšių panašumai tokiais aspektais: gamybos proceso panašumas, klientų tipas bei geografinės zonos, produktų pardavimo būdai.

Įmonė nustatė tokius atskleidžiamus segmentus: sūriai, sausi pieno produktai ir švieži pieno produktai.

Įmonės vadovybė peržiūri atskleidžiamų segmentų vidines valdymo ataskaitas mažiausiai kas ketvirtį. Kiti veiklos segmentai yra ledų gamyba, kita produkcija ir prekės, paslaugos. 2018 ir 2019 metais nei vienas iš šių veiklos segmentų neatitiko kiekybinių rodiklių (10 proc. nuo bendros sumos), taikomų apskaitytiniams segmentams.

Informacija apie atskleidžiamus segmentus

Toliau yra pateikiama informacija, susijusi su kiekvienu atskleidžiamu segmentu. Segmento veiklos rezultatų įvertinimui yra naudojamas segmento bendrasis pelnas, kadangi, vadovybės nuomone, ši informacija yra labiausiai tinkama vertinant atitinkamų segmentų veiklą. Segmentų informacija yra parengta pagal tokius pačius apskaitos principus kaip ir tie, kurie yra naudojami Įmonės finansinėse ataskaitose. Informacija apie bendrą veiklos segmento turto ir įsipareigojimų vertę, palūkanų pajamų ir sąnaudų sumą, pelną (nuostolius) prieš mokesčius ir kitus nepiniginius straipsnius Valdybai ir generaliniam direktoriui nebuvo pateikta. Vadovybės nuomone, nėra poreikio priskirti šių straipsnių veiklos segmentui.

2019 m., tūkst. EUR	Sausi pieno produktai		Švieži pieno produktai	Iš viso atskleidžiamų segmentų	Visi kiti segmentai	Iš viso
	Sūriai	produktai				
Pardavimai	33 535	5 964	118 614	158 113	12 483	170 596
Bendrasis pelnas	4 030	(1 140)	27 602	30 492	2 899	33 391
Nusidėvėjimas ir amortizacija	1 281	344	2 647	4 272	387	4 659
Kiti reikšmingi nepiniginiai straipsniai:						
nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas	-	-	-	-	-	-
Atsargų vertės sumažėjimas ir nurašymas	-	-	-	-	(9)	(9)
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas	1 441	-	5 588	7 029	409	7 438

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

1. Veiklos segmentai (tęsinys)

2018 m., tūkst. EUR				Iš viso	Visi kiti segmentai	Iš viso
	Sūriai	Sausi pieno produktai	Švieži pieno produktai	atskleidžiamų segmentų		
Pardavimai	38 238	7 155	113 548	158 941	9 721	168 662
Bendrasis pelnas	1 757	(2 340)	27 900	27 317	2 483	29 800
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(1 105)	(247)	(3 918)	(5 270)	(335)	(5 605)
Kiti reikšmingi nepiniginiai straipsniai: nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas	-	-	-	-	-	-
Atsargų vertės sumažėjimas ir nurašymas	-	951	25	976	40	1016
Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimas	2 472	-	1 534	4 006	6	4 012

Geografinė informacija

Geografinė informacija detalizuoja Įmonės pajamas ir ilgalaikį turtą pagal Įmonės buveinės šalį ir kitas šalis. Pajamos pateikiamos pagal kliento geografinę vietą, o ilgalaikis turtas – pagal šio turto buvimo vietą.

Pajamos, tūkst. EUR	2019	2018
Lietuva	97 466	92 769
Italija	13 946	17 592
Latvija	9 275	9 481
Vokietija	5 727	5 034
Didžioji Britanija	4 958	3 406
JAV	2 243	2 791
Indonezija	4 965	4 216
Izraelis	5 037	3 530
Kitos valstybės	26 979	29 843
Iš viso pajamų	170 596	168 662

Ilgalaikis turtas, tūkst. EUR	2019	2018
Lietuva	43 470	41 892
Lenkija	489	342
Iš viso ilgalaikio turto	43 959	42 234

Dideli pirkėjai

Įmonė turi vieną pirkėją, iš kurio gautos sūrio ir šviežių pieno produktų segmentų pajamos 2019 metais sudarė 19,8 proc. visų Įmonės pajamų.

Įmonė turi vieną pirkėją, iš kurio gautos sūrio ir šviežių pieno produktų segmentų pajamos 2018 metais sudarė 18 proc. visų Įmonės pajamų.

Per metus, pasibaigusius gruodžio 31 d., buvo pripažintos šios pajamos:

tūkst. EUR	2019	2018
Pripažįstamos iš karto	172 532	170 234
Rinkodaros sąnaudos, mažinančios pardavimus	(1 936)	(1 572)
Pripažįstamos per tęstinį laikotarpį	-	-
	170 596	168 662

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

2. Kita veikla

Kitos veiklos pajamos:

tūkst. EUR	2019	2018
Nuomos ir kitų paslaugų / prekių pajamos	549	499
Grynasis pelnas iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo	134	121
Kitos	-	-
	683	620

Kitos veiklos sąnaudos:

tūkst. EUR	2019	2018
Su nuoma ir kitų paslaugų / prekių pardavimu susijusios sąnaudos	(58)	(97)
Grynasis nuostolis iš nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų perleidimo	-	-
	(58)	(97)

3. Pardavimo savikaina, pardavimo ir platinimo, administracinės sąnaudos

Pardavimo savikaina:

tūkst. EUR	2019	2018
Žaliavos ir medžiagos	(104 145)	(106 416)
Kitos sąnaudos	(17 349)	(17 792)
Personalo išlaikymo sąnaudos	(13 856)	(12 234)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(4 659)	(5 605)
Gatavos produkcijos ir nebaigtos gamybos likučių pasikeitimas	2 804	3 185
	(137 205)	(138 862)

Pardavimų ir platinimo, administracinės sąnaudos:

tūkst. EUR	2019	2018
Personalo išlaikymo sąnaudos	(12 989)	(12 044)
Produkcijos pristatymo sąnaudos	(2 148)	(2 107)
Įvairios paslaugos	(1 768)	(1 264)
Kuras	(1 738)	(1 774)
Rinkodara ir reklama	(1 518)	(1 301)
Medžiagos ir atsarginės dalys	(1 167)	(1 159)
Nusidėvėjimas ir amortizacija	(975)	(1 198)
Komunalinių paslaugų sąnaudos	(857)	(794)
Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas**	(620)	-
Apsauga	(568)	(556)
Parama	(567)	(509)
Remontas	(567)	(526)
Draudimas	(556)	(698)
Naujų produktų kūrimas	(476)	(746)
Mokesčiai, išskyrus pelno mokestį	(415)	(476)
Trumpalaikės (automobilių ir įrangos) veiklos nuomos sąnaudos*	(320)	(868)
Ryšiai	(153)	(149)
Mažos vertės turto nuomos sąnaudos*	(69)	(767)
Transporto sąnaudos	(23)	(54)
Atsargų nukainojimo ir nurašymo sąnaudos	(9)	1 016
Nurašytos beviltiškos skolos	-	(32)
Kitos sąnaudos	(1 698)	(1 704)
	(29 201)	(27 710)
Pardavimų ir platinimo sąnaudos	(16 751)	(16 667)
Administracinės sąnaudos	(12 450)	(11 043)
	(29 201)	(27 710)

* Veiklos nuomos sąnaudos, kurioms netaikomas 16-asis TFAS (trumpalaikė ir (arba) mažos vertės turto nuoma)

** Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimas pripažįstamas pardavimo sąnaudose, kurios dažniausiai yra patiriamos, kai prekės yra gabenamos klientams.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

4. Finansinės pajamos

tūkst. EUR	2019	2018
Palūkanos	63	50
Pelnas iš valiutos kursų pasikeitimų	3	13
Palūkanų normos apsisikeitimo sandorio tikrosios vertės pokytis (pelnas)	82	28
Iš viso finansinės veiklos pajamų	148	91

5. Finansinės veiklos sąnaudos

tūkst. EUR	2019	2018
Palūkanos už paskolas	(867)	(936)
Kitos*	(233)	(156)
Iš viso finansinės veiklos sąnaudų	(1 100)	(1 092)

* Įskaitant kitas palūkanų sąnaudas, faktoringo mokesčius, delspinigius, baudas.

6. Pelno mokesčio sąnaudos

tūkst. EUR	2019	2018
Atidėtojo pelno mokesčio pokytis	364	706
Iš viso pelno mokesčio (sąnaudų)/pajamų	364	706

Taikomo mokesčio tarifo sutikrinimas

tūkst. EUR	2019	2018
Rezultatas prieš apmokestinimą	3 746	1 492
Pelno mokestis, taikant galiojantį mokesčio tarifą	15 % (562)	15 % (224)
Apmokestinamojo pelno nemažinančios sąnaudos	5% (173)	7,7% (115)
Neapmokestinamosios pajamos	(0,3 %) 12	(0,3 %) 4
Mokestinės lengvatos (paramai, investicijoms)	(29%) 1 087	(13,6%) 203
Einamųjų metų mokestiniai nuostoliai, kuriems nebuvo pripažintas atidėto mokesčio turtas	-	(56,2%) 838
	(9,7%) 364	(47,4%) 706

7. Pelnas, tenkantis vienai akcijai

Pelnas, tenkantis vienai akcijai, apskaičiuojamas padalinant akcininkams tenkantį grynąjį pelną iš išleistų paprastųjų akcijų skaičiaus vidurkio per metus.

	2019	2018
Išleistų akcijų skaičius, apskaičiuotas svertinio vidurkio metodu, tūkst. vnt.	45 134	45 134
Grynasis metų rezultatas, tūkst. Eur	4 110	2 198
Pelnas (nuostolis), tenkantis vienai akcijai, Eur	0,09	0,05
Sumažintas pelnas (nuostoliai), tenkantis vienai akcijai (EUR)	0,09	0,05

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

8. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai

	Žemė ir pastatai	Mašinos ir įrengimai	Kitas turtas	Nebaigta statyba	Iš viso
Pardavimo savikaina					
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	39 328	97 276	22 030	1 359	159 993
Įsigijimai	-	1 692	213	2 107	4 012
Pardavimai ir nurašymai	(45)	(1 499)	(2 110)	-	(3 654)
Pergrupavimai	-	345	(345)	-	-
Perkėlimai iš nebaigtos statybos	1 347	1 994	3	(3 344)	-
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	40 630	99 808	19 791	122	160 351
Likutis 2019 m. sausio 1 d., antradienis					
Įsigijimai	-	5 179	389	1 817	7 385
Pardavimai ir nurašymai	(122)	(3 278)	(1 848)	-	(5 248)
Pergrupavimai	-	(617)	617	-	-
Perkėlimai iš nebaigtos statybos	45	966	114	(1 125)	-
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d., antradienis	40 553	102 058	19 063	8,14	162 488
Nusidėvėjimas ir vertės sumažėjimas					
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	21 317	76 222	17 615	-	115 154
Nusidėvėjimas per metus	1 251	4 256	1 230	-	6 737
Perleisto turto nusidėvėjimas	(38)	(1 498)	(2 102)	-	(3 637)
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d., pirmadienis	22 530	78 980	16 743	-	118 253
Likutis 2019 m. sausio 1 d., antradienis					
Nusidėvėjimas per metus	1 002	3 609	954	-	5 565
Perleisto turto nusidėvėjimas	(105)	(3 276)	(1 788)	-	(5 169)
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d., antradienis	23 427	79 313	15 909	-	118 649
Apskaitinės vertės					
2018 m. sausio 1 d.	18 011	21 054	4 415	1 359	44 839
2018 m. gruodžio 31 d.	18 100	20 828	3 048	122	42 098
2019 m. sausio 1 d.	18 100	20 828	3 048	122	42 098
2019 m. gruodžio 31 d.	17 126	22 745	3 154	814	43 839

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įkeitimai

Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai, kurio apskaitinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 28 481 tūkst. EUR (2018 m. – 22 509 tūkst. EUR), yra įkeistas bankams už paskolas (16 pastaba).

Nusidėvėjimas

Nusidėvėjimas yra apskaitytas tokiuose straipsniuose:

tūkst. EUR	2019	2018
Pardavimo savikaina	4 659	5 605
Pardavimų, platinimo ir administracinės sąnaudos	906	1 132
	5 565	6 737

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

8. Nekilnojamasis turtas, įranga ir įrengimai (tęsinys)

Dėl pasikeitusių apskaitinių įvertinimų Įmonės nusidėvėjimo sąnaudos 2019 metais sumažėjo apytiksliai 900 tūkst. EUR, palyginti su 2018 metais taikytu naudingo tarnavimo laiku. Tikėtina kad 2020 m. šių pokyčių papildoma įtaka nusidėvėjimo sąnaudoms bus apytiksliai 800 tūkst. EUR sumažėjimas lyginant su 2019 m.

Visiškai nudėvėto, bet veikloje dar naudojamo nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų įsigijimo savikaina 2019 m. gruodžio 31 d. siekė 39 902 tūkst. EUR (2018 m. – 60 085 tūkst. EUR).

Nekilnojamojo turto, įrangos ir įrengimų vertės sumažėjimas

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė atliko sausų pieno produktų ir sūrių veiklos segmentų vertės sumažėjimo vertinimą, nes praėjusiais laikotarpiais sausų pieno produktų ir sūrių veiklos segmentų bendrasis pelningumas buvo neigiamas arba žemas. Įvertinimo metu minėto turto vertės sumažėjimo nustatyta nebuvo.

Šio turto atsiperkamoji vertė (2019 m. gruodžio 31 d. – 17 522 tūkst. EUR, 2018 m. gruodžio 31 d. – 16 835 tūkst. EUR) buvo apskaičiuota pagal turto naudojimo vertės metodą, diskontuojant prognozuojamus ateities piniginius srautus, kuriuos tikimasi gauti nuolat naudojant šį turtą. Apskaičiuota turto naudojimo vertė viršija šio turto apskaitinę vertę.

Apskaičiuojant naudojimo vertę buvo laikomasi šių pagrindinių prielaidų: 2020-2024 m. metinis pajamų (prieš mokesčius) augimas – 3,5 proc. per metus (2018 m. – 4,6 proc.), diskonto norma (prieš mokesčius) – 10 proc. (2018 m. – 8 proc.), ilgalaikė augimo norma – 2 proc. prieš mokesčius (2018 m. – 1 proc.). Numatyti pinigų srautai yra pagrįsti įvertintais ateities įvykiais, atsižvelgiant į ankstesnių laikotarpių rezultatus, pakoreguotus tikėtiniu pajamų ir maržos augimu.

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonės vadovybė įvertino kai kurių svarbių kintamųjų individualaus pokyčio įtaką turto atsiperkamosios vertės dydžiui. Diskonto normai (prieš mokesčius) padidėjus nuo 10 iki 11 proc., turto atsiperkamoji vertė 216 tūkst. EUR būtų mažesnė už jo apskaitinę vertę. Metinei pajamų augimo normai (prieš mokesčius) sumažėjus nuo 3,5 iki 2 proc., turto atsiperkamoji vertė 624 tūkst. EUR būtų mažesnė už jo apskaitinę vertę. 2018 m. gruodžio 31 d. keičiant pagrindines prielaidas, turto atsiperkamoji vertė nebuvo mažesnė už jo apskaitinę vertę.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

9. Nematerialusis turtas

tūkst. EUR	Programinė įranga ir kt.	Iš viso
Pardavimo savikaina		
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	1 228	1 228
Įsigijimai	101	101
Nurašymai	-	-
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	1 329	1 329
Likutis 2019 m. sausio 1 d.	1 329	1 329
Įsigijimai	53	53
Nurašymai	(46)	(46)
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	1 336	1 336
Amortizacija ir vertės sumažėjimas		
Likutis 2018 m. sausio 1 d.	1 127	1 127
Amortizacija per metus	66	66
Nurašyto turto amortizacija	-	-
Likutis 2018 m. gruodžio 31 d.	1 193	1 193
Likutis 2019 m. sausio 1 d.	1 193	1 193
Amortizacija per metus	69	69
Nurašyto turto amortizacija	(46)	(46)
Likutis 2019 m. gruodžio 31 d.	1 216	1 216
Apskaitinės vertės		
2018 m. sausio 1 d.	101	101
2018 m. gruodžio 31 d.	136	136
2019 m. sausio 1 d.	136	136
2019 m. gruodžio 31 d.	120	120

Amortizacija yra įtraukta į administracines sąnaudas.

Visiškai amortizuoto, tačiau naudojamo nematerialiojo turto įsigijimo savikaina 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 1 039 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d – 1 029 tūkst. EUR).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

10. Kitas finansinis turtas

tūkst. EUR	2019	2018
Investicijos	22	22
	22	22

Didžiąją dalį investicijų 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė investicija į VŠĮ „Žalioji taškas“. Jos apskaitinė vertė 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. buvo apytikriai lygi jo tikrajai vertei. Taip pat Įmonė yra vienintelė dalininkė krepšinio klubo VŠĮ „SSK“ dalinininkė, tačiau jo rezultatai yra nereikšmingi šioms finansinėms ataskaitoms.

11. Atsargos

tūkst. EUR	2019-12-31	2018-12-31
Žaliavos	5 306	4 707
Nebaigta gamyba	2 191	3 960
Pagaminta produkcija	3 851	4 747
Prekės perpardavimui	40	9
	11 388	13 423

Atsargų vertės sumažėjimas 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygus 220 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 446 tūkst. EUR). Taip pat Įmonė 2019 metais nurašė nebenaudojamas atsargas, kurių suma 235 tūkst. EUR (2018 – 435 tūkst. EUR). Įmonės atsargų, įvertintų grynąja realizavimo verte, įsigijimo vertė 2019 m. gruodžio 31 d. buvo lygi 1 087 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 2 070 tūkst. EUR). Atsargų vertės sumažėjimas ir nurašymas yra susijęs su nebenaudojamomis atsargomis bei atsargų vertės sumažinimu iki jų grynosios realizacinės vertės.

Atsargų vertės sumažėjimo pasikeitimas (tūkst. EUR):

	2019	2018
Likutis laikotarpio pradžioje	446	1 897
Apskaičiuotas papildomas vertės sumažėjimas	9	-
Vertės sumažėjimo atstatymas	-	(1 016)
Nurašymų sąnaudos	(235)	(435)
Likutis laikotarpio pabaigoje	220	446

Žaliavas sudaro pienas ir kitos medžiagos, naudojamos gamyboje.

Atsargos, pripažintos sąnaudomis per laikotarpį, išskaidomos taip:

tūkst. EUR	2019	2018
Pardavimo savikaina (parduotos pagamintos prekės)	(137 205)	(138 862)
Pardavimų, platinimo ir administracinės sąnaudos (atsargų sunaudojimas)	(2 905)	(2 933)
Kitos veiklos sąnaudos (parduotos žaliavos, atsarginės dalys)	(24)	(33)
	(140 134)	(141 828)

Į pardavimų, platinimo ir administracines sąnaudas įtrauktas sunaudotas kuras ir medžiagos bei atsarginės dalys.

Į kitos veiklos sąnaudas įtraukta perparduotų prekių savikaina, taip pat žaliavų ir kitų atsargų pardavimo savikaina.

2019 m. gruodžio 31 d. atsargos, kurių apskaitinė vertė siekė 11 388 tūkst. EUR (2018 m. – 13 423 tūkst. EUR), buvo įkeistos už banko paskolas (16 pastaba).

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė dalį atsargų, kurių apskaitinė vertė 467 tūkst. EUR (2018 m. gruodžio 31 d. – 382 tūkst. EUR), laikė trečių šalių sandėliuose.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

12. Prekybos gautinos sumos ir kitas trumpalaikis turtas

tūkst. EUR	2019	2018
Prekybos gautinos sumos	8 648	10 037
Gautinų sumų vertės sumažėjimas	(237)	(120)
	8 411	9 917

Prekybos gautinų sumų senėjimo analizė yra atskleista 22 pastaboje. Įmonės vadovybė naudoja faktoringo paslaugomis prekybos gautinoms sumoms surinkti. Kadangi faktoringo sutartyje nenumatyta regresio teisė, prekybos gautinos sumos finansinėse ataskaitose atskleistos atėmus sumą, kuriai taikomas faktoringas.

Išankstiniai mokėjimai ir kitas trumpalaikis turtas

Gautinas PVM	118	43
Išankstiniai mokėjimai	543	629
Būsimųjų laikotarpių sąnaudos	398	404
Kitos gautinos sumos	-	129
Paskolos	678	727
	1 737	1 932
	10 148	11 849
Atimti: ilgalaikę dalį	(38)	(683)
	10 110	11 166

Išankstinių mokėjimų išskaidymas gali būti pateiktas taip:

tūkst. EUR	2019	2018
Išankstiniai mokėjimai už pieno pristatymą	242	460
Kiti išankstiniai mokėjimai	301	169
	543	629
Atimti: ilgalaikę dalį	-	-
	543	629

Pagal susitarimus su pieno tiekėjais išankstiniai mokėjimai už pieno pristatymą turi būti padengiami per laikotarpį iki 1 metų. Už nepadengtą likutį yra skaičiuojamos palūkanos, kurios yra fiksuotos ir svyruoja nuo 5 iki 8 proc.

Paskolų išskaidymas gali būti pateiktas taip:

tūkst. EUR	2019	2018
Paskolos vadovybei	600	600
Paskolos darbuotojams	-	17
Paskolos įmonėms	78	110
	678	727
Atimti: ilgalaikę dalį	(38)	(683)
Trumpalaikės paskolos vadovybei ir darbuotojams	640	44

2017 m. gruodžio 31 d. buvo suteikta 600 tūkst. EUR paskola vadovybės nariui. Paskolos grąžinimo terminas, numatytas sutartyje, yra 2020 m. liepos 1 d. Paskolos palūkanos apima 1 mėn. EURIBOR plus nustatytą maržą.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

13. Pinigai ir pinigų ekvivalentai

tūkst. EUR	2019	2018
Pinigai bankuose	3 438	4 645
Pinigai kasoje	161	150
	3 599	4 795

2019 m. gruodžio 31 d. dalis piniginių lėšų, kurios sudaro 3 116 tūkst. EUR, banko sąskaitose yra įkeista už gautas bankų paskolas (2018 m. gruodžio 31 d. – 4 242 tūkst. EUR). Įmonei netaikomi apribojimai dėl pinigų likučio įkeistoje sąskaitoje panaudojimo, todėl šiose finansinėse ataskaitose tokie pinigų likučiai atskleisti kaip pinigai ir pinigų ekvivalentai.

14. Nuosavas kapitalas

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. įstatinį kapitalą sudarė 45 134 419 vnt. paprastųjų vardinių akcijų, kurių kiekvienos nominali vertė yra 0,29 EUR. Visos akcijos yra visiškai apmokėtos. 2019 ir 2018 metais įstatinio kapitalo pokyčių nebuvo.

Paprastųjų akcijų turėtojai turi vieno balso teisę vienai akcijai Įmonės akcininkų susirinkime ir turi teisę gauti dividendus, kai jie paskelbiami, bei teisę į kapitalo grąžinimą kapitalo mažinimo atveju. Tarp AB „Pieno žvaigždės“ akcininkų nėra įmonių ar asmenų, kurie kontroliuotų Įmonę.

Privalomasis rezervas

Vadovaujantis įstatymais, kasmet į įstatymo numatytą rezervą turi būti pervedama ne mažiau kaip 5 proc. nuo grynojo pelno iki rezervas sudarys 10 proc. akcinio kapitalo. Šis rezervas gali būti naudojamas tiktai sukauptiems nuostoliams padengti. 2019 m. gruodžio 31 d. privalomasis rezervas buvo visiškai suformuotas ir sudarė 1 570 tūkst. EUR.

Kiti rezervai

Kiti rezervai formuojami remiantis metinio akcininkų susirinkimo nutarimu dėl pelno paskirstymo. Šie rezervai gali būti naudojami tik visuotinio akcininkų susirinkimo patvirtintiems tikslams. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu, Įmonės suformuoti rezervai, išskyrus privalomąjį rezervą, kurie nebuvo panaudoti ir kurių nenumatoma panaudoti, turi būti perkelti į nepaskirstytąjį pelną ir paskirstomi. Kiti rezervai 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 630 tūkst. EUR. Kitų rezervų dalis, kuri 2018 m. gruodžio 31 d. sudarė 350 tūkst. EUR, buvo skirta paramai, labdarai ir premijoms, o likę 280 tūkst. EUR – tantjemoms. 2019 metais šie rezervai buvo perkelti į nepaskirstytąjį pelną ir 2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė neapskaitė jokių kitų rezervų.

2018 metais dividendai nebuvo mokami. 2019 metais buvo išmokėta 0,03 EUR dividendų vienai akcijai.

Dividendai vienai akcijai

	2019	2018
Išleistų akcijų skaičius, apskaičiuotas svertinio vidurkio metodu, tūkst. vnt.	45 134	45 134
Dividendai vienai akcijai (eurais)	0,03	-
Dividendai	1 354	-

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

15. Dotacijos

tūkst. EUR	2019	2018
Dotacijos sausio 1 d.	3 009	2 352
Padidėjimas per laikotarpį	42	657
Nurašyta	(1 196)	-
Dotacijos gruodžio 31 d.	1 855	3 009
Amortizacija sausio 1 d.	1 880	1 759
Amortizacija per metus	167	121
Nurašyta	(1 196)	-
Amortizacija gruodžio 31 d.	851	1 880
Apskaitinė vertė sausio 1 d.	1 129	593
Apskaitinė vertė gruodžio 31 d.	1 004	1 129

Dotacijų, susijusių su turtu, amortizacija skaičiuojama per susijusio ilgalaikio turto nusidėvėjimo laikotarpį ir bendrųjų pajamų ataskaitoje mažina tokio turto nusidėvėjimo sąnaudas. Dotacijų amortizacijos sąnaudos apskaitytos bendrųjų pajamų ataskaitos pardavimo savikainos straipsniuose.

16. Paskolos ir įsiskolinimai

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonės paskolos ir įsiskolinimai buvo šios (tūkst. Eur):

Kreditorius	Nuoroda	Gražinimo terminas	Valiuta	2019-12-31	2018-12-31
AB SEB bankas, Luminor bank AS	a)	2022 m. sausis	(eurais)	-	9 750
AB SEB bankas, Luminor bank AS	b)	2022 m. sausis	(eurais)	-	9 750
UAB „Luminor lizingas“	c)	2019 m. liepa	(eurais)	-	37
AB SEB bankas, Luminor bank AS	d)	2019 m. balandis	(eurais)	-	3 500
AB SEB bankas, Luminor bank AS	e)	2019 m. balandis	(eurais)	-	3 500
AB SEB bankas, AB „Swedbank“	f)	2024 m. liepa	(eurais)	11 270	-
AB SEB bankas, AB „Swedbank“	g)	2024 m. liepa	(eurais)	11 270	-
AB SEB bankas	h)	2021 m. liepa	(eurais)	-	-
AB „Swedbank“	i)	2020 m. liepa	(eurais)	-	-
„Luminor Bank“ AS	j)	2020 m. liepa	(eurais)	-	-
Iš viso įsipareigojimų				22 540	26 537
Atimti: einamąją metų dalį				(3 920)	(13 037)
Iš viso ilgalaikė dalis				18 620	13 500

- a), b), c), d) e) - nurodytos paskolų sutartys 2019 m. gruodžio 31 d. nebegaliojo;
- f), g) - 2019 metais pasirašyta sindikuotos paskolos sutartis (tarp AB SEB banko ir AB „Swedbank“) (f ir g pastraipos). Remiantis šia sutartimi sindikuota paskola buvo visiškai refinansuota (AB SEB banko ir „Luminor Bank“ AS). 2019 m. gruodžio 31 d. buvo panaudota 22 540 tūkst. EUR šios paskolos.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

16. Paskolos ir kitos finansinės skolos (tęsinys)

3. h) banko sąskaitos kredito limitas (AB SEB bankas). 2019 m. gruodžio 31 d. limitas nebuvo panaudotas.
4. i) banko sąskaitos kredito limitas (AB „Swedbank“). 2019 m. gruodžio 31 d. limitas nebuvo panaudotas.
5. j) banko sąskaitos kredito limitas („Luminor Bank“ AS). 2019 m. gruodžio 31 d. limitas nebuvo panaudotas.

Paskolų ir įsiskolinimų pasikeitimo per metus sutikrinimas

tūkst. EUR	2019	2018
Likutis sausio 1 d.	26 500	32 521
Gautos paskolos	31 500	3 922
Paskolų gražinimas	(35 460)	(9 892)
Paskolų palūkanos	753	848
Sumokėtos paskolų palūkanos	(753)	(848)
Nuomos įmokos	-	(14)
Likutis gruodžio 31 d.	22 540	26 537

Visos paskolos ir kitos finansinės skolos 2019 m. gruodžio 31 d. yra išreikštos eurais. Visų paskolų palūkanų normos yra kintamos ir apskaičiuojamos kaip EURIBOR ir nustatyto dydžio maržos suma. Palūkanų normos yra perskaičiuojamos kas 3 ar 6 mėnesius, priklausomai nuo paskolos sutarties, ir tokiu būdu minėtų paskolų apskaitinės vertės yra artimos jų tikrosioms vertėms.

Įmonė už bankų suteiktas paskolas įkeitė savo ilgalaikį materialųjį turtą (8 pastaba), atsargas (11 pastaba), ir dalį esamų ir būsimųjų laikotarpių pinigų srautų banko sąskaitose (13 pastaba) ir teisę į komercinės paskirties žemės nuomą.

Visos per 2019 ir 2018 finansinius metus apskaičiuotos palūkanos yra pripažintos atitinkamų metų pelne (nuostoliuose).

Specialiosios paskolos sutarties sąlygos

Įmonė atliko daugiau investicijų į nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus nei nurodyta galima suma pasirašytoje paskolos sutartyje, sudarytoje su bankais, tačiau Įmonė gavo bankų išaiškinimą, kuriame nurodoma, jog 2019 m. gruodžio 31 d. tai nelaikoma esminiu sutarties pažeidimu. Todėl nebuvo atlikta jokių koregavimų perkeliant paskolos likutį iš ilgalaikių į trumpalaikius paskolų straipsnius, kadangi toks koregavimas turėtų būti atliktas, jeigu nustatomas esminis sutarties pažeidimas.

Paskolų apskaičiuotų palūkanų norma buvo tokia:

%	2019	2018
Ilgalaikės paskolos	2,5%	2,45%

Paskolų gražinimo grafikai

Paskolos pagal patvirtintus grafikus bus mokamos taip:

tūkst. EUR	2019	2018
Per pirmus metus	3 920	13 037
Nuo vienerių iki penkerių metų	18 620	13 500
Virš penkerių metų	-	-
Įsipareigojimų dabartinė vertė	22 540	26 537

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė atitiko paskolų sutartyse numatytas sąlygas.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

17. Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai

Įmonė yra sudariusi įvairaus turto – pastatų bei transporto priemonių– nuomos sutarčių, kai tokį turtą ji naudoja savo veikloje. Įmonės įsipareigojimų pagal nuomos sutartis vykdymas yra užtikrinamas nuomotojo nuosavybės teise į nuomojamą turtą. Įmonė taip pat yra sudariusi tam tikras nuomos sutartis, kurių laikotarpis yra trumpesnis nei 12 mėnesių, ir mažos vertės biuro inventoriaus nuomos sutartis. Tokioms sutartims Įmonė taiko „trumpalaikės nuomos“ ir „mažaverčio turto nuomos“ pripažinimo išimtis.

Toliau nurodyta pripažinto naudojimo teise valdomo turto balansinė vertė ir jo judėjimas per laikotarpį:

	Pastatai	Transporto priemonės	Iš viso
	tūkst. EUR	tūkst. EUR	tūkst. EUR
2019 m. sausio 1 d.	76	840	916
Įsigijimai	692	2 395	3 087
Nusidėvėjimo sąnaudos	(145)	(475)	(620)
2019 m. gruodžio 31 d.	623	2 760	3 383

Toliau nurodyta nuomos įsipareigojimų apskaitinė vertė (pateikiama straipsnyje „Nuomos įsipareigojimai“) jų judėjimas per laikotarpį:

	<u>2019</u> tūkst. EUR
2019 m. sausio 1 d.	916
Įsigijimai	3 085
Palūkanos	40
Mokėjimai	(691)
2019 m. gruodžio 31 d.	3 350
Trumpalaikiai	2 224
Ilgalaikiai	1 126

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

17. Naudojimo teise valdomas turtas ir nuomos įsipareigojimai (tęsinys)

Nuomos įsipareigojimų terminų analizė atskleista žemiau:

	<u>2019</u>
Minimalios įmokos	
Per pirmus metus	1 193
Per antrus – penktus metus	2 304
Po penkerių metų	-
Iš viso	<u>3 497</u>
Būsimos finansinės sąnaudos	
Per pirmus metus	(66)
Per antrus – penktus metus	(81)
Po penkerių metų	-
Iš viso	<u>(147)</u>
Apskaitinė vertė	<u>3 350</u>

Pelne (nuostoliuose) pripažįstamos šios sumos:

	<u>2019</u>
	<u>tūkst. EUR</u>
Naudojimo teise valdomo turto nusidėvėjimo sąnaudos	620
Nuomos įsipareigojimų palūkanų sąnaudos	40
Su trumpalaikė nuoma susijusios sąnaudos (įtraukiamos į pardavimo savikainą)	186
Su mažaverčio turto nuoma susijusios sąnaudos (įtraukiamos į administracines sąnaudas)	389
Iš viso pripažinta pelne (nuostoliuose)	<u>1 235</u>

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

18. Išmokos darbuotojams

Išmokos darbuotojams apima įsipareigojimus darbuotojams, kurie palieka Įmonę sulaukę įprasto išėjimo į pensiją amžiaus. Dabartinę įsipareigojimų vertę Įmonė apskaičiuoja kiekvienų ataskaitinių metų pabaigoje. Atidėjinio suma prilygsta diskontuotiems būsimiems mokėjimams atsižvelgiant į darbuotojų rotaciją ir yra susijusi su laikotarpiu, pasibaigusiu paskutinę ataskaitinių metų dieną.

tūkst. EUR	Apibrėžtų išmokų įsipareigojimas grynąja verte
	2019
Likutis sausio 1 d.	
Išaitinės pensijų išmokos	484
Jubiliejaus progos išmokos	55
Išaitinės kompensacijos darbuotojams	344
Iš viso ilgalaikių išmokų darbuotojams sausio 1 d.	883
Pasikeitimas per metus:	
Apskaityta pelne (nuostoliuose):	
Atidėjinio panaudojimas	(80)
Atidėjinio padidėjimas (sumažėjimas) per laikotarpį	15
Apskaityta kitose bendrosiose pajamose	-
Likutis gruodžio 31 d.	818
Išaitinės pensijų išmokos	427
Jubiliejaus progos išmokos	52
Išaitinės kompensacijos darbuotojams	339
Iš viso ilgalaikių išmokų darbuotojams gruodžio 31 d.	818

Apskaičiuojant išmokų darbuotojams įsipareigojimą buvo laikomasi šių pagrindinių prielaidų: diskonto norma – 0,71 proc., infliacija – 3,00 proc., darbuotojų kaitos koeficientas – 25 proc.

Jautrumo diskonto normai, infliacijos lygiui ir darbuotojų kaitos koeficientui pokytis:

	2019	2018
+ 0,5 % diskonto norma	(4)	(3)
+ -0,5% diskonto norma	4	3
+ 0,5 % infliacija	4	3
- 0,5% infliacija	(4)	(3)
+ 5 % darbuotojų kaitos norma	(46)	(36)
- 5% darbuotojų kaitos norma	68	53

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

19. Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai

Atidėtojo mokesčio turtas ir įsipareigojimai, apskaičiuoti taikant 15 proc. tarifą, yra priskiriami šiems straipsniams:

tūkst. EUR	Turtas		Įsipareigojimas		Grynoji vertė	
	2019	2018	2019	2018	2019	2018
Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai	-	-	17	19	17	19
Atsargų nukainojimas	(33)	(67)	-	-	(33)	(67)
Nepanaudota investicijos lengvata	(1 322)	(900)	-	-	(1 322)	(900)
Mokestinis nuostolis	-	(44)	-	-	-	(44)
Sąnaudų sukaupimai	(173)	(155)	-	-	(173)	(155)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	(1 528)	(1 166)	17	19	(1 511)	(1 147)

Laikinių skirtumų pasikeitimas per metus gali būti pavaizduotas taip:

tūkst. EUR	2019 01 01	Apskaityta pelne (nuostoliuose)	Apskaityta nuosavame kapitale	2019-12-31
	Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai	19	(2)	-
Atsargų nukainojimas	(67)	34	-	(33)
Sukaupti mokestiniai nuostoliai	(44)	44	-	-
Nepanaudota investicijos lengvata ir nuostoliai	(900)	(422)	-	(1 322)
Sąnaudų sukaupimai	(155)	(18)	-	(173)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	(1 147)	(364)	-	(1 511)

tūkst. EUR	2018 01 01	Apskaityta pelne (nuostoliuose)	Apskaityta nuosavame kapitale	2018-12-31
	Nekilnojamas turtas, įranga ir įrengimai	20	(1)	-
Atsargų nukainojimas	(285)	218	-	(67)
Sukaupti mokestiniai nuostoliai	-	(44)	-	(44)
Nepanaudota investicijos lengvata ir nuostoliai	-	(900)	-	(900)
Sąnaudų sukaupimai	(176)	21	-	(155)
Mokesčio (turtas) / įsipareigojimas	(441)	(706)	-	(1 147)

Pagal Lietuvos Respublikos teisės aktų reikalavimus, mokestinė lengvata investicijoms taikoma ribotą laikotarpį (iki 2023 m.). 2018 metais, vadovybės vertinimu, nebuvo tikėtasi uždirbti pakankamai pelno 2019–2023 laikotarpiu, todėl atidėtojo pelno mokesčio turtas, susijęs su dalies investicijų lengvata (2 080 tūkst. EUR, mokestinis efektas – 312 tūkst. EUR), 2018 m. gruodžio 31 d. nebuvo pripažintas. 2019 m. buvo uždirbta pakankamai pelno ir investicijų lengvata, nuo kurios ankstesniais laikotarpiais nebuvo pripažintas atidėto pelno mokesčio turtas, buvo panaudota (pastaba nr. 6). 2019 gruodžio 31 d. Įmonės vadovybės vertinimu, tikimasi jog 2020–2023 metais bus uždirbta pakankamai pelno, todėl 2019.12.31 nėra nepripažinto atidėto mokesčio turto.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

20. Prekybos ir kitos mokėtinos sumos

tūkst. EUR	2019	2018
Finansinės priemonės		
Įsiskolinimai tiekėjams	12 111	13 687
Kitos mokėtinos sumos	314	326
	<u>12 425</u>	<u>14 013</u>
Nefinansinės priemonės		
Gauti avansai	1 000	1 063
Atostogų rezervas	2 023	1 838
Mokėtini mokesčiai ir socialinis draudimas	899	874
Mokėtini atlyginimai	965	823
	<u>4 887</u>	<u>4 598</u>
	17 312	18 611
Atimti: ilgalaikę dalį	-	-
	17 312	18 611

21. Išvestinės finansinės priemonės

Įmonė 2015 m. sudarė palūkanų normos apsisikeitimo sandorį su DNB banku, kuriuo iš dalies apsidraudžia nuo palūkanų normų svyravimų. Suma, nuo kurios yra keičiamasi palūkanomis, sudaro 15 000 tūkst. EUR. Sutartis galioja iki 2020 m. spalio 29 d. Apsikeitimo sandorio tikroji vertė (neigiama Įmonės atžvilgiu) 2019 m. gruodžio 31 d. sudaro 99 tūkst. EUR (2018 m. – 181 tūkst. EUR). Tikroji vertė buvo įvertinta naudojant diskontuotų pinigų srautų metodą. Fiksuotų palūkanų mokėjimai buvo įvertinti padauginus fiksuotą palūkanų normą iš menamos sumos. Kintamų palūkanų mokėjimai buvo įvertinti padauginus tam tikro laikotarpio 3 mėnesių EURIBOR palūkanų normą iš menamos sumos. P pinigų mokėjimai grynąja verte buvo diskontuoti naudojant diskontavimo faktorius, gautus iš rinkoje skelbiamų duomenų.

Išvestinių finansinių priemonių tikrosios vertės pokytis per 2019 m., sudarantis 82 tūkst. EUR pelną (2018 m. – 28 tūkst. EUR pelną), yra apskaitytas pelno (nuostolių) finansinės veiklos pajamų (2018 m. – finansinės veiklos pajamų) straipsnyje.

22. Finansinės priemonės

Kredito, palūkanų normos, valiutos keitimo rizika atsiranda Įmonei vykdant veiklą įprastinėmis verslo sąlygomis.

Kredito rizika

Įmonėje įdiegta kredito politika, ir kredito rizika nuolat kontroliuojama. Finansinės būklės ataskaitos sudarymo dienai Įmonė turėjo keturis klientus, iš kurių gautina suma sudarė 51 proc. viso prekybos gautinų sumų likučio. Prekybinės gautinos sumos turi būti apmokamos per 1–60 dienų. Iš nepastovių klientų yra reikalaujamas išankstinis mokėjimas. 2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Įmonė turėjo du klientus, iš kurių gautinos sumos sudarė daugiau nei 10 proc. nuo bendros iš klientų gautinos sumos neatėmus jų vertės sumažėjimo. Toliau lentelėje parodyta tokių prekybos gautinų sumų struktūra.

	2019	2018
1 klientas	30 %	25 %
2 klientas	13 %	15 %

Nuo 2018 m. sausio 1 d. iš klientų ir kitų gautinų sumų tikėtini galiojimo laikotarpio kredito nuostoliai apskaičiuojami laikantis 9-ojo TFAS reikalavimų.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Finansinio turto apskaitinė vertė parodo maksimalią kredito riziką. Toliau parodyta maksimali finansinių ataskaitų datą buvusi kredito rizika:

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	
	2019	2018
Ilgalaikės gautinos sumos	38	683
Trumpalaikės gautinos sumos (12 pastaba)	9 051	10 090
Pinigai ir pinigų ekvivalentai	3 599	4 795
	12 688	15 568

Toliau parodytas galimas maksimalios kredito rizikos, susijusios su gautinomis sumomis (trumpalaikėmis ir ilgalaikėmis), suskirstymas finansinės atskaitomybės datą pagal geografines zonas:

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	
	2019	2018
Lietuva	1 393	2 592
Europos Sąjungos šalys	6 197	6 452
Rusija	353	160
Kitos valstybės	1 146	1 569
	9 089	10 773

Vertės sumažėjimo nuostoliai

Finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai, pripažinti pelnu arba nuostoliu, buvo tokie:

Finansinio turto vertės sumažėjimo nuostoliai	2019	2018
Prekybos gautinų sumų vertės sumažėjimas	117	120
Kitų investicijų vertės sumažėjimas	-	-
Iš viso	117	120

Įmonė taiko supaprastintą metodą tikėtiniems galiojimo laikotarpio kredito nuostoliams apskaičiuoti ir tam naudoja atidėjinių matricą visoms prekybos ir kitoms gautinoms sumoms. Siekiant apskaičiuoti tikėtinus kredito nuostolius naudojant atidėjinių matricą, prekybos ir kitos gautinos sumos yra suskirstomos į atskiras grupes pagal bendras kredito rizikos ypatybes. Kiekvienos grupės sumos analizuojamos pagal pradelstų dienų skaičių. Kadangi prekybos gautinos sumos ir kitos gautinos sumos paprastai neapima užstato ar kitų kredito užtikrinimo priemonių, tikėtinų nuostolių rodiklis atitinka įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Vertės sumažėjimo nuostoliai (tęsinys)

Įmonės riziką kredito rizikai daugiausia lemia individualios kiekvieno kliento savybės. Tačiau vadovybė taip pat svarsto veiksnius, galinčius turėti įtakos savo klientų bazės kredito rizikai, įskaitant įsipareigojimų neįvykdymo riziką, susijusią su šalimi, kurioje veikia klientai ir pan.

Toliau pateiktoje lentelėje pateikiama informacija apie prekybos gautinų sumų tikėtinus kredito nuostolius 2019 m. gruodžio 31 d.

tūkst. EUR	Vidutinis nuostolių dydis	2019-12-31	Apskaitytas vertės sumažėjimas	Iš viso
Nepardelstos skolos	0,18 %	5 409	(10)	5 802
Pradelstos 0–30 dienų	0,17 %	2 367	(4)	2 363
Pradelstos 30–60 dienų	0,61 %	325	(2)	323
Pradelstos 61–90 dienų	2,19 %	45	(1)	44
Pradelstos daugiau nei 90 dienų	43,84 %	502	(220)	282
		8 648	(237)	8 411

tūkst. EUR	Vidutinis nuostolių dydis	2018-12-31	Apskaitytas vertės sumažėjimas	Iš viso
Nepardelstos skolos	0,03 %	7 044	(2)	7 042
Pradelstos 0–30 dienų	0,4 %	2 048	(8)	2 040
Pradelstos 30–60 dienų	0,6 %	391	(2)	389
Pradelstos 61–90 dienų	14,2 %	101	(14)	87
Pradelstos daugiau nei 90 dienų	20,8 %	454	(94)	360
		10 037	(120)	9 917

Nors ekonominės aplinkybės gali turėti įtakos prekybos ir kitų gautinų sumų atgavimui, vadovybės nuomone, Įmonei negresia reikšminga rizika patirti nuostolius, kurie viršytų jau apskaitytą vertės sumažėjimą.

Didžioji dalis paskolų buvo suteiktos vienam iš Įmonės vadovų. Įmonė, vienas iš Įmonės vadovų ir trečioji šalis pasirašė laidavimo sutartį, pagal kurią trečioji šalis (Laiduotojas) prisiima atsakomybę padengti visus galimus nuostolius dėl įsipareigojimų nevykdymo. Todėl vadovybė mano, kad su suteikta paskola susijusi kredito rizika yra minimali, nes galimi nuostoliai dėl įsipareigojimo nevykdymo yra nereikšmingi.

Pinigus ir pinigų ekvivalentus sudaro pinigai banko sąskaitose. Bankai priklauso tarptautinėms finansų grupėms, kurioms tarptautinės kredito reitingų agentūros yra suteikusios aukštą kredito reitingą, todėl susijusi kredito rizika yra minimali. Toliau pateikiami kredito reitingų agentūros „S&P“ reitingai:

Bankas	Trumpalaikis finansavimas	Ilgalaikis finansavimas
SEB	A-1	A+
Luminor	A-1+	AA-
Swedbank	A-1+	AA-

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Užsienio valiutos keitimo rizika

Įmonė patiria didelę valiutos riziką, nes vykdo importo ir eksporto veiklą. Įmonė laikosi politikos suderinti pinigų srautus iš labai tikėtinų pardavimų ir pirkimų ateityje pagal skirtingas valiutas. Įmonė nesinaudoja finansinėmis priemonėmis užsienio valiutos keitimo rizikai valdyti, išskyrus tai, kad ji stengiasi skolintis tik eurai.

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. nebuvo jokių reikšmingų finansinio turto ir įsipareigojimų straipsnių, išreikštų kita nei euras valiuta.

Likvidumo rizika

Toliau pateikiami finansinių įsipareigojimų, įskaitant apskaičiuotas palūkanas, mokėjimo terminai pagal sutartis:

2019 m. gruodžio 31 d.

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	Grynujų pinigų srautai	Iki 6 mėn.	6–12 mėnesių	2–5 metai
Finansiniai įsipareigojimai					
Paskolos	22 540	24 093	2 231	2 208	19 654
Nuomos įsipareigojimai	3 350	3 497	682	511	2 304
Išvestinės finansinės priemonės	99	101	60	41	-
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (20 pastaba)	12 425	12 425	12 425	-	-
	38 414	40 116	15 398	2 760	21 958

2018 m. gruodžio 31 d.

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	Sutartiniai grynujų pinigų srautai	Iki 6 mėn.	6–12 mėnesių	2–5 metai
Finansiniai įsipareigojimai					
Paskolos ir kitos finansinės skolos	26 537	27 357	10 308	3 185	13 864
Išvestinės finansinės priemonės	180	196	53	54	89
Prekybos ir kitos mokėtinos sumos (20 pastaba)	14 013	14 013	14 013	-	-
	40 730	41 566	24 374	3 239	13 953

Apskaičiuotų palūkanų normos, taikytos apskaičiuotų grynujų pinigų srautų diskontavimui, yra tokios:

	2019	2018
Paskolos ir kitos finansiniai įsipareigojimai	1,8–2,9 %	2,22–2,45 %

Įmonės laikosi politikos turėti pakankamai likvidaus turto, kuriuo galėtų įvykdyti einamuosius su veikla susijusius mokėjimus, įskaitant finansinių skolų mokėjimus (žr. „Reikšmingi apskaitos principai“, „Parengimo pagrindas“). Taip pat Įmonė turi pasirašiusi kredito pervišto sutartį (pastaba 16), kad esant būtinybei būtų užtikrintas papildomas likvidumas.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Palūkanų normos rizika

Įmonė susiduria su palūkanų normos piniginių srautų rizika, kadangi Įmonės palūkanas uždirbančioms paskoloms taikomos kintamos palūkanos, susietos su EURIBOR.

Įmonės finansinėms priemonėms taikytų palūkanų normų išraiška finansinių ataskaitų datą yra tokia:

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	
	2019	2018
Priemonės su fiksuota palūkanų norma		
Kredito dalis, susijusi su palūkanų apsikeitimo sandoriu	15 000	15 000
	15 000	15 000

tūkst. EUR	Apskaitinė vertė	
	2019	2018
Priemonės su kintama palūkanų norma		
Finansinė nuoma		
SEB bankas AB, „Luminor bank“ AS (ilgalaikis kreditas)	-	19 500
SEB bankas AB, „Swedbank“ AS (ilgalaikis kreditas)	22 540	-
SEB bankas AB, „Luminor bank“ AS (kredito linija)	-	7 000
Kredito dalis, susijusi su palūkanų apsikeitimo sandoriu	(15 000)	(15 000)
	7 540	11 500

Pagal šias sutartis taikoma palūkanų norma apskaičiuojama kaip tam tikro laikotarpio EURIBOR pridėdant kreditoriaus nustatytą maržą.

Pinigų srautų jautrumo priemonėms, kurioms taikoma kintama palūkanų norma, analizė

Palūkanų normų pokytis 100 bazinių punktų finansinės atskaitomybės datą padidintų (sumažintų) pelną (nuostolius) toliau nurodytomis sumomis. Šioje analizėje daroma prielaida, kad visi kiti kintamieji, ypač valiutų keitimo kursai, lieka pastovūs. Tokiu pat pagrindu padaryta 2019 metų analizė. Jautrumo įtaka nuosavam kapitalui yra tokia pati kaip įtaka pelnui (nuostoliams) atėmus mokesčio įtaką.

Įtaka tūkst. Eur	Pelnas (nuostoliai) už laikotarpį	
	100 bp padidėjimas	100 bp sumažėjimas
2019 m. gruodžio 31 d.		
Priemonės, kurioms taikoma kintama palūkanų norma	(75)	75
2018 m. gruodžio 31 d.		
Priemonės, kurioms taikoma kintama palūkanų norma	(115)	115

2015 metais Įmonė sudarė palūkanų normos apsikeitimo sandorį su banku, kuriuo iš dalies apsidraudžia nuo palūkanų normų svyravimų (žr. 21 pastabą).

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

22. Finansinės priemonės (tęsinys)

Finansinių priemonių tikroji vertė

TFAS tikroji vertė apibrėžiama kaip – kaina, kuri būtų gauta pardavus turtą arba kuri būtų sumokėta perdavus įsipareigojimą įprasto tarp rinkos dalyvių įvykusio sandorio metu nustatymo dieną.

2019 m. gruodžio 31 d. ir 2018 m. gruodžio 31 d. Įmonės finansines priemones, apskaitomas tikrąja verte, sudarė palūkanų normos apsiikeitimo sandoriai su bankais. Tikroji vertė buvo apskaičiuota naudojant reikšmingus kintamuosius, stebimus rinkoje arba apskaičiuojamus naudojantis rinkos duomenimis. Apskaityta vertė neatspindi skirtumo tarp kainų pasiūlos ir paklausos ir nevertina konkretaus kliento nei jo kreditingumo. Pagal tikrosios vertės hierarchiją, ši priemonė yra priskirtina 2-ojo lygio tikrajai vertei.

Pagrindinis turtas ir įsipareigojimai, apskaitomi kitaip negu tikrąja verte, yra išduotos paskolos ir gautinos sumos iš klientų, paskolos, mokėtinos finansų institucijoms bei prekybos skolos, kurie apskaitomi amortizuota savikaina.

Finansiniam turtui ir įsipareigojimams įvertinti yra naudojami tokie metodai ir prielaidos:

Prekybos ir kitos gautinos sumos, mokėtinos sumos ir kitos finansinės skolos. Įmonės vadovybės nuomone, prekybos ir kiti gautinų sumų, prekybos ir kitų mokėtinų sumų, taip pat kitų finansinių skolų apskaitinės vertės yra artimos jų tikrosioms vertėms, nes didžioji dalis prekybos ir kitų gautinų sumų, prekybos ir kitų mokėtinų sumų yra trumpalaikės, o kitos finansinės skolos yra susijusios su kintama palūkanų norma. Pagal tikrosios vertės hierarchiją šis finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai yra priskirtini 3-iojo lygio tikrajai vertei.

Grynieji pinigai ir pinigų ekvivalentai Grynujų pinigų ir pinigų ekvivalentų apskaitinės vertės yra lygios jų tikrosioms vertėms. Pagal tikrosios vertės hierarchiją ši priemonė yra priskirtina 1-ojo lygio tikrajai vertei.

23. Pirkimų įsipareigojimai

2018 m. gruodžio 31 d. ir 2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė neturėjo jokių reikšmingų pirkimų įsipareigojimų.

24. Susijusios šalys

Toliau parodyti sandoriai tarp susijusių šalių:

tūkst. EUR	2019			2018		
	Parama, pardavimai, palūkanos	Pirkimai	Gautinos paskolos	Parama, pardavimai, palūkanos	Pirkimai	Gautinos paskolos
VŠĮ „SSK“ (1)	454	-	-	455	-	-
UAB „Bobketa“ (2)	-	3	-	-	2	-
Vadovybė (3)	16	-	600	16	-	600
	470	3	600	471	2	600

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

24. Sandoriai su susijusiomis šalimis (tęsinys)

- (1) AB „Pieno žvaigždės“ yra vienintelis krepšinio klubo VŠĮ „SSK“ dalininkas ir teikia paramą. 2019 metais Įmonės suteikta parama sudarė 454 tūkst. EUR (2018 metais – 455 tūkst. EUR).
- (2) UAB „Bobketa“ yra susijusi įmonė per AB „Pieno žvaigždės“ valdybos narį. UAB „Bobketa“ teikia automobilio nuomos paslaugas.
- (3) 2017 m. gruodžio 31 d. Įmonė suteikė 600 tūkst. EUR paskolą vadovybės nariui. Įmonė, vadovybės narys ir trečioji šalis pasirašė laidavimo sutartį, pagal kurią trečioji šalis (Laiduotojas) prisiima atsakomybę padengti visus galimus nuostolius dėl išpareigojimų nevykdymo (12 pastaba). Toliau lentelėje parodytos palūkanų pajamos. Taikoma 2,7 proc. palūkanų norma plius 1 metų EURIBOR.

Atlyginimai vadovybei yra įtraukti į pardavimų, platinimo ir administracinių sąnaudų straipsnį, „Personalo išlaikymo sąnaudos“ (žr. 3 pastabą):

tūkst. EUR	2019	2018
Atlyginimų valdybos nariams ir vadovybei sąnaudos (įskaitant visus mokesčius)	952	699
Atlygis valdybos nariams už darbą valdyboje (įskaitant visus mokesčius)	319	67

Atlyginimų vadovybei ir užmokesčio valdybos nariams sąnaudas sudaro priskaičiuotas atlyginimas ir socialinio draudimo priskaitymai, mokami Įmonės.

Darbo sutarties nutraukimo su vadovybės nariais atveju (nepriklausomai nuo nutraukimo pagrindo) Įmonė turi išpareigojimą sumokėti darbuotojui iki jo dvylikos vidutinių mėnesinių darbo užmokesčių dydžio kompensaciją. Šiai kompensacijai Įmonė pripažino atidėjinį (18 pastaba).

Bendrovės valdybą sudaro septyni nariai. Bendrovės vadovybę sudaro generalinis direktorius ir finansų direktoriaus.

Audito komitetą sudaro trys nariai. Už darbą audito komitete komiteto nariams per 2018 metus buvo išmokėta 3 tūkst. eurų (įskaitant visus mokesčius), per 2019 išmokėta 8 tūkst. eurų (įskaitant visus mokesčius).

25. Neapibrėžtumai

2019 m. gruodžio 31 d. Įmonė neapibrėžtų išpareigojimų neturi. Už laikotarpį nuo 2017 iki 2019 metų mokesčių administratorius nėra atlikęs Įmonės pilno mokesčio patikrinimo. Pagal galiojančius įstatymus, mokesčių administratorius gali bet kuriuo metu patikrinti Įmonės apskaitos registrus ir įrašus už tris metus, einančius prieš ataskaitinį mokesčio laikotarpį, ir gali apskaičiuoti papildomus mokesčius ir sankcijas. Įmonės vadovybei nėra žinoma apie jokiais aplinkybėmis, dėl kurių Įmonei galėtų būti apskaičiuoti papildomi reikšmingi mokesčių išpareigojimai.

Finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas

26. Įvykiai po ataskaitinio laikotarpio

Finansinių ataskaitų sudarymo metu Lietuvos respublikoje (kaip ir daugelyje pasaulio šalių) dėl koronaviruso (COVID-19) plitimo grėsmės buvo paskelbtas karantinas. Paskelbtas karantinas tiesiogiai Bendrovės veiklos nepaveikė. Bendrovė toliau perdirba žaliavinį pieną ir gamina bei parduoda įvairius pieno produktus. Tačiau jei ši neapibrėžta situacija vystysis toliau, Bendrovė gali susidurti su grėsmėmis, kurios gali įtakoti ir pardavimų mažėjimą, ir pelningumo kritimą. Pagrindinėmis rizikomis ateityje matome galimą eksporto pardavimų mažėjimą, iššūkius kylančius su tarptautine logistika (nes daugelis ES šalių įveda vidinę sienų kontrolę), bei galimą gamybos apimčių mažėjimą, jei dalis įmonės darbuotojų dėl viruso poveikio laikinai taptų nedarbingi. Ataskaitų sudarymo metu visi šie rizikos veiksniai nepadarė neigiamos įtakos įmonės veiklai, tačiau kokią galimą neigiamą įtaką galėtų padaryti ateityje, šiuo metu dar neturime galimybių įvertinti.

Pasibaigus finansiniams metams neįvyko jokių kitų reikšmingų įvykių, kurie galėtų turėti esminės įtakos 2019 m. gruodžio 31 d. finansinėms ataskaitoms arba juos būtų reikalinga atskleisti šiose finansinėse ataskaitose.

Vilnius, 2020

AB „Pieno žvaigždės“ Atsakingų asmenų patvirtinimas

Dėl 2019 metinio pranešimo ir finansinių ataskaitų rinkinio sudarymo

Mes, žemiau pasirašę AB „Pieno žvaigždės“ generalinis direktorius Aleksandr Smagin ir finansų direktorius Audrius Statulevičius patvirtiname, kad, mūsų žiniomis, finansinės ataskaitos, sudarytos pagal Tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje, atitinka tikrovę ir teisingai parodo emitento turta, įsipareigojimus, finansinę būklę, pelną arba nuostolius ir pinigų srautus. Metiniame pranešime yra teisingai nurodyta verslo plėtros ir veiklos apžvalga, emitento būklė kartu su pagrindinių rizikų ir neapibrėžtumų, su kuriais susiduriama, aprašymu.

Generalinis direktorius / Aleksandr Smagin

Finansų direktorius / Audrius Statulevičius

2019 m. metinis pranešimas

(Pranešimas parengtas už 2019 finansinius metus.)

BENDRA INFORMACIJA APIE EMITENTĄ

Emitentas ir jo kontaktiniai duomenys

Pavadinimas	AB „Pieno žvaigždės“
Teisinė–organizacinė forma	Akcinė bendrovė
Įregistruota	Bendrovė įregistruota 1998 m. gruodžio 23 d.
Įmonės kodas	124665536
PVM mokėtojo kodas	LT246655314
Įstatinis kapitalas	13.088.981,51 eurų, padalintas į 45 134 419 paprastąsias vardines 0.29 euro nominalios vertės akcijas.
Adresas	Perkūnkiemio g. 3, LT-12127 Vilnius, Lietuvos Respublika
Telefonas	(+370 5) 246 14 14
Faksas	(+370 5) 246 14 15
Elektroninis paštas	info@pienzvaigzdes.lt
Interneto puslapis	www.pienozvaigzdes.lt

Emitento pagrindinės veiklos pobūdis

Pieno produktų gamyba.

Sutartys su vertybinių popierių viešosios apyvartos tarpininkais

AB „Pieno žvaigždės“ yra pasirašiusi sutartį su AB Šiaulių bankas (banko 1992-02-04 licencija Nr.7), buveinė Šiaulių m. sav. Šiaulių m. Tilžės g. 149, telefonas (8-5) 2102477, dėl bendrovės išleistų vertybinių popierių apskaitos tvarkymo.

Duomenys apie prekybą emitento vertybiniais popieriais reguliuojamose rinkose

AB „Pieno žvaigždės“ paprastosios vardinės akcijos įtrauktos į Nasdaq Baltic biržos Oficialųjį vertybinių popierių prekybos sąrašą.

Akcijų rūšis – paprastosios vardinės;

Akcijų skaičius – 45 134 419;

Bendra nominali vertė – 13 088 981.51 eurų;

VP ISIN kodas – LT0000111676.

2019 m. gruodžio 31 d. AB „Pieno žvaigždės“ neturėjo supirktų nuosavų akcijų.

1. Objektivi įmonės būklės, veiklos vykdymo ir plėtros apžvalga, pagrindinių rizikos rūšių ir neapibrėžtumų, su kuriais įmonė susiduria, apibūdinimas

AB „Pieno žvaigždės“ įkurta 1998 m. gruodžio 23 d. susijungus Lietuvoje savarankiškai veikusioms pieno perdirbimo įmonėms AB „Mažeikių pieninė“ bei AB „Pasvalio sūrinė“. Vėliau buvo prijungta AB „Kauno pienas“ ir 2004 m. AB „Panevėžio pienas“. Šiandien tokia struktūra leidžia specializuoti gamybą atskiruose filialuose, pasiekiant aukščiausią efektyvumo lygmenį ir tolygiai paskirstant žaliavinio pieno surinkimo pajėgumus šalyje.

AB „Pieno žvaigždės“ yra viena iš didžiausių Lietuvos pieno perdirbimo įmonių, kuri šiuo metu gamina daugiau nei 500 pavadinimų produktų. Bendrovės produkcija skirta ne tik vietinei rinkai, bet ir eksportuojama į Europos Sąjungos, NVS, Azijos šalis. Fermentiniai sūriai, išrūgų miltai ir švieži pieno produktai yra pagrindiniai AB „Pieno žvaigždės“ eksporto rinkoms gaminami produktai, užsitarnavę nepažinimą neprikaištinga kokybe. Jiems suteikti tarptautiniai produkto kokybės sertifikatai.

Emitento pagrindinė veikla – pieno perdirbimas. Šis verslas yra rizikingas dėl galimų pokyčių žaliavos ir produktų rinkose, konkurencijos, taip pat galimų teisinių, politinių, technologinių bei socialinių pokyčių, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su Emitento verslu, kas gali neigiamai paveikti Emitento pinigų srautus ir veiklos rezultatus.

Emitento pagrindinė žaliava yra pienas, kurio pasiūla dėl trumpo galiojimo termino yra sąlyginai ribota. Žaliavos tiekimo apribojimas gali turėti įtakos žaliavos trūkumui bei žaliavos kainų kilimui. Šie pokyčiai gali neigiamai paveikti Emitento pinigų srautus ir veiklos rezultatus.

Emitento verslas (ypatingai pieno surinkimas ir pristatymas) yra daug darbo jėgos reikalaujanti veikla. Darbuotojų trūkumas ir jų atlyginimų didėjimas gali neigiamai paveikti Emitento veiklos rezultatus.

Informacija apie finansines rizikas yra pateikta metinių finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 22 pastaboje.

AB „Pieno žvaigždės“ įdiegta integruota kokybės ir aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001:2008 ir ISO 14001:2004 standartų reikalavimus. Nuo 2012 m. kovo mėn. pradėta diegti maisto saugos vadybos sistema, atitinkanti ISO 22000:2005 standarto reikalavimus. 2013 m. gruodžio mėn. filialui Pasvalio sūrinė išduotas sertifikatas, patvirtinantis, kad filiale įdiegta maisto saugos sistema atitinka FSSC 22000 reikalavimus. Kiti trys AB „Pieno žvaigždės“ filialai maisto saugos sistemos įdiegimą užbaigė ir sertifikavo savo veiklą pagal FSSC 22000 reikalavimus 2015 metų pradžioje.

Pieno gaminių kokybės ir ypač jų saugos užtikrinimas, t. y. nekenksmingumas vartotojui, yra vienas iš pagrindinių Bendrovės uždavinių. Bendrovėje veikianči maisto saugos sistema leidžia valdyti nustatytus pavojus ir rizikos veiksnius bei svarbius kontrolės taškus, kurie susiję su pieno gaminių gamybos procesais, transportavimu ir vartojimu, pagerina kokybės kontrolę. Bendrovėje yra parengtos, įdiegtos ir veikia programos, kuriose numatytos sąlygos, priemonės ir elgsenos taisyklės, užkertančios kelią biologinei, cheminei, fizinei ar alerginei taršai, užtikrinančios pieno gaminių saugą ir kokybę.

1998–2002 m. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba AB „Pieno žvaigždės“ filialams išdavė eksporto į Europos Sąjungą patvirtinimus, kurie suteikia teisę eksportuoti pieno gaminius, paženklintus identifikavimo ženklu, į ES šalis. Be to, visi Bendrovės filialai yra patvirtinti eksportui į Rusiją bei Baltarusiją. Pirminis kokybės vadybos sistemos sertifikavimas Bendrovės filialuose buvo atliktas 2002 m., kuomet buvo išduoti sertifikatai, liudijantys, kad filialuose yra sukurta, įforminta dokumentais, įgyvendinta ir prižiūrima kokybės vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001 standarto reikalavimus. Sertifikacinį auditą atliko ir filialams sertifikatus išdavė tarptautinė sertifikavimo įmonė TÜV CERT. Per 2005–2006 m. į kokybės vadybos sistemą buvo integruota aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 14001 standarto reikalavimus, ir 2007 m. vasario mėn. AB „Pieno žvaigždės“ gavo sertifikatą, patvirtinantį, kad Bendrovėje veikia integruota kokybės ir aplinkos vadybos sistema, atitinkanti ISO 9001 ir ISO 14001 standartų reikalavimus. Kasmet sertifikavimo įmonė Bendrovėje atlieka priežiūros auditus, o kas 3 metai atliekamas sistemos persertifikavimas. AB „Pieno žvaigždės“ siekia nuolat gerinti ir efektyvinti savo veiklą ir procesus, todėl norėdama efektyviau išnaudoti išorės auditų rezultatus įmonės gerinimui 2013 m. AB „Pieno žvaigždės“ pakeitė sertifikavimo įstaigą. Nuo 2013 m. vadybos sistemų išorės auditus atlieka sertifikavo įstaiga DNV. Bendrovei siekiant dar labiau tobulinti kokybės kontrolę, 2016 m. rugsėjo mėnesį, „Pasvalio sūrinės“ filialas ir 2017 m. rugsėjo mėnesį, „Mažeikių pieninės“ filialas, buvo sertifikuoti pagal IFS Food standarto reikalavimus. Šį Tarptautinį maisto standartą (IFS) sukūrė Vokietijos, Prancūzijos ir Italijos mažmeninės prekybos asociacija IFS Food, siekiant tenkinti Vokietijos, Prancūzijos, Italijos, Benilukso šalių ir kitų šalių privačių prekybos tinklų reikalavimus. Įmonė, atitinkanti IFS standarto reikalavimus, užtikrina, kad suvaldo rizikas visose maisto gamybos proceso etapuose, pagamina saugų ir kokybišką produktą. Didžiausias dėmesys skiriamas produktams, kurie turi tenkinti galutinį užsakovą ir svarbiausiai vartotoją.

Tuo tarpu, „Kauno pieno“ filialui, 2017 m. balandžio mėnesį, buvo išduotas BRC (Global Standart For Food Safety) sertifikatas. 1998 m. britų mažmenininkų konsorciumas (British Retail Consortium - BRC) sukūrė ir įdiegė BRC maisto techninį standartą, kuris skirtas naudoti vertinant parduodamų maisto produktų gamintojus. Jo paskirtis padėti maisto tvarkymo įmonėms gaminti ir tiekti vienodo saugumo bei kokybės maisto produktus. Tai leidžia užtikrinti vartotojų pasitikėjimą įmonės maisto sauga. Dėl BRC standartų reikalavimų ir kontrolės metodikos aiškumo ir universalumo jie pripažįstami visame pasaulyje.

Bendrovės filialai „Kauno pienas“ ir „Panevėžio pienas“ yra sertifikuoti ekologiškų produktų gamybai (ekologiški jogurtai, ekologiška varškė, ekologiškas varškės sūris, ekologiškas pienas, ekologiška grietinė). Patvirtinimą, jog įmonė atitinka reikalavimus, kasmet atlikus patikrinimą, išduoda VŠĮ „Ekoagros“. Gaminant ekologiškus pieno gaminius griežti reikalavimai keliami ne tik gamybos procesams, bet ir jų sudėtinėms dalims. Sertifikuoti ekologiški gaminiai ženklinami papildoma informacija: ekologiškų

produktų sertifikavimo ženklu, sertifikavimo įstaigos kodu, nuoroda, kur užaugintos gaminių sudėtyje esančios žemės ūkio žaliavos.

Bendrovės kai kuriems gaminiams suteikti specifiniai HALAL (išrūgų milteliams ir grietinėlei) ir KOSHER (išrūgų milteliams) kokybės sertifikatai.

Bendrovės vadovybė yra įsipareigojusi gaminti saugius ir kokybiškus pieno gaminius, atitinkančius vartotojų poreikius ir lūkesčius, darant kuo mažesnę poveikį aplinkai. Tai apibrėžta Bendrovės maisto saugos, kokybės ir aplinkos apsaugos politikoje.

2. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė, su aplinkos ir personalo klausimais susijusi informacija

Pagrindiniai veiklos rodikliai, mln. EUR	2019 12 31	2018 12 31
Apyvarta	170,6	168,7
Bendrasis pelnas	33,4	29,8
Pelnas prieš mokesčius, palūkanas ir amortizaciją (EBITDA)	10,8	9,2
Pelnas prieš mokesčius	3,7	1,5
Investicijų į nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus suma	7,4	4,1
Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius	1 672	1 654
Supirktas natūralaus pieno, tūkst. t	248,9	267,0
Supirktas pieno pagal bazinius rodiklius, tūkst. t	304,9	324,6

Pagrindinių veiklos rodiklių paaiškinimas:

Apyvarta – visi įmonės prekių ir paslaugų pardavimai per ataskaitinį laikotarpį. Detalesnė pardavimų analizė pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 1 pastaboje.

Bendrasis pelnas gaunamas iš visų įmonės prekių ir paslaugų pardavimų atėmus pardavimų savikainą. Pardavimų savikainos detalizacija pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 3 pastaboje.

Pelnas prieš mokesčius, palūkanas ir amortizaciją (EBITDA) apskaičiuojamas kaip veiklos pelno prieš finansines veiklos rezultata, nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų suma

Pelnas prieš mokesčius – visas įmonės uždirbtas pelnas iki pelno mokesčio paskaičiavimo. Pelno mokesčio detalizacija pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 6 pastaboje.

Investicijų į nekilnojamąjį turtą, įrangą ir įrengimus suma pateikiama taip, kaip ji apskaičiuojama ir atvaizduojama įmonės balanse. Detali investicijų (arba ilgalaikio įsigijimų) informacija pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 8 ir 9 pastabose.

Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius – tai vidutinio visą darbo laiką dirbančių darbuotojų ir ne visą darbo laiką dirbančių darbuotojų, perskaičiuotų į dirbančius visą darbo laiką, skaičiaus suma.

Supirktas natūralaus pieno kiekis – faktiškai supirktas žalio pieno kiekis.

Supirkto pieno kiekis pagal bazinius rodiklius – Faktiškai supirkto natūralaus žalio pieno kiekis perskaičiuotas pagal bazinius rodiklius.

Bazinė pieno riebalų (R) kiekio norma – 3,4%, baltymų (B) – 3,0%.

Bazinio pieno kiekio apskaičiavimo formulė: $kp = 1 + (Rf - Rb) \times k1 + (Bf - Bb) \times k2$

kur:

kp - žalio pieno kiekio perskaičiavimo į bazinį koeficientas;

Rf - superkamo pieno riebumas, %;

Rb - bazinis pieno riebumas, % (3,4);

Bf - superkamo pieno baltymingumas, %;

Bb - bazinis pieno baltymingumas, % (3,0);

k1 - koef., rodantis, kiek pasikeičia kiekis, pakitus riebumui 1 procentu(0,178);

k2 - koef., rodantis, kiek pasikeičia kiekis, pakitus baltymingumui 1 procentu(0,267).

Pagrindiniai įmonės kokybės ir aplinkos vadybos principai:

- kokybės vadybos sistema orientuota į vartotoją, didelis dėmesys skiriamas vartotojo poreikių ir lūkesčių užtikrinimui;
- privaloma laikytis švaresnės gamybos principų; identifikuoti ir valdyti tuos aspektus, kurie daro reikšmingą poveikį aplinkai, užtikrinti tinkamą pasirengimą avarinėms situacijoms;
- Bendrovės vadovybė nustato vieningus tikslus ir uždavinius. Vadovai sukuria Bendrovėje tokią atmosferą, kurioje, siekiant tikslų, dalyvauja visi darbuotojai;
- į Bendrovės veiklą įtraukiami visų lygių darbuotojai;
- visa Bendrovės veikla ir su ja susiję išteklių yra valdomi kaip procesas;
- tarpusavyje susiję procesai apibrėžiami, suvokiami ir valdomi kaip sistema, o tai didina įmonės rezultatyvumą ir veiksmingumą;
- Bendrovės tikslas – nuolatinis gerinimas. Gerinimo veikla yra suderinta su Bendrovės strategija, o kiekvienas dirbantysis siekia nuolat gerinti produktus, procesus, sistemas;
- rezultatyvūs sprendimai pagrindžiami duomenų ir informacijos analize;
- didelis dėmesys skiriamas ryšiams su tiekėjais.

ISO 9001 ir ISO 14001 sertifikatų turėjimas įrodo, kad Bendrovėje struktūra, atsakomybė ir įgaliojimai yra apibrėžti, procesai ir procedūros aprašyti, pagrindiniai dokumentai kontroliuojami ir nuolat atnaujinami, patikrinimai ir kontrolės veiksmai reguliariai atliekami, neatitiktys identifikuojamos, analizuojamos ir taisomos, užtikrinama neatitiktųjų ir avarijų prevencija, mažinamas neigiamas poveikis aplinkai.

Bendrovėje aukščiausia vadovybė kasmet peržiūri ir patvirtina maisto saugos, kokybės ir aplinkos apsaugos politiką.

3. Visų įmonės įsigytų ir turimų savų akcijų skaičius bei jų nominali vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro

Per 2019 metus AB „Pieno žvaigždės“ neįsigijo nuosavų akcijų.

4. Per ataskaitinį laikotarpį įsigytų ir perleistų savų akcijų skaičius bei jų nominali vertė ir įstatinio kapitalo dalis, kurią tos akcijos sudaro

Per 2018 metus bendrovė neįsigijo, neperleido ir neanuliavo savų akcijų.

5. Informacija apie apmokėjimą už savas akcijas, jeigu jos įsigyjamose ar perleidžiamose už užmokestį

Per 2018 metus AB „Pieno žvaigždės“ neįsigijo nuosavų akcijų.

6. Įmonės savų akcijų įsigijimo per ataskaitinį laikotarpį priežastys

-

7. Informacija apie įmonės filialus ir atstovybes

AB „Pieno žvaigždės“ struktūroje yra 4 gamybiniai filialai:

- Filialas „Kauno pienas“, Taikos pr. 90, LT-51181 Kaunas;
- Filialas „Mažeikių pieninė“, Skuodo g. 4, LT-89100 Mažeikiai;
- Filialas „Pasvalio sūrinė“, Mūšos g. 14, LT-39104 Pasvalys;
- Filialas „Panevėžio pienas“, Tinklų g. 9, LT-35115 Panevėžys.

8. Svarbūs įvykiai, buvę nuo praėjusių finansinių metų pabaigos

Jokių reikšmingų įvykių, įvykusių po finansinių metų pabaigos, nebuvo.

9. Įmonės veiklos planai ir prognozės

AB „Pieno žvaigždės“ siekiama 2020 metų apyvarta 176,5 mln. Eurų.

10. Informacija apie įmonės tyrimų ir plėtros veiklą

Įmonė pastoviai vykdo investicijas ir ieško būdų, kaip užtikrinti pastovų augimą bei geresnę veiklos efektyvumą.

11. Įmonės finansinės rizikos valdymo tikslai, naudojamos numatomų sandorių pagrindinių grupių apsidraudimo priemonės, kurioms taikoma apsidraudimo sandorių apskaita, ir įmonės kainų rizikos, kredito rizikos, likvidumo rizikos ir pinigų srautų rizikos mastai

Įmonės finansinės rizikos valdymo tikslai yra pateikti finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto bendrojoje dalyje. Įmonės kainų rizikos, kredito rizikos, likvidumo rizikos ir pinigų srautų rizikos mastai yra pateikiami finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 22 pastaboje.

Informacija apie įmonės naudojamus išvestinius finansinius instrumentus yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 21 pastaboje.

12. Informacija apie akcinės bendrovės vadovo, valdybos narių kitas einamas vadovaujamas pareigas (juridinio asmens (teisinė forma, pavadinimas, kodas, buveinė (adresas) vadovo, juridinio asmens (teisinė forma, pavadinimas, kodas, buveinė (adresas) valdymo organo arba priežiūros organo nario) ir svarbiausia informacija apie pagrindinę jų darbovietę (pareigos, juridinio asmens teisinė forma, pavadinimas, kodas, buveinė (adresas)).

Valdybos narių ir administracijos vadovo užimamos pareigos AB Pieno žvaigždėse ir kitose įmonėse:

Vardai, pavardės	Užimamos pareigos AB Pieno žvaigždėse	Užimamos vadovaujančios pareigos kitose įmonėse
Julius Kvaraciejus	Valdybos pirmininkas; Verslo plėtros direktorius.	Nėra
Aleksandr Smagin	Generalinis direktorius; Valdybos narys.	Nėra
Regina Kvaraciejienė	Valdybos narė; Konsultantė.	Nėra
Voldemaras Klovas	Valdybos narys; Generalinio direktoriaus pavaduotojas.	Nėra
Gžegož Rogoža	Valdybos narys; Vykdomasis direktorius.	Nėra
Artiom Smagin	Valdybos narys; Marketingo projektų vadovas.	Nėra
Vitalis Paškevičius	Valdybos narys; Logistikos direktorius	UAB „Bobketa“ (Kelpių g. 25-1, Tarandės k. Vilniaus r., Įm. kodas 302808827) Direktorius

Socialinės atsakomybės ataskaita

Įmonė parengė atskirą socialinės atsakomybės ataskaitą.

2019 m. Bendrovės valdymo ataskaita

1. Nuoroda į taikomą bendrovių valdymo kodeksą

Informacija apie tai, kaip laikomasi bendrovių valdymo kodekso pateikiama priede prie šios valdymo ataskaitos. (Priedas Nr.1)

2. Nukrypimų nuo bendrovių valdymo kodekso nuostatų paaiškinimas.

Informacija apie tai, kodėl yra nesilaikoma kai kurių bendrovių valdymo kodekso nuostatų yra pateikta kartu su bendrovių valdymo kodekso nuostatomis priede prie šios valdymo ataskaitos. (Priedas Nr.1)

3. Informacija apie rizikos mastą ir rizikos valdymą – apibūdinamas su finansine atskaitomybe susijusios rizikos valdymas, rizikos mažinimo priemonės ir įmonėje įdiegta vidaus kontrolės sistema.

Įmonės finansinė apskaita vedama ir finansinė atskaitomybė sudaroma pagal Tarptautinius finansinės apskaitos standartus, priimtus taikyti Europos Sąjungoje. Metinė finansinė atskaitomybė yra audituojama nepriklausomų auditorių, kuriuos renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Auditorių nepriklausomumą vertiną įmonės audito komitetas. Ši tvarka užtikrina įmonės sudaromos finansinės atskaitomybės pateikiamų duomenų aktualumą ir skaidrumą.

4. Informacija apie reikšmingus tiesiogiai ir ne tiesiogiai valdomus akcijų paketus

2019 m. gruodžio 31 d. Bendrovėje iš viso buvo 3 704 akcininkai.

Akcininkai, turintys daugiau kaip 5 % AB „Pieno žvaigždės“ įstatinio kapitalo ir balsų:

Akcininkas	Turimų akcijų skaičius	Įstatinio kapitalo dalis %	Balsų dalis, %	Balsų dalis su kartu veikiančiais asmenimis, % *
ŽŪKB „Smilgelė“ J. Tumo Vaižganto 8/27-3. Vilnius, į.k. 2490652	6.677.200	14,79%	14,79%	-
UAB „Agrolitas Imeks Lesma“ Laisvės pr 125, Vilnius, į.k. 2191855	6.228.459	13,80%	13,80%	-
Suvel Commodities DMCC, Office L, Silver Tower, JLT, Dubajus, JAE	5.122.022	11,35%	11,35%	-
Kvaraciejus Julius	7.085.907	15,70%	15,70%	32,36%
Regina Kvaraciejienė	2.126.959	4,71%	4,71%	32,36%
Klovas Voldemaras	3.142.567	6,96%	6,96%	32,36%
Klovienė Danutė	878.328	1,95%	1,95%	32,36%
Smagin Aleksandr	1.323.536	2,93%	2,93%	32,36%
Rogoža Gžegož	46.150	0,10%	0,10%	32,36%

5. Informacija apie sandorius su susijusiomis šalimis

Informacijos apie sandorius su susijusiomis šalimis yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamajame rašte (24 pastaba).

6. Informacija apie akcininkus, turinčius specialias kontrolės teises, ir šių teisių aprašymas

Bendrovėje nėra akcininkų turinčių specialias kontrolės teises.

7. Informacija apie visus esamus balsavimo teisių apribojimus, tokius kaip tam tikrą balsų procentą arba skaičių turinčių asmenų balsavimo teisių apribojimai, terminus, iki kurių galima pasinaudoti balsavimo teisėmis, arba sistemas, pagal kurias vertybinių popierių suteikiamos turtinės teisės yra atskiriamos nuo vertybinių popierių turėtojo

Bendrovėje nėra jokių balsavimo teisių apribojimų. Taip pat, bendrovei nėra žinoma apie akcininkų tarpusavio susitarimus, kuriais galėtų būti apribotas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisė. Bendrovėje nėra akcininkų turinčių specialias kontrolės teises.

8. Informacija apie taisykles, reglamentuojančias valdybos narių išrinkimą ir pakeitimą, taip pat įmonės įstatų pakeitimus

AB „Pieno žvaigždės“ įstatatai keičiami ir įmonės valdyba renkama Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Bendrovės valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir Bendrovės vadovas. Stebėtojų taryba Bendrovėje nesudaroma.

Valdyba yra kolegialus Bendrovės valdymo organas. Bendrovės valdyba sudaroma iš 7 (septynių) narių 4 metų laikotarpiui. Valdyba iš narių renka valdybos pirmininką.

Valdybą renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Renkant valdybos narius, kiekvienas akcininkas turi tokį balsų skaičių, kuris lygus balsų skaičiaus, kurį suteikia jam priklausančios akcijos, ir renkamų valdybos narių skaičiaus sandaugai. Šiuos balsus akcininkas skirsto savo nuožiūra – už vieną ar kelis kandidatus. Išrenkami daugiau balsų surinkę kandidatai. Jei kandidatų, surinkusių po lygiai balsų, yra daugiau nei laisvų vietų valdyboje, rengiamas pakartotinis balsavimas, kuriame kiekvienas akcininkas gali balsuoti tik už vieną iš lygų balsų skaičių surinkusių kandidatų. Jeigu valdybos narys atšaukiamas, atsistatydina ar dėl kitų priežasčių nustoja eiti pareigas ir akcininkai, kuriems priklausančios akcijos suteikia ne mažiau kaip 1/10 visų balsų, pavienių valdybos narių rinkimui prieštarauja, valdyba netenka įgaliojimų ir turi būti renkama visa valdyba. Jeigu renkami pavieniai valdybos nariai, jie renkami tik iki veikiančios valdybos kadencijos pabaigos.

Bendrovės įstatatai gali būti keičiami visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu, priimtu ne mažesne nei 2/3 balsų dauguma, išskyrus Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatyme numatytas išimtis. Visuotiniam akcininkų susirinkimui priėmus sprendimą pakeisti Bendrovės įstatatus, surašomas visas pakeistų įstatų tekstas ir po juo pasirašo visuotinio susirinkimo įgaliotas asmuo. Pakeistus Bendrovės įstatatus bei sprendimą juos pakeisti patvirtinančius dokumentus Bendrovės vadovas per įstatymų nustatytus terminus turi pateikti juridinių asmenų registro tvarkytojui. Bendrovės pakeisti įstatatai įsigalioja tik juos įregistravus įstatymų nustatyta tvarka Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registre.

9. Informacija apie valdybos narių įgaliojimus

Valdybos narių įgaliojimai yra tokie, kaip numatyta LR Akcinių bendrovių įstatyme. Bendrovės įstatuose nėra numatyta jokių įgaliojimų apribojimų ar papildymų.

10. Informacija apie visuotinio akcininkų susirinkimo kompetenciją, akcininkų teises ir jų įgyvendinimą, jeigu ši informacija nenustatyta įstatymuose

Visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencija, jo sušaukimo tvarka bei kiti su visuotinio akcininkų susirinkimo veikla ir priimamais sprendimais susiję klausimai reglamentuojami Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka.

11. informacija apie valdymo, priežiūros organų ir jų komitetų sudėtį, jų ir įmonės vadovo veiklos sritis

Bendrovės valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, valdyba ir Bendrovės vadovas. Stebėtojų taryba Bendrovėje nesudaroma.

Valdyba yra kolegialus Bendrovės valdymo organas. Bendrovės valdyba sudaroma iš 7 (septynių) narių 4 metų laikotarpiui. Valdyba iš narių renka valdybos pirmininką.

Valdyba

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Julius Kvaraciejus	pirmininkas	7 085 907	15,70	2018 04 26	2022 04 26
Artiom Smagin	narys	-	-	2018 04 26	2022 04 26
Voldemaras Klovas	narys	3 142 567	6,96	2018 04 26	2022 04 26
Aleksandr Smagin	narys	1 323 536	2,93	2018 04 26	2022 04 26
Regina Kvaraciejienė	narys	2 126 959	4,71	2018 04 26	2022 04 26
Gžegož Rogoža	narys	46 150	0,10	2018 04 26	2022 04 26
Vitalis Paškevičius	narys	0	0,00	2018 04 26	2022 04 26

Administracija

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %
Aleksandr Smagin	Gen. direktorius	1 323 536	2,93
Audrius Statulevičius	Finansų direktorius	-	-

Valdybos vadovo įgaliojimai veiklos sritys yra tokie, kaip numatyta LR Akcinių bendrovių įstatyme. Bendrovės įstatuose nėra numatyta jokių įgaliojimų apribojimų ar papildymų

Informacija apie valdymo organams priskaičiuotas pinigų sumas ir sandorius su valdymo organų nariais yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 24 pastaboje.

Bendrovėje sudarytas audito komitetas

Vardai, pavardės	Pareigos	Turimas akcijų skaičius vnt.	Turima įstatinio kapitalo dalis %	Kadencijos pradžia	Kadencijos pabaiga
Aušra Joniūnienė	Pirmininkė	-	-	2019 04 27	2020 04 26
Gražina Buckiūnienė	Narė	-	-	2019 04 27	2020 04 26
Danutė Kairevičienė	Narė	-	-	2019 04 27	2020 04 26

Audito komiteto narių užimamos pareigos AB Pieno žvaigždėse ir kitose įmonėse

Vardai, pavardės	Užimamos pareigos AB Pieno žvaigždėse	Užimamos vadovaujančios pareigos kitose įmonėse
Aušra Joniūnienė (nepriklausoma narė)	-	UAB Gražina Buckiūnienė ir partneriai direktorės pavaduotoja
Gražina Buckiūnienė (nepriklausoma narė)	-	UAB Gražina Buckiūnienė ir partneriai direktorė
Danutė Kairevičienė	Vyresnioji buhalterė	-

12. Įmonės vadovo, valdymo ir priežiūros organų narių išrinkimui taikomos įvairovės politikos, susijusios su tokiais aspektais, kaip pavyzdžiui amžius, lytis, išsilavinimas, profesinė patirtis, aprašymas, šios politikos tikslai, jos įgyvendinimo būdai ir rezultatai ataskaitiniu laikotarpiu. Jeigu įvairovės politika netaikoma, paaiškinamos netaikymo priežastys

Įmonėje nėra taikoma įvairovės politika renkant įmonės vadovą, valdymo ar priežiūros organų narius, nes įmonėje nėra tokios patvirtintos politikos. Pagrindinis kriterijus renkant kandidatą į priežiūros ar valdymo organų narius yra kandidato kompetencija.

13. Informacija apie kiekvieno valdymo, priežiūros organo nario atlyginimą (vidutinius per ataskaitinį laikotarpį išmokėtus atlyginimus, atskirai nurodant premijas, priemokas, tantjemas ir kitokias išmokas)

Informacija apie valdymo organams priskaičiuotas pinigų sumas ir sandorius su valdymo organų nariais yra pateikta finansinių ataskaitų aiškinamojo rašto 24 pastaboje.

14. Informacija apie visus akcininkų tarpusavio susitarimus (jų esmė, sąlygos)

Bendrovei nėra žinoma apie akcininkų tarpusavio susitarimus, kuriais galėtų būti apribotas vertybinių popierių perleidimas ir (arba) balsavimo teisė. Bendrovėje nėra akcininkų, turinčių specialias kontrolės teises.

15. Personalas.

	2019 12 31	2018 12 31
Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius	1 672	1 654
Su aukštesniu išsilavinimu	416	380
Su aukštesniu išsilavinimu	341	347
Su viduriniu išsilavinimu	789	794
Su nebaigtu viduriniu išsilavinimu	126	133
Vidutinis sąlyginis darbuotojų skaičius	1 672	1 654
Vadovaujančio personalo	84	82
Specialistų	294	292
Darbininkų	1 294	1 280
Vidutinis atlyginimas, Eur.		
Vadovaujančio personalo	3 097	2 283
Specialistų	1 488	1 046
Darbininkų	1 010	722

Priedas Nr.1

AB „Pieno Žvaigždės“ pranešimas apie Nasdaq Baltic vertybinių popierių biržoje listinguojamų bendrovių valdymo kodekso laikymąsi raštas

PRINCIPAI/ REKOMENDACIJOS	TAIP /NE /NAKTUALU	KOMENTARAS
<p>1. principas: Visuotinis akcininkų susirinkimas, nešališkas akcininkų traktavimas ir akcininkų teisės</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti nešališką visų akcininkų traktavimą. Bendrovės valdysenos sistema turėtų apsaugoti akcininkų teises.</p>		
<p>1.1. Visiems akcininkams turėtų būti sudarytos vienodos galimybės susipažinti su teisės aktuose numatyta informacija ir (ar) dokumentais bei dalyvauti priimant bendrovei svarbius sprendimus.</p>	Taip	Bendrovė prognozes pateikia esminių įvykių pranešimo forma per centrinę reglamentuotos informacijos bazę, tačiau kai kurių strategijos momentų negali iš anksto viešai atskleisti dėl konkurencinės kovos rinkoje.
<p>1.2. Rekomenduojama, kad bendrovės kapitalą sudarytų tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises.</p>	Taip	Bendrovės kapitalą sudaro tik tokios akcijos, kurios jų turėtojams suteikia vienodas balsavimo, nuosavybės, dividendų ir kitas teises
<p>1.3. Rekomenduojama sudaryti investuotojams sąlygas iš anksto, t.y. prieš perkant akcijas, susipažinti su išleidžiamų naujų ar jau išleistų akcijų suteikiamomis teisėmis.</p>	Taip	
<p>1.4. Dėl itin svarbių išskirtinių sandorių, tokių kaip viso ar beveik viso bendrovės turto perleidimas, kas iš esmės reikštų bendrovės perleidimą, turėtų būti gautas visuotinio akcininkų susirinkimo pritarimas.</p>	Neaktualu	
<p>1.5. Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo ir dalyvavimo jame procedūros turėtų sudaryti akcininkams lygias galimybes dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime ir neturėtų pažeisti akcininkų teisių bei interesų. Pasirinkta visuotinio akcininkų susirinkimo vieta, data ir laikas neturėtų užkirsti kelio aktyviam akcininkų dalyvavimui visuotiniame akcininkų susirinkime. Pranešime apie šaukiamą visuotinį akcininkų susirinkimą bendrovė turėtų nurodyti paskutinę dieną, kada vėliausiai galima pateikti siūlomus sprendimo projektus.</p>	Taip	
<p>1.6. Siekiant užtikrinti užsienyje gyvenančių akcininkų teisę susipažinti su informacija, esant galimybei, rekomenduojama visuotiniam akcininkų susirinkimui parengtus dokumentus iš anksto paskelbti viešai ne tik lietuvių kalba, bet ir anglų kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Visuotinio akcininkų susirinkimo protokolą po jo pasirašymo ir (ar) priimtus sprendimus taip pat rekomenduojama paskelbti viešai ne tik lietuvių, bet ir anglų</p>	Taip	

kalba ir (ar) kitomis užsienio kalbomis. Rekomenduojama šią informaciją paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje. Viešai prieinamai gali būti skelbiama ne visa dokumentų apimtis, jei jų viešas paskelbimas galėtų pakenkti bendrovei arba būtų atskleistos bendrovės komercinės paslaptys.		
1.7. Akcininkams, turintiems teisę balsuoti, turėtų būti sudarytos galimybės balsuoti akcininkų susirinkime asmeniškai jame dalyvaujant arba nedalyvaujant. Akcininkams neturėtų būti daroma jokių kliūčių balsuoti iš anksto raštu, užpildant bendrąjį balsavimo biuletenį.	Taip	
1.8. Siekiant padidinti akcininkų galimybes dalyvauti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose, bendrovėms rekomenduojama plačiau taikyti modernias technologijas ir tokiu būdu sudaryti akcininkams galimybę dalyvauti ir balsuoti visuotiniuose akcininkų susirinkimuose naudojantis elektroninių ryšių priemonėmis. Tokiais atvejais turi būti užtikrintas perduodamos informacijos saugumas ir galima nustatyti dalyvavusiojo ir balsavusiojo tapatybę.	Ne	Šiuo metų tokių balsavimo galimybių bendrovė dar nesuteikia
1.9. Pranešime apie šaukiamo visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimų projektus rekomenduojama atskleisti naujas kolegialaus organo narių kandidatūras, siūlomą jiems atlygį, siūlomą išrinkti audito įmonę, jei šie klausimai yra įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Kai siūloma išrinkti naują kolegialaus organo narį, rekomenduojama informuoti apie jo išsilavinimą, darbo patirtį ir kitas užimamas (ar siūlomas užimti) kitas vadovaujamas pareigas.	Taip	
1.10. Bendrovės kolegialaus organo nariai, administracijos vadovai ¹ ar kiti su bendrove susiję kompetentingi asmenys, galintys pateikti informaciją, susijusią su visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę, turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime. Siūlomi kandidatai į kolegialaus organo narius taip pat turėtų dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime, jeigu naujų narių rinkimai įtraukti į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę.	Taip	
<p>2. principas: Stebėtojų taryba</p> <p>2.1. Stebėtojų tarybos funkcijos ir atsakomybė</p> <p>Bendrovės stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės ir jos akcininkų interesų atstovavimą, šio organo atskaitomybę akcininkams ir objektyvią bei nešališką bendrovės veiklos bei jos valdymo organų priežiūrą, taip pat nuolat teikti rekomendacijas bendrovės valdymo organams. Stebėtojų taryba turėtų užtikrinti bendrovės finansinės apskaitos ir kontrolės sistemos vientisumą bei skaidrumą.</p>		
2.1.1. Stebėtojų tarybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami į darbuotojų interesus ir visuomenės gerovę.	Neaktualu	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma. Valdybos kontrolę atlieka visuotinis akcininkų susirinkimas kuriam valdyba atsiskaito.

¹ Šio Kodekso prasme administracijos vadovai yra tie bendrovės darbuotojai, kurie užima aukščiausios grandies vadovaujančias pareigas.

2.1.2. Kai stebėtojų tarybos sprendimai gali skirtingai paveikti bendrovės akcininkų interesus, stebėtojų taryba su visais akcininkais turėtų elgtis nešališkai. Ji turėtų užtikrinti, kad akcininkai būtų tinkamai informuojami apie bendrovės strategiją, rizikos valdymą ir kontrolę, interesų konfliktų sprendimą.	Neaktualu	
2.1.3. Stebėtojų taryba turėtų būti nešališka priimdama sprendimus, turinčius reikšmę bendrovės veiklai ir strategijai. Stebėtojų tarybos narių darbu ir sprendimams neturėtų daryti įtakos juos išrinkę asmenys.	Neaktualu	
2.1.4. Stebėtojų tarybos nariai turėtų aiškiai reikšti savo prieštaravimą tuo atveju, kai mano, kad stebėtojų tarybos sprendimas gali pakenkti bendrovei. Nepriklausomi ² stebėtojų tarybos nariai turėtų: a) išlikti nepriklausomi atlikdami analizę, priimdami sprendimus; b) nesiekti ir nepriimti jokių nepagrįstų lengvatų, kurios gali kelti abejonių, kad stebėtojų tarybos nariai nėra nepriklausomi.	Neaktualu	
2.1.5. Stebėtojų taryba turėtų prižiūrėti, kad bendrovės mokesčių planavimo strategijos būtų sudaromos ir įgyvendinamos vadovaujantis teisės aktais, siekiant išvengti ydingos praktikos, nesusijusios su ilgalaikiais bendrovės ir jos akcininkų interesais, dėl ko gali atsirasti reputacijos, teisinė ar kita rizika.	Neaktualu	
2.1.6. Bendrovė turėtų užtikrinti, kad stebėtojų taryba būtų aprūpinta pakankamais ištekliais (tarp jų ir finansiniais), reikalingais pareigoms atlikti, įskaitant teisę gauti visą reikiamą informaciją ir teisę kreiptis nepriklausomo profesionalaus patarimo į išorinius teisės, apskaitos ar kitokius specialistus stebėtojų tarybos ir jos komitetų kompetencijai priklausančiais klausimais.	Neaktualu	
<h2>2.2. Stebėtojų tarybos sudarymas</h2> <p>Stebėtojų tarybos sudarymo tvarka turėtų užtikrinti tinkamą interesų konfliktų sprendimą, efektyvią ir sąžiningą bendrovės valdyseną.</p>		
2.2.1. Visuotinio akcininkų susirinkimo išrinkti stebėtojų tarybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą stebėtojų tarybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad stebėtojų tarybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	Neaktualu	Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.

² Šio Kodekso prasme stebėtojų tarybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 31 straipsnio 7 ir 8 dalyse yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

<p>2.2.2. Stebėtojų tarybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamais naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.</p>
<p>2.2.3. Stebėtojų tarybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Buvęs bendrovės vadovas ar valdybos narys tuoj pat neturėtų būti skiriamas į stebėtojų tarybos pirmininko pareigas. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.</p>
<p>2.2.4. Stebėtojų tarybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Kiekvienas stebėtojų tarybos narys turėtų įsipareigoti taip apriboti kitus savo profesinius įsipareigojimus (ypač vadovaujančias pareigas kitose bendrovėse), kad jie netrukdytų tinkamai atlikti stebėtojų tarybos nario pareigas. Jeigu stebėtojų tarybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje stebėtojų tarybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojami bendrovės akcininkai.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.</p>
<p>2.2.5. Kai siūloma paskirti stebėtojų tarybos narį, turėtų būti skelbiama, kurie stebėtojų tarybos nariai laikomi nepriklausomais. Stebėtojų taryba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka nepriklausomumo kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.</p>
<p>2.2.6. Stebėtojų tarybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą stebėtojų tarybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.</p>
<p>2.2.7. Kiekvienais metais stebėtojų taryba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti stebėtojų tarybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno stebėtojų tarybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar stebėtojų taryba pasiekė nustatytą veiklos tikslų. Stebėtojų taryba turėtų bent kartą per metus paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Bendrovėje stebėtojų taryba nesudaroma.</p>

<p>3. principas: Valdyba</p> <p>3.1. Valdybos funkcijos ir atsakomybė</p> <p>Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos įgyvendinimą, taip pat tinkamą bendrovės valdyseną, atsižvelgiant į akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių interesus.</p>		
<p>3.1.1. Valdyba turėtų užtikrinti bendrovės strategijos, kurią patvirtino stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, įgyvendinimą. Tais atvejais, kai stebėtojų taryba nesudaroma, valdyba taip pat yra atsakinga už bendrovės strategijos patvirtinimą.</p>	<p>Taip</p>	
<p>3.1.2. Valdyba, kaip kolegialus bendrovės valdymo organas, atlieka jai Įstatyme ir bendrovės įstatuose priskirtas funkcijas, o tais atvejais, kai bendrovėje nesudaroma stebėtojų taryba, be kita ko, atlieka Įstatyme nustatytas priežiūros funkcijas. Valdyba, vykdydama jai priskirtas funkcijas, turėtų atsižvelgti į bendrovės, akcininkų, darbuotojų ir kitų interesų grupių poreikius, atitinkamai siekiant tvaraus verslo kūrimo.</p>	<p>Taip</p>	
<p>3.1.3. Valdyba turėtų užtikrinti, kad bus laikomasi įstatymų ir bendrovės vidaus politikos nuostatų, taikomų bendrovei ar bendrovių grupei, kuriai priklauso ši bendrovė. Ji taip pat turėtų nustatyti atitinkamas rizikos valdymo ir kontrolės priemones užtikrinant reguliarią ir tiesioginę vadovų atskaitomybę.</p>	<p>Taip</p>	
<p>3.1.4. Valdyba taip pat turėtų užtikrinti, kad bendrovėje būtų įdiegtos priemonės, kurios įtrauktos į EBPO geros praktikos rekomendacijas³ dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi galiojančių įstatymų, taisyklių ir standartų.</p>	<p>Taip</p>	
<p>3.1.5. Valdyba, skirdama bendrovės vadovą, turėtų atsižvelgti į tinkamą kandidato kvalifikacijos, patirties ir kompetencijos pusiausvyrą.</p>	<p>Taip</p>	

³ Nuoroda į EBPO geros praktikos rekomendacijas dėl vidaus kontrolės, etikos ir atitikties: <https://www.oecd.org/daf/anti-bribery/44884389.pdf>

3.2 Valdybos sudarymas		
3.2.1. Stebėtojų tarybos arba visuotinio akcininkų susirinkimo, jei stebėtojų taryba nesudaroma, išrinkti valdybos nariai turėtų kolektyviai užtikrinti kvalifikacijos, profesinės patirties ir kompetencijų įvairovę, taip pat siekti lyčių pusiausvyros. Siekiant išlaikyti tinkamą valdybos narių turimos kvalifikacijos pusiausvyrą, turėtų būti užtikrinta, kad valdybos nariai, kaip visuma, turėtų įvairiapusių žinių, nuomonių ir patirties savo užduotims tinkamai atlikti.	Taip	
3.2.2. Kandidatų į valdybos narius vardai, pavardės, informacija apie jų išsilavinimą, kvalifikaciją, profesinę patirtį, einamas pareigas, kitus svarbius profesinius įsipareigojimus ir potencialius interesų konfliktus turėtų būti atskleisti nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų stebėtojų tarybos posėdyje, kuriame bus renkama valdyba ar atskiri jos nariai. Jeigu stebėtojų taryba nesudaroma, šiame punkte nustatyta informacija turėtų būti pateikiama visuotiniam akcininkų susirinkimui. Valdyba kiekvienais metais turėtų kaupti šiame punkte nurodytus duomenis apie savo narius ir pateikti juos bendrovės metiniame pranešime.	Taip	
3.2.3. Visi nauji valdybos nariai turėtų būti supažindinti su pareigomis, bendrovės struktūra bei veikla.	Taip	
3.2.4. Valdybos nariai turėtų būti skiriami apibrėžtam laikotarpiui, su galimybe būti individualiai perrenkamiems naujai kadencijai tam, kad būtų užtikrintas būtinas profesinės patirties augimas ir pakankamai dažnas jų statuso pakartotinas patvirtinimas.	Taip	
3.2.5. Valdybos pirmininku turėtų būti toks asmuo, kurio esamos arba buvusios pareigos nebūtų kliūtis nešališkai veiklai vykdyti. Kai stebėtojų taryba nėra sudaroma, buvęs bendrovės vadovas tuoj pat neturėtų būti skiriamas į valdybos pirmininko postą. Kai bendrovė nusprendžia nesilaikyti šių rekomendacijų, turėtų būti pateikiama informacija apie priemones, kurių imtasi veiklos nešališkumui užtikrinti.	Taip	
3.2.6. Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys turėtų skirti pakankamai laiko ir dėmesio. Jeigu valdybos narys dalyvavo mažiau nei pusėje valdybos posėdžių per bendrovės finansinius metus, apie tai turėtų būti informuojama bendrovės stebėtojų taryba, jeigu stebėtojų taryba bendrovėje nėra sudaroma – visuotinis akcininkų susirinkimas.	Taip	
3.2.7. Jeigu Įstatyme nustatytais atvejais renkant valdybą, kai nesudaroma stebėtojų taryba, dalis jos narių bus nepriklausomi ⁴ , turėtų būti skelbiama, kurie valdybos nariai laikomi nepriklausomais. Valdyba gali nuspręsti, kad tam tikras jos narys, nors ir atitinka visus Įstatyme nustatytus nepriklausomumo	Ne	Šioje valdybos kadencijoje nėra nepriklausomų valdybos narių

⁴ Šio Kodekso prasme valdybos narių nepriklausomumo kriterijai yra suprantami taip, kaip Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 33 straipsnio 7 dalyje yra apibrėžti nesusijusių asmenų kriterijai.

kriterijus, vis dėlto negali būti laikomas nepriklausomu dėl ypatingų asmeninių ar su bendrove susijusių aplinkybių.		
3.2.8. Valdybos nariams už jų veiklą ir dalyvavimą valdybos posėdžiuose atlygio dydį turėtų tvirtinti bendrovės visuotinis akcininkų susirinkimas.	Taip	
3.2.9. Valdybos nariai turėtų sąžiningai, rūpestingai ir atsakingai veikti bendrovės bei akcininkų naudai ir atstovauti jų interesams, atsižvelgdami ir į kitus interesų turėtojus. Priimdami sprendimus jie neturėtų siekti asmeninių interesų, jiems turėtų būti taikomi susitarimai dėl nekonkuravimo, taip pat jie neturėtų pažeidžiant bendrovės interesus pasinaudoti verslo informacija ir galimybėmis, kurios yra susijusios su bendrovės veikla.	Taip	
3.2.10. Kiekvienais metais valdyba turėtų atlikti savo veiklos įvertinimą. Jis turėtų apimti valdybos struktūros, darbo organizavimo ir gebėjimo veikti kaip grupė vertinimą, taip pat kiekvieno valdybos nario kompetencijos ir darbo efektyvumo vertinimą bei vertinimą, ar valdyba pasiekė nustatytų veiklos tikslų. Valdyba turėtų bent kartą per metus nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų viešai paskelbti atitinkamą informaciją apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras.	Ne	Valdyba viešai neskelbia informacijos apie savo vidinę struktūrą ir veiklos procedūras

4. principas: Bendrovės stebėtojų tarybos ir valdybos darbo tvarka

Bendrovėje nustatyta stebėtojų tarybos, jeigu ji sudaroma, ir valdybos darbo tvarka turėtų užtikrinti efektyvų šių organų darbą ir sprendimų priėmimą, skatinti aktyvų bendrovės organų bendradarbiavimą.

4.1. Valdyba ir stebėtojų taryba, jei ji sudaroma, turėtų glaudžiai bendradarbiauti, siekdama naudos tiek bendrovei, tiek ir jos akcininkams. Gera bendrovių valdysena reikalauja atviros diskusijos tarp valdybos ir stebėtojų tarybos. Valdyba turėtų reguliariai, o esant reikalui – nedelsiant informuoti stebėtojų tarybą apie visus svarbius bendrovei klausimus, susijusius su planavimu, verslo plėtra, rizikų valdymu ir kontrole, įsipareigojimų laikymusi bendrovėje. Valdyba turėtų informuoti stebėtojų tarybą apie faktinius verslo plėtros nukrypimus nuo anksčiau suformuluotų planų ir tikslų, nurodant to priežastis.	Neaktualu	Stebėtojų taryba nėra sudaroma
4.2. Bendrovės kolegialių organų posėdžius rekomenduojama rengti atitinkamu periodiškumu pagal iš anksto patvirtintą grafiką. Kiekviena bendrovė pati sprendžia, koku periodiškumu šaukti kolegialių organų posėdžius, tačiau rekomenduojama juos rengti tokiu periodiškumu, kad būtų užtikrintas nepertraukiamas esminių bendrovės valdysenos klausimų sprendimas. Bendrovės kolegialių organų posėdžiai turėtų būti šaukiami bent kartą per metų ketvirtį.	Taip	

<p>4.3. Kolegialaus organo nariai apie šaukiamą posėdį turėtų būti informuojami iš anksto, kad turėtų pakankamai laiko tinkamai pasirengti posėdyje nagrinėjamų klausimų svarstymui ir galėtų vykti diskusija, po kurios būtų priimami sprendimai. Kartu su pranešimu apie šaukiamą posėdį kolegialaus organo nariams turėtų būti pateikta visa reikalinga su posėdžio darbotvarke susijusi medžiaga. Darbotvarkė posėdžio metu neturėtų būti keičiama ar papildoma, išskyrus atvejus, kai posėdyje dalyvauja visi kolegialaus organo nariai ir jie sutinka su tokiu darbotvarkės pakeitimu ar papildymu arba kai neatidėliotinai reikia spręsti svarbius bendrovei klausimus.</p>	<p>Taip</p>	
<p>4.4. Siekiant koordinuoti bendrovės kolegialių organų darbą bei užtikrinti efektyvų sprendimų priėmimo procesą, bendrovės kolegialių priežiūros ir valdymo organų pirmininkai turėtų tarpusavyje derinti šaukiamų posėdžių datas, jų darbotvarkes, glaudžiai bendradarbiauti sprenddami kitus su bendrovės valdysena susijusius klausimus. Bendrovės stebėtojų tarybos posėdžiai turėtų būti atviri bendrovės valdybos nariams, ypač tais atvejais, kai posėdyje svarstomi klausimai, susiję su valdybos narių atšaukimu, atsakomybe, atlygio nustatymu.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Stebėtojų taryba nėra sudaroma</p>
<p>5. principas: Skyrimo, atlygio ir audito komitetai</p> <p>5.1. Komitetų paskirtis ir sudarymas</p> <p>Bendrovėje sudaryti komitetai turėtų didinti stebėtojų tarybos, o jei stebėtojų taryba nesudaroma, valdybos, kuri atlieka priežiūros funkcijas, darbo efektyvumą užtikrinant, kad sprendimai būtų priimami juos tinkamai apsvarsčius, ir padėti organizuoti darbą taip, kad sprendimams nedarytų įtakos esminiai interesų konfliktai.</p> <p>Komitetai turėtų veikti nepriklausomai bei principingai ir teikti rekomendacijas, susijusias su kolegialaus organo sprendimu, tačiau galutinį sprendimą priima pats kolegialus organas.</p>		
<p>5.1.1. Atsižvelgiant į konkrečias su bendrove susijusias aplinkybes, pasirinktą bendrovės valdysenos struktūrą, bendrovės stebėtojų taryba, o tais atvejais, kai ji nesudaroma - valdyba, kuri atlieka priežiūros funkcijas, sudaro komitetus. Kolegialiam organui rekomenduojama suformuoti skyrimo, atlygio ir audito komitetus⁵.</p>	<p>Ne</p>	<p>Šiuo metu bendrovėje sudaromas tik audito komitetas</p>
<p>5.1.2. Bendrovės gali nuspręsti suformuoti mažiau nei tris komitetus. Tokiu atveju bendrovės turėtų pateikti paaiškinimą, kodėl jos pasirinko alternatyvų požiūrį ir kaip pasirinktas požiūris atitinka trims atskiriems komitetams nustatytus tikslus.</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.1.3. Bendrovėse formuojamiems komitetams nustatytas funkcijas teisės aktų numatytais atvejais gali atlikti pats kolegialus organas. Tokiu atveju šio Kodekso nuostatos, susijusios su komitetais (ypač dėl jų vaidmens, veiklos ir skaidrumo), kai tinka, turėtų būti taikomos visam kolegialiam organui.</p>	<p>Taip</p>	<p>Audito komitetas atlieka savo funkcijas, o Skyrimo ir Atlygio komitetų funkcijas iš dalies atlieka bendrovės valdyba</p>

⁵ Teisės aktai gali numatyti pareigą sudaryti atitinkamą komitetą. Pavyzdžiui, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas nustato, kad viešojo intereso įmonės (įskaitant, bet neapsiribojant, akcinėse bendrovėse, kurių vertybiniais popieriais prekiaujama Lietuvos Respublikos ir (arba) bet kurios kitos valstybės narės reguliuojamoje rinkoje), privalo sudaryti audito komitetą (teisės aktai numato išimčių, kada audito komiteto funkcijas gali atlikti priežiūros funkcijas atliekantis kolegialus organas).

<p>5.1.4. Kolegialaus organo sukurti komitetai paprastai turėtų susidėti bent iš trijų narių. Atsižvelgiant į teisės aktų reikalavimus, komitetai gali būti sudaryti tik iš dviejų narių. Kiekvieno komiteto nariai turėtų būti parenkami pirmiausia atsižvelgiant į jų kompetenciją, pirmenybę teikiant nepriklausomiems kolegialaus organo nariams. Valdybos pirmininkas neturėtų būti komitetų pirmininku.</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.1.5. Kiekvieno suformuoto komiteto įgaliojimus turėtų nustatyti pats kolegialus organas. Komitetai turėtų vykdyti savo pareigas laikydamiesi nustatytų įgaliojimų ir reguliariai informuoti kolegialų organą apie savo veiklą ir jos rezultatus. Kiekvieno komiteto įgaliojimai, apibrėžiantys jo vaidmenį ir nurodantys jo teises bei pareigas, turėtų būti paskelbti bent kartą per metus (kaip dalis informacijos, kurią bendrovė kasmet skelbia apie savo valdysenos struktūrą ir praktiką). Bendrovės taip pat kasmet savo metiniame pranešime, nepažeidžiant asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, turėtų skelbti esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus.</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.1.6. Siekiant užtikrinti komitetų savarankiškumą ir objektyvumą, kolegialaus organo nariai, kurie nėra komiteto nariai, paprastai turėtų turėti teisę dalyvauti komiteto posėdžiuose tik komitetui pakvietus. Komitetas gali pakviesti arba reikalauti, kad posėdyje dalyvautų tam tikri bendrovės darbuotojai arba ekspertai. Kiekvieno komiteto pirmininkui turėtų būti sudarytos sąlygos tiesiogiai palaikyti ryšius su akcininkais. Atvejus, kuriems esant tai turėtų būti daroma, reikėtų nurodyti komiteto veiklą reglamentuojančiose taisyklėse.</p>	<p>Taip</p>	

5.2. Skyrimo komitetas.

<p>5.2.1. Pagrindinės skyrimo komiteto funkcijos turėtų būti šios: 1) parinkti kandidatus į laisvas priežiūros, valdymo organų narių ir administracijos vadovų vietas bei rekomenduoti kolegialiam organui juos svarstyti. Skyrimo komitetas turėtų įvertinti įgūdžių, žinių ir patirties pusiausvyrą valdymo organe, parengti funkcijų ir gebėjimų, kurių reikia konkrečiai pozicijai, aprašą ir įvertinti įpareigojimui atlikti reikalingą laiką; 2) reguliariai vertinti priežiūros ir valdymo organų struktūrą, dydį, sudėtį, narių įgūdžius, žinias ir veiklą, teikti kolegialiam organui rekomendacijas, kaip siekti reikiamų pokyčių; 3) reikiamą dėmesį skirti tęstinumo planavimui.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Skyrimo komitetas nėra sudaromas</p>
<p>5.2.2. Sprendžiant klausimus, susijusius su kolegialaus organo nariais, kurie su bendrove yra susiję darbo santykiais, ir administracijos vadovais, turėtų būti konsultuojamasi su bendrovės vadovu, suteikiant jam teisę teikti pasiūlymus Skyrimo komitetui.</p>	<p>Neaktualu</p>	<p>Skyrimo komitetas nėra sudaromas</p>

<p>5.3. Atlygio komitetas.</p>		
<p>Pagrindinės atlygio komiteto funkcijos turėtų būti šios:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) teikti kolegialiam organui svarstyti pasiūlymus dėl atlygio politikos, taikomos priežiūros ir valdymo organų nariams ir administracijos vadovams. Tokia politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išaitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios leistų bendrovei susigrąžinti sumas arba sustabdyti mokėjimus, nurodant aplinkybes, dėl kurių būtų tikslinga tai padaryti; 2) teikti kolegialiam organui pasiūlymus dėl individualaus atlygio kolegialių organų nariams ir administracijos vadovams siekiant, kad jie atitiktų bendrovės atlygio politiką ir šių asmenų veiklos įvertinimą; 3) reguliariai peržiūrėti atlygio politiką bei jos įgyvendinimą. 	<p>Neaktualu</p>	<p>Atlygio komitetas nėra sudaromas</p>
<p>5.4. Audito komitetas.</p> <p>5.4.1. Pagrindinės audito komiteto funkcijos yra apibrėžtos teisės aktuose, reglamentuojančiuose audito komiteto veiklą⁶.</p> <p>5.4.2. Visi komiteto nariai turėtų būti aprūpinti išsamia informacija, susijusia su specifiniais bendrovės apskaitos, finansiniais ir veiklos ypatumais. Bendrovės administracijos vadovai turėtų informuoti audito komitetą apie svarbių ir neįprastų sandorių apskaitos būdus, kai apskaita gali būti vykdoma skirtingais būdais.</p>	<p>Taip</p> <p>Taip</p>	
<p>5.4.3. Audito komitetas turėtų nuspręsti, ar jo posėdžiuose turi dalyvauti (jei taip, tai kada) valdybos pirmininkas, bendrovės vadovas, vyriausiasis finansininkas (arba viršesni darbuotojai, atsakingi už finansus bei apskaitą), vidaus auditorius ir išorės auditorius. Komitetas turėtų turėti galimybę prirėikus susitikti su atitinkamais asmenimis, nedalyvaujant valdymo organų nariams.</p>	<p>Taip</p>	
<p>5.4.4. Audito komitetas turėtų būti informuotas apie vidaus auditorių darbo programą ir gauti vidaus audito ataskaitas arba periodinę santrauką. Audito komitetas taip pat turėtų būti informuotas apie išorės auditorių darbo programą ir turėtų iš audito įmonės gauti ataskaitą, kurioje būtų aprašomi visi ryšiai tarp nepriklausomos audito įmonės ir bendrovės bei jos grupės.</p>	<p>Taip</p>	

⁶ Audito komitetų veiklos klausimus reglamentuoja 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas Nr. 537/2014 dėl konkrečių viešojo intereso įmonių teisės aktų nustatyto audito reikalavimų, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito įstatymas, taip pat Lietuvos banko patvirtintos taisyklės, reglamentuojančios audito komitetų veiklą.

5.4.5. Audito komitetas turėtų tikrinti, ar bendrovė laikosi galiojančių nuostatų, reglamentuojančių darbuotojų galimybę pateikti skundą arba anonimiškai pranešti apie įtarimus, kad bendrovėje daromi pažeidimai, ir turėtų užtikrinti, kad būtų nustatyta tvarka proporcingam ir nepriklausomam tokių klausimų tyrimui ir atitinkamiems tolesniems veiksams.	Taip	
5.4.6. Audito komitetas turėtų teikti stebėtojų tarybai, jei ji nesudaroma – valdybai, savo veiklos ataskaitas bent kartą per šešis mėnesius, tuo metu, kai tvirtinamos metinės ir pusės metų ataskaitos.	Ne	Peržiūrimos tik metinės ataskaitos
<p>6. principas: Interesų konfliktų vengimas ir atskleidimas</p> <p>Bendrovės valdysenos sistema turėtų skatinti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius vengti interesų konfliktų bei užtikrinti skaidrų ir efektyvų bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių interesų konfliktų atskleidimo mechanizmą.</p> <p>Bendrovės valdymo sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka <i>interesų turėtojai</i> apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.</p>		
Bendrovės priežiūros ir valdymo organo narys turėtų vengti situacijos, kai jo asmeniniai interesai prieštarauja ar gali prieštarauti bendrovės interesams. Jeigu tokia situacija vis dėlto atsirado, bendrovės priežiūros ar valdymo organo narys turėtų per protingą terminą pranešti kitiems to paties organo nariams arba jį išrinkusiam bendrovės organui, arba bendrovės akcininkams apie tokią interesų prieštaravimo situaciją, nurodyti interesų pobūdį ir, jeigu įmanoma, vertę.	Taip	
<p>7. principas: Bendrovės atlygio politika</p> <p>Bendrovėje nustatyta atlygio politika, jos peržiūrėjimo ir paskelbimo tvarka turėtų užkirsti kelią galimiems interesų konfliktams ir piktnaudžiavimui nustatant kolegialių organų narių ir administracijos vadovų atlygį, taip pat užtikrinti bendrovės atlygio politikos viešumą, skaidrumą, taip pat ir ilgalaikę bendrovės strategiją.</p>		
7.1. Bendrovė turėtų patvirtinti ir paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje atlygio politiką, kuri turėtų būti reguliariai peržiūrima ir atitiktą ilgalaikę bendrovės strategiją.	Neaktualu	Planuojama tai padaryti po 2020 metų eilinio VAS
7.2. Atlygio politika turėtų apimti visas atlygio formas, įskaitant fiksuotą atlygį, nuo veiklos rezultatų priklausančio atlygio, skatinimo finansinėmis priemonėmis sistemas, pensijų modelius, išeitines išmokas, taip pat sąlygas, kurios numatytų atvejus, kada bendrovė gali susigrąžinti išmokėtas sumas arba sustabdyti mokėjimus.	Neaktualu	Atlygio politiką planuojama patvirtinti 2020 metų eiliniame VAS

7.3. Siekiant vengti galimų interesų konfliktų, atlygio politika turėtų numatyti, kad kolegialių organų, kurie vykdo priežiūros funkcijas, nariai neturėtų gauti atlygio, kuris priklausytų nuo bendrovės veiklos rezultatų.	Neaktualu	Atlygio politiką planuojama patvirtinti 2020 metų eiliniame VAS
7.4. Atlygio politika turėtų pateikti pakankamai išsamią informaciją apie iškeitinių išmokų politiką. Iškeitinės išmokos neturėtų viršyti nustatytos sumos arba nustatyto metinių atlyginimų skaičiaus ir apskritai neturėtų būti didesnės negu dvejų metų fiksuoto atlygio dalis arba jos ekvivalento suma. Iškeitinės išmokos neturėtų būti mokamos, jei sutartis nutraukiama dėl blogų veiklos rezultatų.	Neaktualu	Atlygio politiką planuojama patvirtinti 2020 metų eiliniame VAS
7.5. Jei bendrovėje taikoma skatinimo finansinėmis priemonėmis sistema, atlygio politikoje turėtų būti pateikta pakankamai išsami informacija apie akcijų išlaikymą po teisių suteikimo. Tuo atveju, kai atlygis yra pagrįstas akcijų skyrimu, teisė į akcijas neturėtų būti suteikiama mažiausiai trejus metus po jų skyrimo. Po teisių suteikimo kolegialių organų nariai ir administracijos vadovai turėtų išlaikyti tam tikrą skaičių akcijų iki jų kadencijos pabaigos, priklausomai nuo poreikio padengti kokias nors išlaidas, susijusias su akcijų įsigijimu.	Neaktualu	Atlygio politiką planuojama patvirtinti 2020 metų eiliniame VAS
7.6. Bendrovė turėtų paskelbti bendrovės interneto tinklalapyje informaciją apie atlygio politikos įgyvendinimą, kurioje daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama kolegialių organų ir vadovų atlygio politikai ateinančiais, o kur tinka – ir tolesniais finansiniais metais. Joje taip pat turėtų būti apžvelgiama, kaip atlygio politika buvo įgyvendinama praėjusiais finansiniais metais. Tokio pobūdžio informacijoje neturėtų būti komercinę vertę turinčios informacijos. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas esminiams bendrovės atlygio politikos pokyčiams, lyginant su praėjusiais finansiniais metais.	Neaktualu	Atlygio politiką planuojama patvirtinti 2020 metų eiliniame VAS
7.7. Rekomenduojama, kad atlygio politika arba bet kuris esminis atlygio politikos pokytis turėtų būti įtraukiamas į visuotinio akcininkų susirinkimo darbotvarkę. Schemoms, pagal kurias kolegialaus organo nariams ir darbuotojams yra atlyginama akcijomis arba akcijų opcionais, turėtų pritarti visuotinis akcininkų susirinkimas.	Neaktualu	Atlygio politiką planuojama patvirtinti 2020 metų eiliniame VAS

8. principas: Interesų turėtojų vaidmuo bendrovės valdysenoje

Bendrovės valdysenos sistema turėtų pripažinti interesų turėtojų teises, įtvirtintas įstatymuose ar abipusiuose susitarimuose, ir skatinti aktyvų bendrovės ir interesų turėtojų bendradarbiavimą, kuriant bendrovės gerovę, darbo vietas ir finansinį stabilumą. Šio principo kontekste sąvoka *interesų turėtojai* apima investuotojus, darbuotojus, kreditorius, tiekėjus, klientus, vietos bendruomenę ir kitus asmenis, turinčius interesų konkrečioje bendrovėje.

8.1. Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad būtų gerbiamos interesų turėtojų teisės ir teisėti interesai.	Taip	
8.2. Bendrovės valdysenos sistema turėtų sudaryti sąlygas interesų turėtojams dalyvauti bendrovės valdysenoje įstatymų nustatyta tvarka. Interesų turėtojų dalyvavimo bendrovės valdysenoje pavyzdžiai galėtų būti darbuotojų ar jų atstovų dalyvavimas priimant svarbius bendrovei sprendimus, konsultacijos su darbuotojais ar jų atstovais bendrovės valdysenos ir kitais svarbiais klausimais, darbuotojų dalyvavimas bendrovės akciniame kapitale, kreditorių įtraukimas į bendrovės valdyseną bendrovės nemokumo atvejais ir kita.	Taip	
8.3. Kai interesų turėtojai dalyvauja bendrovės valdysenos procese, jiems turėtų būti sudaromos sąlygos susipažinti su reikiama informacija.	Taip	
8.4. Interesų turėtojams turėtų būti sudarytos sąlygos konfidencialiai pranešti apie neteisėtą ar neetišką praktiką priežiūros funkciją vykdančiam kolegialiam organui.	Taip	

9. principas: Informacijos atskleidimas

Bendrovės valdysenos sistema turėtų užtikrinti, kad informacija apie visus esminius bendrovės klausimus, įskaitant finansinę situaciją, veiklą ir bendrovės valdyseną, būtų atskleidžiama laiku ir tiksliai.

9.1. Nepažeidžiant bendrovės konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių tvarkos, taip pat asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendrovės viešai atskleidžiama informacija turėtų apimti, įskaitant, bet neapsiribojant:	Taip	
9.1.1. bendrovės veiklą ir finansinius rezultatus;	Taip	
9.1.2. bendrovės veiklos tikslus ir nefinansinę informaciją;	Taip	
9.1.3. asmenis nuosavybės teise turinčius bendrovės akcijų paketą ar jį tiesiogiai ir (ar) netiesiogiai, ir (ar) kartu su susijusiais asmenimis valdančius, taip pat įmonių grupės struktūrą bei jų tarpusavio ryšius, nurodant galutinį naudos gavėją;	Taip	

9.1.4. bendrovės priežiūros ir valdymo organų narius, kurie iš jų yra laikomi nepriklausomais, bendrovės vadovą, jų turimas akcijas ar balsus bendrovėje bei dalyvavimą kitų bendrovių valdysenoje, jų kompetenciją, atlygį;	Taip	
9.1.5. esamų komitetų pranešimus apie jų sudėtį, posėdžių skaičių ir narių dalyvavimą posėdžiuose per praėjusius metus, taip pat apie pagrindines savo veiklos kryptis ir veiklos rezultatus;	Ne	Dalis informacijos šiuo metu nėra išsamiai atskleidžiama
9.1.6. galimus numatyti esminius rizikos veiksnius, bendrovės rizikos valdymo ir priežiūros politiką;	Taip	
9.1.7. bendrovės sandorius su susijusiomis šalimis;	Taip	
9.1.8. pagrindinius klausimus, susijusius su darbuotojais ir kitais interesų turėtojais (pavyzdžiui, žmogiškųjų išteklių politika, darbuotojų dalyvavimas bendrovės valdysenoje, skatinimas bendrovės akcijomis ar akcijų opcionais, santykiai su kreditoriais, tiekėjais, vietos bendruomene ir kt.);	Taip	
9.1.9. bendrovės valdysenos struktūrą ir strategiją;	Taip	
9.1.10. socialinės atsakomybės politikos, kovos su korupcija iniciatyvas ir priemones, svarbius vykdomus ar planuojamus investicinius projektus. Šis sąrašas laikytinas minimaliu, ir bendrovės yra skatinamos neapsiriboti tik informacijos, nurodytos šiame sąrašė, atskleidimu. Šis Kodekso principas neatleidžia bendrovės nuo pareigos atskleisti informaciją, numatytą teisės aktuose.	Taip	
9.2. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.1 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama bendrovei, kuri yra patronuojanti kitų bendrovių atžvilgiu, atskleisti informaciją apie visos įmonių grupės konsoliduotus rezultatus.	Neaktualu	Bendrovė nėra grupės įmonė
9.3. Atskleidžiant 9.1 rekomendacijos 9.1.4 punkte nurodytą informaciją, rekomenduojama pateikti informaciją apie bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo profesinę patirtį, kvalifikaciją ir potencialius interesų konfliktus, kurie galėtų paveikti jų sprendimus. Taip pat rekomenduojama atskleisti bendrovės priežiūros ir valdymo organų narių, bendrovės vadovo iš bendrovės gaunamą atlygį ar kitokias pajamas, kaip tai detaliau reglamentuojama 7 principė.	Ne	Dalis informacijos šiuo metu nėra išsamiai atskleidžiama
9.4. Informacija turėtų būti atskleidžiama tokiu būdu, kad jokie akcininkai ar investuotojai nebūtų diskriminuojami informacijos gavimo būdo ir apimties atžvilgiu. Informacija turėtų būti atskleidžiama visiems ir vienu metu.	Taip	

10. principas: Bendrovės audito įmonės parinkimas

Bendrovės audito įmonės parinkimo mechanizmas turėtų užtikrinti audito įmonės išvados ir nuomonės nepriklausomumą.

10.1. Siekiant gauti objektyvią nuomonę dėl bendrovės finansinės padėties ir finansinių veiklos rezultatų, bendrovės metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metiniame pranešime pateikiamos finansinės informacijos patikrinimą turėtų atlikti nepriklausoma audito įmonė.	Taip	
10.2. Rekomenduojama, kad audito įmonės kandidatūrą visuotiniam akcininkų susirinkimui siūlytų bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma - bendrovės valdyba.	Taip	
10.3. Jei audito įmonė yra gavusi iš bendrovės užmokestį už suteiktas ne audito paslaugas, bendrovė turėtų tai atskleisti viešai. Šia informacija taip pat turėtų disponuoti bendrovės stebėtojų taryba, o jeigu ji bendrovėje nesudaroma – bendrovės valdyba, svarstydamą, kurią audito įmonės kandidatūrą pasiūlyti visuotiniam akcininkų susirinkimui.	Taip	Audito įmonei bus sumokėta 1,4 tūkst. eurų už metinių finansinių ataskaitų vertimo paslaugą

